

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

**NLP TEKNİKLERİ İLE DESTEKLENMİŞ RESİM
EĞİTİMİNİN ÖĞRENCİ ÇALIŞMALARINA ETKİSİ**

Ayşegül IŞIK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Doç. Dr. Mustafa KINIK

Konya- 2019

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

**NLP TEKNİKLERİ İLE DESTEKLENMİŞ RESİM
EĞİTİMİNİN ÖĞRENCİ ÇALIŞMALARINA ETKİSİ**

Ayşegül IŞIK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Doç. Dr. Mustafa KINIK

Konya- 2019

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Ayşegül İŞİK
	Numarası	098309031005
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Resim- İş Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	NLP Teknikleri İle Desteklenmiş Resim Eğitiminin Öğrenci Çalışmalarına Etkisi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadar ki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

13/06/2019

Ayşegül İŞİK

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
---	---	---

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Ayşegül IŞIK
	Numarası	098309031005
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi ABD / Resim- İş Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Mustafa KINIK
	Tezin Adı	NLP Teknikleri İle Desteklenmiş Resim Eğitiminin Öğrenci Çalışmalarına Etkisi

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan “NLP Teknikleri İle Desteklenmiş Resim Eğitiminin Öğrenci Çalışmalarına Etkisi” başlıklı bu çalışma 13/06/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Doç. Dr. Mustafa KINIK	Danışman	
Prof. Dr. Melek GÖKAY	Jüri Üyesi	
Prof. Dr. Canan DELİDUMAN	Jüri Üyesi	

ÖNSÖZ

NLP tekniklerinin, resim eğitimi alan lisans öğrencilerinin çalışmaları üzerindeki etkisinin araştırıldığı bu çalışmanın her aşamasında bana fikirleriyle yol gösteren ve beni destekleyen danışmanım Sayın Doç. Dr. Mustafa KINIK'a, NLP eğitimimi aldığım, bu konu üzerine çalışmam konusunda bana destek olup yol gösteren sevgili hocam Sayın NLP eğitmeni Ayşe KURUDERE'ye sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Bilgi ve deneyimlerini hiçbir zaman esirgemeyen, görüşlerine değer verdiğim ve uygulama grupları ile çalışmam da bana yardımcı olan hocalarım Sayın Prof. Dr. Melek GÖKAY, Sayın Dr. Öğretim Üyesi Hatice Kübra ÖZALP ve Sayın Yrd. Doç. Dr. Fatma Nurcan SERT'e, istatistik ve ölçme alanında yardımları ve desteklerinden dolayı Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyesi Sayın Dr. Öğr. Üyesi Sema SULAK'a sonsuz teşekkür ederim.

Yaşamım boyunca beni destekleyen, sevgilerini ve sabırlarını esirgemeyen kıymetli babam Sefa IŞIK ve annem Aliye IŞIK'a, manevi destekleri ile yanımda olan iş arkadaşlarım sevgili Hümeysra CAN ve Elmas KELEŞ'e, Görsel Sanatlar öğretmenliği alanında kıymetli bilgileriyle beni yetiştiren tüm hocalarıma minnet ve teşekkürü borç bilirim.

Öğrencinin	Adı Soyadı	Ayşegül IŞIK
	Numarası	098309031005
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi ABD / Resim- İş Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Mustafa KINIK
	Tezin Adı	NLP Teknikleri İle Desteklenmiş Resim Eğitiminin Öğrenci Çalışmalarına Etkisi

ÖZET

Araştırma, Nöro Linguistik Programlama teknikleri ile desteklenmiş resim eğitimi derslerinin öğrenci çalışmaları ve temsil sistemleri üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. NLP tekniklerinden yararlanılarak uygulanan resim eğitimi planları ile öğrencilerin temsil sistemlerine uygun etkinlikler ve dil kalıplarının kullanılması, öğrencilerin resim sanatı ile ilgili yaşadıkları olumsuz inançları değiştirilerek olumlu inanç kazandırılması, hikaye, şiir, müzik vb. etkinlikler ile resim sanatı arasında bağ kurulabilmesi amacıyla NLP teknikleri ile gerçekleştirilen zihinsel aktivitelerin öğrencilere katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma NLP tekniklerinin sanat eğitiminde kullanılmasıyla öğrencilerin algı stillerine, hayal dünyalarına, tasarımlarına ışık tutacağı düşünüldüğünde önemli olduğu öngörülmektedir. Araştırmanın çalışma grubu; Necmettin Erbakan Üniversitesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Ana Sanat Atölye dersi ikinci sınıf öğrencilerinden 14 kişilik deney grubu ve 13 kişilik kontrol gruplarından oluşturulmuştur. Çalışma grubunun belirlenmesinde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Veri toplama aracı olarak geliştirilen resimlerin değerlendirilmesi amacıyla resim değerlendirme formu (RDF), temsil sistemlerinin belirlenmesi için temsil sistemleri formu (TSA) her iki gruba uygulanmış; deney grubu öğrencilerini tanımak amacıyla görüşme formu uygulanmıştır. Temsil sistemleri formu her iki gruba dersler öncesinde ve sonrasında temsil sistemlerinde değişiklik olup olmadığını ve deney grubunun temsil sistemlerini belirlemek için uygulanmıştır.

Araştırma da deneysel araştırma modellerinden ön test-son test kontrol gruplu deneysel çalışmadan yola çıkmıştır. Deney grubu öğrencilerini tanımak amacıyla görüşme formu uygulanmıştır. Her iki grubun TSA ile temsil sistemlerinin belirlenmesinin ardından derslere başlanmadan önce ve dersler sonunda her iki gruptan “içinde bulunmayı istediğiniz bir manzara” konulu suluboya resimler yaptırılmıştır. Deney ve kontrol gruplarına yaptırılan ilk resimler deney gruplarının denkleştirilmesinde kullanılmıştır. Sekiz hafta süre ile deney grubu öğrencilerine NLP destekli resim eğitimi ders planları uygulanırken, kontrol grubu öğrencilerine geleneksel resim eğitimi ders planları uygulanmıştır. Derslerin sonlanması ile aynı konu üzerine yeniden son resimler yaptırılmıştır.

Elde edilen verilerin analizleri doğrultusunda NLP teknikleri ile desteklenmiş resim eğitiminin öğrencilerin, resimlerine farklı bakış açıları kazandırarak olumlu etkilediği ve ağırlıklı olarak kullandıkları temsil sistemlerinde farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nöro-Linguistik Programlama, Temsil Sistemleri, Sanat Eğitimi

Öğrencinin	Adı Soyadı	Ayşegül IŞIK
	Numarası	098309031005
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi ABD / Resim- İş Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Mustafa KINIK
	Tezin Adı	The Effect of The Art Education Bolstered by NLP Techniques on Student Studies

ABSTRACT

The research was carried out to reveal the effects of painting education courses supported by Neuro-Linguistics Programming on student work and representation systems. With the use of NLP techniques, painting education plans, activities and language patterns appropriate to the representation systems of the students are used. mental activities carried out with NLP techniques in order to make a connection between the activities and the art of painting will contribute to the students. This study is expected to be important considering that the use of NLP techniques in art education will shed light on students ' perception Styles, dream worlds, designs. The study group was; Necmettin Erbakan University Art and Crafts Education Main Art Workshop course consisted of 14 experimental group and 13 control group. The appropriate sampling method was used to determine the Working Group.

The picture evaluation form (RDF) was used for the evaluation of the pictures developed as a data collection tool, and the representation systems form (TSA) for the determination of representation systems was applied to both groups; Interview form was applied to get to know the experimental group students. The representation

systems form has been applied to both groups to determine whether there are changes in representation systems before and after the courses and the representation systems of the experimental group.

In the research, an experimental research model with pre-test and post-test control groups was used. An interview form was applied to identify the experimental group students. Following the determination of the representation systems of both groups with TSA, watercolor paintings on “a landscape you want to be in” were commissioned from both groups before the beginning of the courses and at the end of the courses. The first pictures of the experimental and control groups were used to compensate the experimental groups. For eight weeks, NLP-supported painting education lesson plans were applied to experimental group students, while traditional painting education lesson plans were applied to control group Students. Final pictures were made again on the same subject with the end of the lessons.

In line with the analysis of the data obtained, it was concluded that painting education supported by NLP techniques positively affected the students by giving different perspectives to their paintings and there was a difference in the representation systems they mainly used.

Key Words: Neuro-Linguistic Programming, Representation Systems, Art Education

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
Bilimsel Etik Sayfası	i
Yüksek Lisans Tezi Kabul Formu	ii
Önsöz	iii
Özet	iv
Abstract	vi
İçindekiler	viii
Tablolar Listesi	x
Şekiller Listesi	xii
Kısaltmalar	xiii
BÖLÜM I - GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı	2
1.2. Araştırmanın Önemi	2
1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi	3
1.4. Alt Problemler	3
1.5. Varsayım (Sayıltılar)	4
1.6. Sınırlılık	4
1.7. Tanımlar	4
BÖLÜM II - KAVRAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. Nlp'nin Tanımı ve Tarihçesi	6
2.2. Nlp'de Hedef Belirleme İlkeleri	9
2.2.1. Ne İstedğini Bilme	9
2.2.2. Hedefe Yakın Olma-Uzak Olma	10
2.2.3. Alternatif Çözümler Üretme	11
2.2.4. Eyleme Geçme	11
2.3. Nlp Varsayımları	11
2.4. Temsil Sistemleri ve Erişim İpuçları	14

2.4.1. Sözel ve Yazılı Anlatımlar.....	15
2.4.2. Göz Hareketleri.....	18
2.4.3. Beden Dili.....	19
2.5. Nlp Teknikleri.....	20
2.5.1. Zihinde Canlandırma (İmagination).....	20
2.5.2. Alt Modaliteler.....	21
2.5.3. Yeniden Çerçeveleme.....	23
2.5.4. Metafor (Mecaz).....	26
2.5.5. Çapa.....	27
2.5.6. Zaman Çizgisi (Time Line).....	28
2.5.7. Milton ve Meta Model.....	30
BÖLÜM III - YÖNTEM.....	32
3.1. Araştırmanın Modeli.....	32
3.2. Evren ve Örneklem.....	33
3.3. Veri Toplama Araçları.....	34
3.4. Verinin Toplanması.....	35
3.5. Veri Analizi.....	40
BÖLÜM IV - BULGU ve YORUMLAR.....	41
4.1. Bulgu ve Yorumlar.....	41
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	41
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	45
BÖLÜM V - TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER.....	70
5.1. Tartışma ve Sonuçlar.....	70
5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar:.....	70
5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar:.....	71
5.2. Öneriler.....	71
KAYNAKÇA.....	73
EKLER.....	76
ÖZGEÇMİŞ.....	155

TABLOLAR LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo-1: Öğrenme Becerisi Kazanma.....	15
Tablo-2: Duyusal Kelimeler	17
Tablo-3: Duyusal Terimler	17
Tablo-4: Alt Modaliteler Listesi	22
Tablo-5: Zaman Çizgisi Boyutu.....	30
Tablo-6: Meta Model ve Milton Model Özellikleri.....	31
Tablo-7: Araştırma Deseni.....	32
Tablo-8: Deney ve Kontrol Gruplarının Denkliğine İlişkin Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları	33
Tablo-9: Ön Test ve Son Test RDF Puanlama Güvenirliğine İlişkin Sonuçlar	41
Tablo-10: Deney Grubu Ön Test-Son Test Puanı Farkı Normallik Testi Sonuçları	42
Tablo-11: Deney Grubu Ön Test-Son Test Farklılığını Test Eden Wilcoxon Testi Sonuçları.....	42
Tablo-12: Deney Grubunun Algı, Düşünme, Anlatım, Konu, Renk ve Teknik Boyutlarına İlişkin Ön Test-Son Test Wilcoxon Testi Sonuçları.....	43
Tablo-13: RDF Ölçeği Puanlarının Ön Test-Son Test Puan Farklarının Gruba Göre Farklılığını İnceleyen Test Sonuçları.....	44
Tablo-14: TSA Birinci Maddeye İlişkin Sonuçlar	45
Tablo-15: TSA İkinci Maddeye İlişkin Sonuçlar.....	46
Tablo-16: TSA Üçüncü Maddeye İlişkin Sonuçlar	47
Tablo-17: TSA Dördüncü Maddeye İlişkin Sonuçlar	48
Tablo-18: TSA Beşinci Maddeye İlişkin Sonuçlar	50
Tablo-19: TSA Altıncı Maddeye İlişkin Sonuçlar	51
Tablo-20: TSA Yedinci Maddeye İlişkin Sonuçlar	52
Tablo-21: TSA Sekizinci Maddeye İlişkin Sonuçlar	54
Tablo-22: TSA Dokuzuncu Maddeye İlişkin Sonuçlar	55
Tablo-23: TSA Onuncu Maddeye İlişkin Sonuçlar	56
Tablo-24: TSA On Birinci Maddeye İlişkin Sonuçlar	57
Tablo-25: TSA On İkinci Maddeye İlişkin Sonuçlar.....	58

Tablo-26: TSA On Üçüncü Maddeye İlişkin Sonuçlar.....	59
Tablo-27: TSA On Dördüncü Maddeye İlişkin Sonuçlar	61
Tablo-28: TSA On Beşinci Maddeye İlişkin Sonuçlar	62
Tablo-29: TSA On Altıncı Maddeye İlişkin Sonuçlar	63
Tablo-30: TSA On Yedinci Maddeye İlişkin Sonuçlar	64
Tablo-31: TSA On Sekizinci Maddeye İlişkin Sonuçlar	65
Tablo-32: TSA On Dokuzuncu Maddeye İlişkin Sonuçlar.....	66
Tablo-33: TSA Yirminci Maddeye İlişkin Sonuçlar	67
Tablo-34: Deney Grubu Öğrencilerinin Ön Test-Son Testte Temsil Sistemlerindeki Farklılığı İnceleyen Test Sonuçları.....	68

ŞEKİLLER LİSTESİSayfa No

Şekil-1: Sözel Yeniden Çerçeveleme Modeli	25
Şekil-2: Deney Grubu Öğrencileri Atölye Çalışmaları.....	37
Şekil-3: Kontrol Grubu Öğrencileri Atölye Çalışmaları.....	37

KISALTMALAR

CD: Compact Disc

GF: Görüşme Formu

NLP: Neuro Linguistik Programming

PEF: Painting Evaluation Form

RDF: Resim Değerlendirme Formu

RSF: Representation Systems Form

TSA: Temsil Sistemi Anketi

TV: Televizyon

BÖLÜM I

GİRİŞ

Görsel bir sanat eseri düşünceleri, duyguları ve algılarımızı sergiler. Görsel sanatlar her bireyin farklılığıyla, özgünlüğüyle, kişilikli birey olmanın yüceliği ile ve yaratıcı hayaller kurma ile ilgilenir (Özsoy, 2003: 41).

Sanat eğitimi ile kişi; duygu, düşünce ve imgelerini bir ürüne dönüştürebilecek yaratıcı bir süreçten geçmektedir. Çevreyle ilk tanışma, görsel, işitsel, dokunsal olarak onu algılama ve düzenleme ile başlayan sanat eğitimi daha sonra ürün oluşturma ve bu üründen tat alma olarak gelişmektedir. Bu süreç içerisinde bireyin; ayrıntılara dikkat etme, görsel nitelikleri fark etme, kendini ifade etme, eleştirel ve estetik bakış açısı kazanabilme gibi yeterliklerinde gelişme olmaktadır (Aktaran: Mamur, 2009: 1).

Eğitim ortamında öğrenme zenginliğinin oluşturulması genel başarının yanı sıra kişisel doyumun en önemli anahtarı olarak bilinir. Kolay öğrenmek için bağlantı kurduğunuz şeylerin veya bulunduğunuz etkinliklerin ne olduğunu biliyorsanız, bunları araç olarak kullanabilir, uygulamaya sokabilirsiniz. Örneğin: görsel imgelerden hoşlanıyorsanız, zihninizde öğrenmenin kolay olduğunu düşündüğünüz belirgin zamanın resmini görüntüleyin, bu resim içerisinde duyduğunuz sesleri dinleyin ve o an ki hislerinize yoğunlaşın, sorgulayın ve hoşlandığınız sembollerle anımsamaya çalışın (Artut, 2004: 91). Bir insandan hayal kurması istendiğinde bunu başarmakta zorluk yaşayacaktır. Ancak sanat eğitimi kişilerin hayal dünyalarını ortaya koyabilecekleri eşsiz bir öğretim alanıdır. Öğrencilerin hayal edebilme potansiyelleri sanat eğitimi ile daha da gelişmektedir. Burada sanat eğitimi ile bütünleştirilmiş NLP teknikleri, zihinsel aktiviteler içerdiği için ve öğrencilerin kendi algı stillerinin farkına vararak yapacakları kurgulama ve tasarım çalışmalarına faydası olacağı ve zihnin daha aktif olarak kullanılmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Fender (1998)'e göre; bilgiyi öğrenme, depolama, hatırlama ve akla getirmede asıl olarak beş duyudan üçü kullanılır. Gözleriniz, kulaklarınız ve dokunma duyunuz iletişim kurmanızda, gerçekliği algılamanızda ve başkalarıyla ilişkiye geçmenizde

önemli roller oynar. En iyi biçimde, sizin baskın kimliğinizle aynı yapıdaki bir insandan öğrendiğiniz ya da onunla iletişim kurduğunuz için, görsel, işitsel ve dokunsal öğrenme tarzlarının karakteristik özelliklerini bilmek ve onları başkalarında görüp anlayabilmek sizin açınızdan büyük bir üstünlük olacaktır (Aktaran: Artut, 2004: 92). Bu sebeple NLP’de beş duyu organına hitap eden sisteme “temsil sistemleri” denilmektedir. İnsanlar çevrelerini görüntü ile algılıyorsa görsel, duygularla algılıyorsa dokunsal, sesler ile algılıyorsa işitsel temsil sistemlerine sahiplerdir. NLP’ye göre insanlar bu temsil sistemlerinden birini ağırlıklı olarak diğer temsil sistemlerine göre daha baskın bir şekilde kullanıyordur ve öğretmenler öğrencilerinin temsil sistemlerine uygun öğretim, yöntem ve teknikleri kullanırlarsa öğrenmenin daha kolay ve hızlı olacağına inanılır.

Yapılan açıklamalar göz önünde bulundurulduğunda; Nöro-Linguistik Programlama (NLP) tekniklerinin sanat eğitiminde kullanılması yoluyla öğrencilerin hayal dünyalarına, tasarım ve çalışmalarına fayda sağlayacağı düşüncesi bu araştırmanın yapılmasını gerekli hale getirmiştir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın öncelikli amacı sanat eğitiminde, İngilizce adı Neuro-Linguistic Programming olan Nöro-Linguistik Programlama (NLP) destekli olarak oluşturulan ders planlarının, “sulu boya” tekniğinin öğretiminde öğrenci çalışmalarına etkisini belirlemektir. NLP destekli program doğrultusunda uygulanacak tekniklerin öğrencilerin sahip oldukları temsil sistemleri üzerinde farklılık oluşturup oluşturmadığını belirlemek araştırmanın bir diğer amacıdır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada; sanat eğitimi sürecinde Nöro-Linguistik Programlama teknikleri ile desteklenmiş resim eğitimi derslerinin, öğrenci çalışmalarının ve temsil sistemlerinin üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. NLP tekniklerinden yararlanılarak uygulanan resim eğitimi planları ile öğrencilerin temsil sistemlerine uygun etkinlikler ve dil kalıplarının kullanılması, NLP teknikleri ile öğrencilerin olumsuz inançları değiştirilerek olumlu inançlar kazandırılması, hikaye, şiir, müzik vb. etkinlikler ile resim sanatı arasında bağ kurulabilmesi amacıyla NLP

teknikleri ile gerçekleştirilen zihinsel aktivitelerin öğrencilere katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma NLP tekniklerinin sanat eğitiminde kullanılmasıyla öğrencilerin algı stillerine, hayal dünyalarına, tasarımlarına fayda sağlayacağı düşünüldüğünden, sanat eğitimi sürecinde hem öğretim elemanlarının hem de öğrencilerin yararlanabileceği bir kaynak oluşturması bakımından, sanat eğitiminin gelişmesine katkı sağlaması ve benzeri çalışmalara ışık tutması açısından önemlidir.

1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi

NLP (ağırlıklı olarak kullandıkları temsil sistemleri, zihinde canlandırma (imagination), hedef belirleme, metafor, zaman çizgisi (time-line), vb.) tekniklerine uygun ders programı Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin çalışmalarında nasıl bir farklılık oluşturmaktadır?

1.4. Alt Problemler

1) NLP (ağırlıklı olarak kullandıkları temsil sistemleri, zihinde canlandırma (imagination), hedef belirleme, metafor, zaman çizgisi (time-line) vb.) teknikleri ile desteklenmiş ders programı Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin resimlerinde;

- Algı
- Düşünme
- Anlatım
- Konu
- Teknik

bakımından nasıl bir farklılık oluşturmaktadır?

2) NLP teknikleri ile desteklenmiş resim eğitimi programına göre Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin algı stilleri (görsel, işitsel, dokunsal) nasıldır?

1.5. Varsayım (Sayıtlar)

Bu çalışmada;

- Araştırma modelinin geçerli ve güvenilir olduğu,
- Denek görüşlerinin alınması için alanla ilgili uzman görüşleri alınarak temsil sistemlerini belirlemeye yönelik hazırlanan anket verilerinin geçerli ve güvenilirliği olduğu,
- Deneklerin gerçek görüş ve performans göstermiş oldukları varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılık

Bu araştırma; 2016-2017 öğretim yılı bahar döneminde Necmettin Erbakan Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Ana Sanat atölye dersi 2. Sınıf gruplarından 14 deney, 13 kontrol grubundan oluşan toplam 27 öğrenciyle yapılan çalışmaların sonuçlarının değerlendirilmesi ile sınırlı tutulmuştur. Resim değerlendirme formunda (RDF) renk konusu sıcak-soğuk ilişkiyle sınırlı tutulmuştur.

1.7. Tanımlar

Alt modaliteler: Dış deneyimin alt sınıflandırılmaları: duyulan seslerin ritmi, şiddeti, bir görüntünün parlaklığı, mesafesi, derinliği, seslerin şiddeti, yeri, tonu vb. özellikleridir (Robbins, 1993: 427).

Anchoring (Çapalama): İnsan hayatının herhangi bir safhasında yaşanmış iyi ya da kötü bir uyarıcının ya da simgenin (iç/ dış) yardımıyla bağlantılanan ve bir tepkiyi tetikleyen süreç. Çapalar doğal olarak gerçekleşebildiği gibi bilinçli olarak da oluşturulabilir (Alder, 2005: 470).

Davranışsal esneklik: *Bir kişinin, bir başkasından istediği tepkiyi almak için davranışlarını değiştirebilme becerisi* (Andreas ve Faulkner, 2001: 363).

Duyusal temelli tanımlama: Doğrudan görülen, işitilen ve hissedilen şeyler aracılığıyla gözlenebilen, doğruluğu kanıtlanabilen bilgileri taşıyan kelimelerin kullanılması (Robbins, 1993: 429).

Dünya modeli: Kişinin zihnindeki deneyim ve algılar ile kendi bakış açısını belirlemesi (Alder, 2005: 471).

Göz erişim ipuçları: Bilginin beyinde nasıl temsil edildiğini gözlerin çeşitli yönlerde hareket etmesiyle insanların zihinlerinde görsel mi, işitsel mi yoksa dokunsal mı düşündüklerini anlamayı sağlar (Andreas ve Faulkner, 2001: 365).

Modelleme: Başka bir insanın bir işi başarmasını sağlayan düşünceler ve davranışlar düzenini ayırt etme ve keşfetme süreci (O'Connor ve McDermott, 2013: 173).

Neuro Linguistic Programming (NLP): Duyular yolu ile algılananlarının zihinde çeşitli işlemlerden geçirilerek davranışa dönüştüğünü tanımlar. İnsan mükemmelliğini modellemek suretiyle insanların kendi davranışlarını değiştirme programıdır (Andreas ve Faulkner, 2001: 367) .

Temsil Sistemleri: Zihinde duyuşal bilgiyi nasıl kodlanabilir. Görsel, işitsel, dokunsal kokusal ve tatsal temsil sistemleri ile bilgi alma, depolama, sıralama ve kullanmayı sağlarlar. İnsan olarak içsel ve dışsal ayrımları, bu sistemler aracılığıyla algılar (Robbins, 1993: 431)

Yeniden Çerçeveleme: Olumsuz bir davranışın ya da düşünce yapısının olumlu bir davranışla veya düşünce ile değiştirerek yeni bir inanç oluşturulmasıdır (Alder, 2005: 476).

Zaman Çizgisi: Geçmiş ile geleceği birbirine bağlayan çizgi, geçmişteki, şimdiki ve gelecekteki resimlerin, seslerin ve duyguların depolanma şeklidir (O'Connor ve McDermott, 2013: 175).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde NLP'nin tanımı tarihçesi, ilkeleri, varsayımları ve teknikleri anlatılmaktadır.

2.1. NLP'nin Tanımı ve Tarihçesi

“Neuro Linguistic Programming” kısaca NLP bir modelleme sanatıdır. Bir nevi insanları anlamamanın, karşılıklı iletişimin ve davranışların öğrenilebileceğini bizlere kanıtlayan NLP'nin açılımı şu şekilde açıklanabilir;

Neuro; insanların görme, işitme, hissetme, tatma ve koklama duyuları aracılığıyla çevresinde algıladığı her şeyin beyin ve sinir sistemine ulaştıktan sonra çevresine verdiği tüm tepkilerle davranış oluşturmalarını ifade eder. Linguistic; sinir sisteminden gelen mesajların, belli kelime kalıplarının, içsel süreçlerin, sözlü ve sözsüz iletişim yollarını kullanarak biçimlendirdiği tepkilerdir. Programming ise sözlü ve sözsüz iletişim biçimlerinin belirlediği hedefler doğrultusunda yeniden oluşturduğu davranışlardır. Böylece değiştirilmek istenen davranışlar, duygular veya inançlar için beyindeki düşünceleri programlayabilir (Şimşek, 2015: 16-17). NLP ile ilgili çeşitli kaynaklarda farklı birçok tanıma rastlamak mümkün bu tanımlamalar şu şekildedir;

NLP, her insanın, sahip olduğu hatırlama, unutma, bilgiyi değerlendirme ve tasvir etmeyle algılama ve tepki gibi, insan varlığının tüm alanlarını oluşturan, objektif ve sübjektif refahı, esnekliği ve buna benzer nitelikleri tatmin edici bir şekilde biçimlendirmek için tercih edilen sistematik ve etkili bir kullanım modelidir (Lübeck, 2006: 17).

NLP bilimdir. Bilim nesnel deneyimlerin sistematik doğasını inceler. Her insan kendine özgü olsa da, iç dünyasında olup bitenlerin dış dünyada yansımaları farklı farklı olsa da, içsel oluşumun basamakları harika bir sistemin işleyişiyle gerçekleşir. NLP sanattır. Sanat insanın yeteneklerini ve yaratıcılığını kullanarak, iç dünyasının renklerini, müziğini, duygularını en estetik bir sunuşla ifade etme ve başkalarına aktarabilme gücüdür. NLP, insanın “kendisinin en iyi versiyonu olabilme” sanatıdır.

İçsel ve dışsal başarının uyumlu ve dengeli bir biçimde ifade bulduğu bir yaşam sanatıdır (Gün, 2015: 17). Bandler'ın tanımına göre;

- *NLP bir davranış biçimidir; merak ve macera duygularınca biçimlendirilmiştir. Yaşama az rastlanan bir öğrenme fırsatı olarak bakar. İnsanları etkileyen iletişim biçimleri ve neyin öğrenmeye değer olduğu konusunda ustalaşmayı amaçlar.*
- *NLP bir yöntemdir; her davranışın yapısı olduğu önermesiyle yola çıkar. Bu yapı öğrenilebilir, değiştirilebilir ve modellenir. Hangi davranışların faydalı ve etkili olduğunu anlamaksa algısal yeteneklerimize bağlıdır.*
- *NLP bir teknolojidir; NLP'yi öğrenen kişinin algularını ve bilgilerini bir zamanlar imkânsız görünen sonuçlara ulaşmak için organize edebilmesini sağlar (Aktaran: Dövcü, 2001: 115).*

NLP herhangi bir insan, başka bir insanın istediği sonuçları üretmişse, o insanı modellemek suretiyle nasıl başarılı sonuçlar elde ettiğini keşfeder, aynı şekilde başka insanların da aynı sonuçları üretebileceğini gösteren mükemmel bir sistemdir. Dolayısıyla bir insan istenilen sonucu elde etmişse, bir başkası da bu sonuca ulaşmanın yolunu öğrenebilir (Biçer, 2014: 10). Bu konuda NLP; öncelikle insanın kendine ait deneyimleri modelleme yöntemiyle yeniden nasıl yapılandıracağını inceler. Kişinin değerler ve inançları nasıl algıladığı, onlar hakkında neler düşündüğü, duygusal halleri ve tutumunu nasıl şekillendirdiği üzerinde durur. Yaşadığı deneyimlerle iç dünyasını nasıl oluşturduğunu ve nasıl anlamlandırıldığını anlamaya gayret eder (O'Connor, 2014: 11). Bununla birlikte; NLP'nin rehber niteliğindeki prensiplerinden biri "gerçeğin" "dışarıda" olan bir şey olmamasıdır. Gerçek, insanın birey olarak zihninde aktif ve kişisel olarak inşa edilebileceği ve deneyimlerini işlemekten geçirme tarzına göre şekillendirebileceği bir şeydir. Aynı olaylar birçok insan için farklı anlamlara gelebilir. Kişi kendi deneyimlerini ve aynı şekilde diğer insanlarınkileri görmeyi öğrendiğinde, bunu aynı zamanda seçeneklerinin olduğu bilgisi takip eder ve uygulamada NLP, ilişkilerin daha iyi olabileceği, daha uygun bir işe başlayabileceği veya sadece hayatından daha fazla zevk alacağı gibi konularda insanlara daha fazla seçenekler sunmaktadır (McDermont ve Jago, 2003: 21). Bu sebeple NLP'de gerçekleştirilmek istenen hedef

doğrultusunda, seçenekler arttıkça başarının da doğru orantılı olarak artacağı inancı vardır.

NLP, Gregory Bateson (antropolog), Noam Chomsky (dilbilimci) ve Alfred Korzybski (dilbilimci), Milton Erickson (hipnoterapist) ve belli dereceye kadar pek çok kişinin fikirleri üzerine kurulmuştur. 1970'li yılların başında Santa Cruz California Üniversitesinden dilbilim üzerine çalışan ve öğretim üyesi olan John Grinder ve matematik mühendisi olan o dönem aynı üniversitede psikoloji okuyan Richard Bandler'ın bir araya gelerek alanlarında olağanüstü başarılı olan uzmanları araştırmak ve onlarla yaşamak suretiyle araştırmalarına başlamışlardır (Alder, 2005: 30).

John Grinder ve Richard Bandler aslında; Nasıl oluyor da insanlar farklı sonuçlar ortaya koyuyorlar? Kişisel mükemmellik nedir? Başarılı insanlarla başarısız insanlar arasındaki farklar nelerdir? gibi sorulara ve bu sorulara aradıkları cevapları bulma ümidiyle başladıkları çalışmalarına alanlarında başarıları ile ün yapmış; aile terapisinin en önemli terapistlerinden Virginia Satir, Hipnoterapi'nin en önemli isimlerinden Milton Erickson ve gestalt terapinin kurucusu olan Fritz Perls gibi isimleri ve bu isimlerin danışanlarıyla kurdukları iletişimi modellemekle işe başlamışlardır (Biçer, 2014: 13). Ancak birbirlerinden kişilik olarak tamamen zıt olan kişileri alanlarında böylesine etkin kılan özelliklerinin ortak noktaları olabilir miydi? Acaba bu insanların kullandıkları yöntemlerin kalıpları tespit edilebilir ve başkalarına öğretilir miydi? Deneysel çalışmalarının sonunda soruların yanıtlarına ulaştılar. Bu üç ustanın iletişimde, bireysel değişim sağlamada, hızlı öğretme becerisinde ve kişinin hayattan haz almasını sağlayacak yöntemlerindeki paternler (otomatik davranış kalıpları) aynıydı. Peki, bu paternleri kendileri aynen tekrarlasalar aynı sonuçları alabilirler miydi? (Gün, 2015: 23).

Başlarda Bandler, öğrencilerin ve çevre sakinlerinin oluşturduğu bir Gestalt terapisi grubuna rehberlik ediyordu. Kendisine Gestalt terapisi'nin kurucusu Alman psikiyatrist Fritz Perls'ü modelledi. Bandler, Dr. Perls'ü modellemede sakal bırakıp, İngilizce'yi Alman aksanıyla konuşacak ve davranışlarından pek çok şeyi modelleyerek onun gibi yaşayacak kadar ileri gitti. Bunun üzerine John Grinder, Bandler'ın kullandığını gördüğü ve duyduğu Perls'ün sözsüz kalıplarını kullanarak

başka bir gruba rehberlik etmeye başladı. Onun tekniklerinin özünün, diğer daha az etkili terapistlerden farklı olmasını sağlayan farkı bulana kadar, alakasız davranış parçaları olduğunu düşündükleri şeyleri (Alman aksanı ve sakal bırakmak) sistematik olarak atmaya başladılar. Bu şekilde insan mükemmelliğini modelleme disiplininin temellerini attılar (Andreas & Faulkner, 2001: 40). Bu sayede elde ettikleri bilgileri, ünlü İngiliz Antropolog Gregory Bateson'un "Sibernetik ve İletişim Teorileri" ile bir dilbilimci olan ve "Transformational Grammer" denilen teoriyi ortaya atan Chomsky'nin çalışmalarıyla harmanlamışlar ve "Meta Model" dedikleri terapi dilini meydana getirmişlerdir. Pratik ve her durumda sonuç alabilen bir dil ortaya çıkaran Grinder ve Bandler 1976'da kurdukları bu sisteme NLP adını vermişlerdir (Dövcü, 2001: 117-118).

2.2. NLP'de Hedef Belirleme İlkeleri

Kişi kendini iyi hissettiği ve beynini etkin kullanmayı öğrendiği anda hedeflerini de sağlıklı bir şekilde belirleyerek planlar. NLP'ye göre hedef belirlemenin dört temel ilkesi vardır. Bu ilkeler şu şekilde açıklanabilir:

2.2.1. Ne İstediyini Bilme

NLP'nin temel sorusudur. Ne istediğini bilmek en önemli ögedir. NLP, hedef hakkında düşünme biçiminin büyük bir fark yarattığını keşfetmiştir. Hedeflere ulaşma düşüncesi, ancak pozitif düşüncelerle ulaşılabilir kılınırken negatif düşünceler ile de neredeyse ulaşılması imkânsız hale getirilebilir. Bu nokta da hedeflerin belirli bir yönde ilerlemesi ve ulaşılmak istenen sonuçları pozitif şekillerde dillendirmek kişiyi olumlu yönde motive edecektir. Hedefler belirlenirken aşağıdaki şu hususlar dikkate alınmalıdır:

- Hedefler müspet olmalıdır. Bilinçaltı pozitif düşünceleri kabul eder. İnsanlar istemedikleri ve kaçınmak istedikleri şeyleri düşündüklerinde hedefleri de o doğrultuda şekillenmektedir. Çünkü zihinleri düşündükleri noktaya odaklanmıştır. Bu nedenle hedefi belirlerken kişi neyi istemediğine değil neyi istediğine odaklanmalıdır. Örneğin; "Sunumlarım sırasında o kadar hızlı konuşmak istemiyorum." Bu düşünceyi istenilmeyen şekilde yorumlamak yerine

“Konuşurken sesimin nasıl çıktığını fark etmek ve istediğim zaman onu ayarlayabilecek esnekliğe sahip olmak istiyorum.” biçiminde istenilen bir düşünceye çevrilebilir (Andreas & Faulkner, 2001: 130).

- Hedefler somut, anlaşılır olmalıdır. Somut olmayan, elle tutulur, gözle görülür olmayan, duyulmayan, hissedilmeyen, yaşanmayan hedeflere ulaşmak imkânsızdır (Biçer, 2014: 100). Hedefler soyut olduğunda, örneğin; “İyi bir öğretmen olmak istiyorum.” açık ve motive edici olmayacaktır. Somut hedeflere uygun bir ifade kullanacak olursak bu ifade şu şekilde olmalıdır. “Öğrencilerime karşı sorumlu bir öğretmen olarak elimden gelen fedakârlığı yapacağım.” ifadesi daha somut bir ifade olacaktır.
- Hedefler uygun olmalıdır. Hedef ve amaçlar eldeki kaynaklara, kişiye ve çevresine uyumlu olmalıdır. Ekolojik dengeye uygun olmayan hedefler amaçlarına ulaşamayacaktır (Biçer, 2014: 100).
- Hedefler kişinin kontrolünde olmalıdır. Kimin kontrolünde ise başından sonuna kadar hedefinde egemen olan kişi de odur. Hedefi gerçekleştirmek için kişi kendi yöntemini oluşturmalı, kendi yapacaklarına odaklanmalıdır.
- Hedef ayrıntılı olarak belirlenmelidir. Ayrıntılı bir hedef oluşturan kişi nereden başlaması gerektiğini bilir ve ilerleme stratejisini oluşturduğunda tam olarak “neyi?”, “ne zaman?”, “nasıl yapması?” gerektiği konusunda bir fikre sahip olur.
- Hedef şimdiki zaman kipi ile ifade edilmelidir. Çünkü hedef şimdiki zaman eki ile ifade edildiği sürece beyin gerçekleşmesi istenen hedefe kilitlenecektir. Beynin hedefe kilitlenmesi münasebetiyle -yor eki ile kullanılan ifadeler önemlidir.

2.2.2. Hedefe Yakın Olma-Uzak Olma

Kişi belirlenen kriterler doğrultusunda hedefe yaklaştığının ya da uzaklaştığının farkında olmalıdır. Bu nedenle, neler olup bittiğini net bir şekilde görmeli, dinlemeli, hissetmelidir. Duyu organları, doğrudan geri bildirim alabilmenin tek yoludur. Dış dünyayı anlamlandırabilmek için kullanılacak bilgiler kişiye duyu organları vasıtasıyla gelir. Bu sayede hedefe giden yoldan uzaklaşıp uzaklaşmadığını ölçebilmesini sağlayan bilgileri de duyu organları aracılığı ile alır (O’Connor, 2014: 15-16).

2.2.3. Alternatif Çözümler Üretme

Yukarıda anlatıldığı gibi duyuşal farkındalığını yüksek seviyede tutan kişi hedefinde sonuca ulaşamazsa esnek olmalı ve farklı çözümler yolları belirleyebilmelidir. Çevreden gelecek tüm olumsuzluklara rağmen hedefe ulaşma konusunda önlemlerini almalı ve sonuç olumsuzsa alternatif planları devreye girmelidir.

2.2.4. Eyleme Geçme

Hedefin teoride kalmaması için harekete geçmek zorunludur. Hedefe ulaşmak isteniyorsa yapılması gereken tek şey belirlenen adımlar ile birlikte çalışmaya başlamaktır. Çaba sarf edilmezse hedefler sadece düşünce aşamasında kalır.

2.3. NLP Varsayımları

NLP diğer disiplinler gibi bazı varsayımlar, ön kabuller ve prensipler üzerine kurulmuştur. Bu varsayımlar NLP'nin özünü oluşturmaktadır. NLP'nin daha iyi anlaşılması için bunların iyi bilinmesi gerekmektedir. Bu prensipler ne doğrudur ne de yanlış. Yalnızca NLP'ye özgü kabullerdir. Eğer bunlar doğru varsayımlar olarak düşünülürse bunları kullanan bireylere son derece fayda sağlayacaktır. Bu varsayımlar kendini ifade etmede, başkalarını isabetli algılayabilmede, istediğiniz sonucu alabilmede ve esneklik kazanmada yol gösterici olacaktır. Eğitimciler için bu varsayımları benimsemek öğrencilere cahil ve noksan olarak değil becerikli ve uyanık olarak bakmak anlamına gelir. Eğitimcilerin görevi onları kendi kaynaklarından haberdar etmektir (Biçer, 2014: 17; Gün, 2015: 32; Kamp, 2004: 50).

- **Harita temsil ettiği arazinin kendisi değildir.** İletişimin kalitesini artırmak için karşıdaki kişilerin dünyaya bakış açılarının farklı olduğunu kabul ederek onları anlamaya yönelik bir iletişim kurmak gerekir. Aksi halde insanları kendi bakış açıları ile değerlendirmek yanılgıya düşürebilir. Karşıdaki kişinin niyeti tam olarak anlaşılmadan yargıya varılırsa iletişim engellenmiş olur. Her insanın kendine özgü zihin haritası, kişinin niyeti ve bakış açısını gösterir. İnsanları gerçekten tam olarak anlamak, onlarla iyi iletişim kurmak anlamına gelir. İletişim

becerilerini geliştirebilen bireyler daha fazla insanı anlayabilir veya kendisini daha fazla insana anlatabilir (Kozanlı, 2008: 23-24) .

- **İletişimin anlamı alınan tepkidir.** Kişi tarafından anlatılanlar, karşıdakinin anladığı kadardır. Anlatılanların amacıyla, karşıdakinin anlayışı farklı olabilir. Burada asıl önemli olan, kişinin karşı taraf açısından nasıl anlaşıldığının farkına varmasıdır. Eğer karşı taraftan alınan tepki, olması beklenen tepki değil ise istenilen, hedeflenen tepkiye ulaşılan kadar davranış değiştirilmelidir. (Yılmaz, 2005: 5).
- **Her davranışın altında olumlu bir niyet vardır.** NLP, niyetler ile davranışları birbirinden ayırmayı öğretir; “Ne yapıyoruz ve Ne elde etmek istiyoruz?”. Başka insanlar ne düşünürse düşünsün, kişi her zaman, belli bir amaç çerçevesinde kendisi için olumlu ve yararlı olduğuna inandıklarını hedefler (Alder, 2006: 16-17). Bu varsayım tam olarak anlaşıldığı vakit özünde olumlu niyet taşıyan, istenilmeyen davranışları değiştirecek bir başka yol bulmak suretiyle istenilen davranışlar haline dönüştürülebilir
- **Şu an ki davranışımız mümkün olan en iyi seçeneğimizi simgeler.** Her insanın kendine ait bir tarihi geçmişi mevcuttur. Bu tarihsel süreçte neyi nasıl algıladığını, nelere nasıl değer vereceğini, neyi nasıl öğreneceğini öğrenmeye çalışır. Bütün bu yaşantılar, insanların deneyimlerini meydana getirir. İşte bu durumda seçimler bütün bu deneyimlere dayanarak yapılmak zorundadır. O an başkaları bu seçime karşı çıksa da, yargılasa da, inanmasa da yapılan seçim o an için en uygun seçim olacaktır. Bu seçimlerin yerini yenileri alana kadar yapılan seçimler en doğru olanlarıdır (Andreas ve Faulkner, 2001: 26; Gün, 2015: 39).
- **Her deneyimin bir yapısı vardır.** Düşüncelerin ve anıların kendilerine özgü kalıpları vardır. Bu kalıp ya da yapı değiştirildiğinde deneyimler kendiliğinden değişecektir. Kişi kendini olumsuz etkileyen anıları nötrleştirebilir ve kendisine fayda sağlayan anıları zenginleştirebilir (Andreas ve Faulkner, 2001: 25).
- **Her zaman bir seçenek daha vardır.** Seçeneklere sahip olmak, daha geniş bir hareket özgürlüğü ve elde etmek istenilen şey için daha fazla olanak demektir. NLP büyük ölçüde, kişiye daha fazla seçenek ya da fikir sunmakla ilgilidir. Bu durum şöyle formüle edilir: Bir seçeneğe sahip olmak, hiç seçeneğe sahip

olmamak demektir; iki seçeneğe sahip olmak, ikilem yaratabilir, üç ve daha fazla seçeneğe sahip olmak ise amaca ulaşmak için en iyi yolu seçme özgürlüğünü getirir (Alder, 2006: 17).

- **Başarısızlık yoktur, sonuçlar vardır.** Başarısızlık, sonuçlar karşısında bir kabulü temsil eder. NLP'nin bakış açısına göre, her sonuç yeni bir deneyimdir. Deneyimler ise farklı birçok yeni bilginin öğrenilmesi ile elde edilir. Ortaya çıkan sonuçlardan iyi veya kötü olsalar dahi geribildirimler alınabilir. İnsanlar durumları değerlendirirken, edindikleri bilgiler ve deneyimlerden kendilerine fayda sağlayacak çıkarımlarda bulunmak suretiyle davranış değiştirerek veya yeni stratejiler üreterek hedeflerine ulaşabilirler.
- **Kişi kendini amacına adan ve esnek olursa olumlu sonuç alır.** Kişi davranışsal esneklik sayesinde seçenekler ve içindeki potansiyel kaynağı ortaya çıkarabilir. Seçenek sabit ve değişmiyorsa; davranışlar tekrarlanarak devam eder. Ancak esneklik ve geri bildirimden öğrenme yoluyla bu seçenekler çoğalabilir. Değişmek ve yeni seçenekler ortaya koyabilmek için bilinçsizce kullanılan güdümsel sistem dizginlenerek davranış kontrol altına alınabilir. “Bir seçim yapmak hiç seçim yapmamaktan iyidir.” (Alder, 2005: 50).
- **Bir insan bir şeyi yapabiliyorsa, onu yapmayı herkes öğrenebilir.** Evrende sınır yoktur. Tek sınır insanların zihinlerindedir. NLP, modelleme yaparak başarıya ulaşılabilirliğini, insanların ortaya koyduğu sonuçların benzerlerini üretebileceğini öğretmektedir. Başarıya ulaşan insanlar modellenirse farklı insanlar da aynı sonuçları üretebilirler (Biçer, 2014: 24).
- **İnsanları ihtiyaç duydukları kaynaklar sahiptirler.** Zihinsel görüntüler, iç sesler, duygulanımlar ve hisler zihinsel ve fiziksel kaynakların temel yapı taşlarıdır. Onlar istenilen herhangi bir düşünceyi, duyguyu ya da beceriyi oluşturmada kullanabilir ve sonra da bu düşünce, duygu ve becerileri hayatta en çok ihtiyaç duyulan ya da istenilen yerlere yerleştirilebilir (Andreas ve Faulkner, 2001: 25).

NLP'nin bu varsayımları insanlar üzerindeki olumsuz motivelerinden sıyrılıp olumlu davranışlar oluşturacak motivasyon çalışmaları üzerinde etkili olabilir.

2.4. Temsil Sistemleri ve Erişim İpuçları

İnsanlar deneyimlerini farklı duyuşsal kanallarla elde edilen bilgilere bölerse, birer görsel, işitsel ve dokunsal deneyim dilimine sahip olurlar. Normal hallerinde bir kısmı ağırlıkla görsel, bir kısmı işitsel, bir kısmı ise dokunsal deneyimlerin farkında olur. Bunlara deneyimleri temsil etmekte kullanılan sistemler oldukları için temsil sistemleri adı verilir. Deneyimlerden söz ederken kullanılan sözcükler, göz hareketleri ve beden dili bilinçli aklın hangi kanalı kullandığının bir göstergesidir (Bandler ve Grinder, 2014a: 68). Diğer bir deyimle dünya üzerindeki deneyimlerimiz olarak algılanan her şeydir. Bu temsil sistemleri;

- 1.Görsel
- 2.İşitsel
- 3.Dokunsal
- 4.Kokusal
- 5.Tatsal

NLP'ye göre; bazı insanlar düşünürken ve olayları algılarken farklı temsil sistemlerini kullanırlar. Kimileri olayların görsel yanını daha fazla algılarken, kimileri seslere odaklanır, kimileri de duydukları hislere ve duygulara ağırlık verirler. İnsanlar deneyimlerini kendi süzgeçlerinden geçirdikten sonra olayları nasıl algıladıklarını görsel, işitsel ve dokunsal algılarından birini ağırlıklı olarak kullandıkları temsil sistemleri ile karşı tarafa aktarırlar. Bu temsil sistemlerine, "tercih edilen temsil sistemi" denir. Kişi ağırlıkla hangi temsil sistemini kullanmayı tercih ediyorsa o temsil sistemi düşünme, algılama ve davranışlarının belirlenmesine yön veren ipuçları içerir (Biçer, 2014: 35-36). İnsanlar hangi temsil sistemini ağırlıklı olarak kullanıyorsa, o sistemin öğrenme becerisi üzerinde etkisi olduğu söylenebilir. Gloria Fender (1998)'in öğrenme becerisini kazanabilmek için verdiği öneriler Tablo-1'de şu şekilde değerlendirilmiştir;

Tablo-1: Öğrenme Becerisi Kazanma

GÖRSEL	İŞİTSEL	DOKUNSA
Zihninizde resimler oluşturun, yolunuzu imgelerle ayırın	Kasetlerden yararlanın, televizyon izleyin, müzik dinleyin, konuşun.	Egzersiz yapın, yürüyün dans edin, yazı yazın, notlar alın.
Notlar alın, sözcükleri parça, parça görün, renkli şifreler kullanın.	Konuşmacıları dinleyin, yüksek sesle okuyun, şiir yazın, tartışmalara girin.	Duyularınızı kavram ve bilgiyle ilişkilendirin yavaş, yavaş soluk alın.
Fotoğraflardan yararlanın, görsel etkinliklerde bulunun, çizelgelerden haritalardan, grafik şekillerden ve tablolardan yararlanın.	Dikkatle dinleyin, sözel önerilerde bulunun, hatırlatıcı ipuçları kullanın, notlar alın.	Liste hazırlayın, hatırlatıcı ipuçları kullanın, rol yapın.

Kaynak: Aktaran: Artut, 2004: 92

Burada önemle üzerinde durulması gereken başlıca temsil sistemleri görsel, işitsel ve dokunsal duyular aracılığı ile elde edilenlerdir. İnsanların ağırlıkla hangi temsil sistemine sahip olduğunu anlayabilmek için birkaç yöntem vardır. Bunlar; sözel ve yazılı anlatımlar, göz hareketleri, beden dili olarak sıralanabilir.

2.4.1. Sözel ve Yazılı Anlatımlar

Kullanılan söz ve ifadeler duyumsal bir tercihe işaret edebilir. Gerçekte, bazı insanlar başka bir temsil sistemi ortaya koyan bir söz ya da ifadeyi hiç kullanmayabilirlerken tek çeşit duyumsal ifade kullanmaya fazlasıyla eğilimlidirler. NLP, böyle bir kelime ya da ifadeye duyumsal yüklem adını verir. Duyumsal yüklemeler ile insanların hangi temsil sistemini ağırlıklı olarak kullandığı belirlenebilir. Sıkça rastlanan yüzlerce ifade ortaya çıkar ve bunlar duyumsal kelime ya da mecazı yazma ve konuşmada daha nadir görünür. Gerçekte, pek sık

rastlanmayan ve açıkça mantıksız olan yüklemeler kişinin düşünme biçimini daha net olarak gözler önüne serer (Alder, 2005: 180). İnsanların temsil sistemlerini öğrenebilmek için yazılı metinleri ve konuşurken kullandıkları kelimeleri incelendiğinde muhataplarına ipuçları vermiş olurlar. Sözlü dille karşılaştırıldığında, tıpkı yazılı dilde yapıldığı gibi onları biraz daha biçimsel olarak ifade edilebilirler. Bununla beraber yazılı duyumsal yüklemeler algısal bir tercihe işaret ederler. Bu yüzden, bir kişinin yazdığı belgeler incelenerek tespit edilebilirler (Alder, 2005: 185). *Temel olarak, görsel temsili kullanan kişiler, dünyayı görüntüler halinde algılamak eğilimindedirler. Beyinlerindeki görüntülerle uyumlu olmaya çalıştıklarından, görsel kimseler çok hızlı konuşma eğilimi gösterirler. Onlar için önemli olan, görüntüleri kelimelerle eşleştirmeye çalışmaktır. Bu kişiler görsel mecazlarla konuşurlar. Nesnelere kendilerine nasıl göründüklerinden, onların parlak ya da koyu olduklarından söz ederler. İşitsel eğilimli kişiler, kullandıkları kelimelere daha çok dikkat ederler. Sesleri daha yankılı, konuşmaları daha yavaş, daha ritmik ve daha ölçülüdür. Kelimeler onlar için çok şey ifade ettiğinden, söylediklerine çok dikkat ederler. Konuşmalarında genellikle sesle ilgili kelimelere yer verirler. Dokunsal kişiler çok daha yavaş olma eğilimindedir. Onlar daha çok hislere tepki gösterirler. Sesleri derinden ve yavaş yavaş çıkma eğilimi gösterir. Dokunsal kişiler fiziksel dünyadan mecazlar kullanırlar. Daima somut şeyleri kavrarlar* (Robbins, 1993: 134-135). Kişilerin yazılı ve sözlü anlatımlarına örnek oluşturabilecek algılarını ifade eden temsil sistemlerine ait bazı örnek kelimeler ve deyimler Tablo-2 ve Tablo-3'te gösterilmiştir.

Tablo-2: Duyusal Kelimeler

Görsel kelimeler	İşitsel Kelimeler	Dokunsal Kelimeler
Görmek	Duymak	Hissetmek
Bakmak	Söylemek	Dokunmak
Yansıtmak, yansıma	Dinlemek	Kavramak
Hayal etmek	Kulak vermek	Kendini kaptırmak
Perspektif	Sesli, sessiz	Hareket, Hareket etmek
Bakış açısı	Gürültü yapmak	Nüfuz etmek
Tasavvur etmek	Gürlemek, tartışmak	Gerginlik
Gözlem yapmak	Mırıltı, yankı	Soğuk, sıcak
Bulanık, parlamak	Sormak	Ağır
Işıklandırmak, imge	Yorum yapmak	Düzgün
Dikkat etmek	Konuşmak	Halden anlamak
Odaklanmak	Müzik, armoni	Yüzüne vurmak

Kaynak: Alder, 2005: 181-184; O'Connor ve McDermott, 2013: 92-93

Tablo-3: Duyusal Terimler

Görsel Deyimler	İşitsel Deyimler	Dokunsal Deyimler
Göze almak	Kulağı tırmalanmak	Fikri kavramak
Göz önüne getirmek	Söz dinletememek	İliklerinde hissetmek
Gözden uzak olmak	Karnı zil çalmak	Soğukkanlı davranmak
Renksiz bir hava	Kendini dinlemek	Yanıp kül olmak
Geleceği parlak/ aydınlık	Dili tutulmak	Ruhu okşamak
Hayatı renklendirmek	Kulakları sağır etmek	İçi sızlamak
Kaşla göz arasında olmak	Bülbül gibi ötmek	Ağırlığı hissettirmek
Renkli kişilik	Sesi sedası çıkmamak	Yüreğe dokunmak
Zihinde canlandırmak	Ahenk içinde yaşamak	Hoşa gitmek
Dört gözle beklemek	Şiir gibi konuşmak	İçi erimek

Kaynak: Biçer, 2014: 55-57; Gün, 2015: 73

Kullanılan duyuşal kelime ve deyimler sadece öğrencilerin temsil sistemlerini öğrenme amaçlı değil, öğrenciler ile iletişimde de yardımcı olacaktır. Sanat eğitiminde öğrencilerin öğrenme stillerine yönelik ders anlatımları yapmak öğrencinin motivasyonunu sağlamakta faydalı olacaktır. Bununla birlikte sanat eğitimi veren bir öğretmenin atölye derslerinde gruplara temsil sistemlerine hitap eden ekinlikler ile zenginleştirilmiş planlar uygulaması öğrencilerin derse adapte olmalarını sağlayacaktır.

2.4.2. Göz Hareketleri

Göz hareketleri bir kişinin dış dünyasını, içsel olarak nasıl temsil ettiğini öğrenmeye olanak sağlar. Bir kişinin dış dünyasını içsel olarak temsil etmesi; onun gerçeklik haritasıdır ve herkesin zihin haritası birbirinden farklıdır. Bu bilgilere ulaşabilmek için öncelikle görsel, işitsel ve dokunsal kanallardan biri kullanılır. Kişi hangi temsil sistemini ağırlıklı kullanıyorsa gözlerini değişik yönlerde hareket ettirirler. Görsel ağırlıklı kişiler bir şey hatırlamaya çalışırken ya da tasarlarırken gözlerini yukarı doğru çevirir. İşitsel kişiler sanki kulaklarını görmek istiyorlarmış gibi gözleri ile iki yana bakarlar. Dokunsal kişiler ise gözlerini aşağı doğru indirirler (Robbins, 1993: 138; Gün, 2015: 65- 66).

İnsanlar görüntüleri, sesleri ve duyguları zihinlerinde canlandırdıklarında bilinçsiz göz hareketlerinin yönünün, kullandıkları temsil sistemiyle doğrudan bağlantısı olduğu kanıtlanmıştır. Sağ ellerini kullanan insanların çoğunluğu:

- *Yukarıya ve sağlarına bakmaları onların görsel olarak bir şeyi hayal ettiğini gösterir.*
- *Yatay ve sağlarına bakmaları bir şeyin sesinin nasıl olacağını hayal ettiklerini gösterir.*
- *Aşağıya ve sağlarına bakmaları (fiziksel ve duygusal) hisleriyle bağlantıya geçtiklerini gösterir.*
- *Yukarıya ve sollarına bakmaları görsel olarak bir şeyi hatırladıklarını gösterir.*
- *Yatay ve sollarına bakmaları işittikleri bir şeyi hatırladıklarını gösterir.*
- *Aşağıya ve sollarına bakmaları kendileriyle içlerinden konuştuklarını gösterir. NLP bunu iç diyalog olarak adlandırır.*

Sol elini kullanan insanlar için bunların bazıları tam tersi olabilir ve bazı insanlarda, bu göz hareketleri, işaret edilen temsil sistemlerine tam olarak uymayabilir (McDermont ve Jago, 2003: 62).

Ancak genel olarak kabul gören bu ifadeler temsil sistemlerine ulaşabilmenin en faydalı yoludur. Göz hareketleri, insanların “temsili sistem” denilen bilgi kümesine ulaşmayı öğrenebilmesinin en kolay yoludur. İnsanların göz hareketlerine hâkim olduktan sonra, onlara tercih edilen temsil sistemlerinin dışında farklı bir temsil sistemini kullanmak ve bakış açılarını değiştirmek öğretilir (Bandler ve Grinder, 2014b: 66). Sanat eğitimi derslerin de öğrencilerin gördüklerini resmetmek dışında hayal kurmalarına yardımcı olacak bir yöntemdir. Öğrencilerin düşünme tarzlarına yönelik etkinlikler ile hayal güçlerini çalıştırmalarına da olanak tanınmış olacaktır.

2.4.3. Beden Dili

NLP’ye göre; kişinin hangi temsil sistemini ağırlıklı olarak kullandığını öğrenme yöntemlerinden biri de beden dilidir. İletişimde en büyük payı beden dilinin oluşturduğu söylenir. Bu sebeple kişiyi iyi gözlemlemek gerekir. Zihin, beden ve ruh ayrılmaz bir bütündür. İnsanlar bu üçleme ile kendi fizyolojik düşünme yapılarını oluşturur. Bu fizyolojik özellikler kişiden kişiye farklılık gösterir (Gün, 2015: 35).

Görsel düşünen insanlar, göğsünün üst kısmından nefes alırlar. Genellikle yüksek vurgulamalarla, genizden ya da gergin tonlarda konuşurlar yüzleri soluk bir renk alır. Başını yukarı kaldırarak konuşurlar. Düşünürken görüntüleri zihinde canlandırırılar. Geçmiş görüntüleri hatırlayabilir, kolayca hayal kurabilirler. Zihinlerinden görüntüler film şeridi gibi hızlı geçtiği için onları yakalamak amacıyla genellikle hızlı konuşurlar. Bir şey anlatırken şemalar çizer ya da harita üzerinden konuşurlar. Duygularını yüz ifadeleri ile belli ederler. İşitsel düşünen insanlar, göğüs ya da diyaframın tümünde düzgün olarak nefes alırlar. Konuşma hızları normaldir, düzgün ritimli ve açık konuşurlar. Konuşurken ten renkleri soluk tonlardadır. Kişinin karşısındakini dinlediğini anlamak için başın dengeli ya da hafif yana eğik olduğu gözlenebilir. Şekil çizmek veya göstermek yerine detaylı şekilde anlatmayı tercih ederler. Ses tonlarındaki değişimlerle duygularını belli ederler. Öykü, fıkra vb.

anlatırlar ve bunları hatırlarlar. İnsanlarla diyalogdan hoşlanırlar. Dokunsal düşünen insanlar, karnın alt kısmından derin nefes alırlar. Düşük, derin tonlarda ve yavaş konuşurlar. Kızarmış bir yüz ifadesi ile konuşurlar. Başı aşağıda ve boyun kasları gevşektir. İsimleri ve yüzleri değil olayları ve duyguları hatırlarlar. Duygularını beden dili ile belli ederler. Aktif hareket halindedirler. Elleri kolları hep hareket eder. İşleri adım adım yaparlar ve en iyi yaparak öğrenirler. Hislerini canlandırmak zaman aldığı için yavaş konuşurlar (Robbins, 1993: 140; Dövcü, 2001: 149-150).

Karşıdaki kişiyi tam olarak anlayabilmenin temeli, onun ilgili bir zihinsel ve bedensel bir duruma kavuşmasını sağlamaktır. Açıklama sözlü olsa bile göz hareketleri, vücudun değişmesi vb. yollarla sözsüz olarak da yapılabilir (Robbins, 1993: 142).

2.5. NLP Teknikleri

İnsan temsillerinin derinlerinde yatan ve iç temsillerin değiştirilmesine yardımcı olan teknikler kullanılır. Örneğin: kötü senaryolu hayalleri olabilecek en iyi haliyle görüntüleyerek veya temsil şeklini değiştirerek öğrencilerin derslere katılımı, motivasyon anlamında kendilerini hissedebilecekleri en iyi duruma getirmelerine yardımcı olmak. Bununla birlikte bu bölümde hayal dünyalarını şekillendirmelerine ve öğrenme boyutlarına etkisini anlamaya yönelik kullanılan; zihinde canlandırma (imagination), alt modaliteler, yeniden çerçeveleme, metafor, çapa, zaman çizgisi (time-line) NLP teknikleri ile Milton Model ve Meta Model adı verilen dil kalıpları arasındaki fark anlatılmaktadır.

2.5.1. Zihinde Canlandırma (İmagination)

Zihinde canlandırma diye adlandırılan teknik kısaca belirlenen herhangi bir olayı ya da olayları zihinde yaşıyormuş gibi prova etmektir. Zihinde canlandırma yaparken, kişi herhangi bir deneyimi yaşıyormuş gibi beş temel duyu organını kullanmaya çalışır ve böylece daha gerçekçi bir deneyim yaşar. Deneyimi görür, işitir, dokunur, hisseder, koklar ve tadar. Tüm bu olaylar tamamen zihnin içinde prova ettiği yani canlandırdığı kısımda gerçekleşir. Bu duyguların belli bir uyum içinde, gerçekmiş gibi yapılanması için ise iç referanslar oluşturulur. İç referans ise

gerçekte ne istediğini bilmekten geçer. Beyin gerçek ile hayali ayırt edemez. Bu tekniğin amacı; amacın başarıya ulaştığını görmektir. Zihinsel canlandırma çok etkili ve güçlü bir tekniktir (Aktaran: Dogan, 2019).

2.5.2. Alt Modaliteler

Duyusal temsil sistemlerini detaylandırmak, parçalara ayırmak suretiyle durum tespitini netleştirmek açısından alt modaliteler NLP'nin temel taşlarını oluşturmaktadır. Duyusal deneyimleri işitsel, görsel, dokunsal ve hatta deneyimlerin içeriğinde kokusal ve tatsal temsiller de var ise parçalara ayrılarak deneyimin daha açık, ayrıntılı ve anlaşılır bir biçime kavuşmasına yardımcı olur. Hayatında içinde yaşanmış ve beyinde kayıtlı bulunan bütün görüntülerin, seslerin ve hislerin bir takım belirli özellikleri vardır: Görüntülerin belirli bir parlaklıkları ve renkleri, seslerin ritimleri ve şiddeti; hislerin ise belirli bir yumuşaklıkları, sertlikleri ve sıcaklık dereceleri bulunur. Bütün bu özelliklere “alt modaliteler” adı verilir. Alt modaliteler, kişinin gerçek hayatta yaşadığı olayları zihninde görsel, işitsel ve dokunsal olarak parçalara ayırmak suretiyle tecrübe edişinin, gerçekliğin ve zamanın kodlarıdır; deneyimlerin de temel parçalarıdır. Bir deneyimin alt modalitelerini olması istenilen şekli ile değiştirmek, “o deneyimin anlamını değiştiren, çok güçlü ve etkili bir müdahale yapmak” anlamına gelir (O'Connor, 2014: 127). Temsil sistemlerinin daha ayrıntılı olarak ortaya çıkarılmasına yardımcı olan alt modaliteler Tablo-4'te görülmektedir.

Tablo-4: Alt Modaliteler Listesi

Görsel Alt Modaliteler	
Film ya da durağan çerçeveler	Merkezi nesnenin kişiyle olan mesafesi
Geniş görüş ya da çerçeveli (çerçevlendirilmişse; çerçevenin şekli)	Üç boyut kalitesi
Renkli ya da siyah- beyaz Parlaklık	Rengin yoğunluğu ya da siyah beyazın Zıtlığın derecesi
Görüntünün büyüklüğü (yaşam ölçüsü, büyük ya da küçük)	Hareket (hızlı ya da yavaş tempoda)
Nesnelerin merkezsel ölçüsü	Odak (hangi parçalar içeride ya da dışarıda)
Görüntü içinde ya da dışında yer almak	Kesinlik ya da sürekli odak
Kendisi ile görüntü arasındaki mesafe	Görünme açısı
	Yerleşim
İşitsel Alt Modaliteler	
Şiddeti	Tonalite
Ahenk (kesilmeler, gruplaşmalar)	Sesin rengi (kalite, nereden yankılanıyor)
Ritm (düzenli, düzensiz)	Sesin teklifi (düzlük vb.)
Bükülmeler (işaretli kelimeler, nasıl)	Etrafta dolaşan ses- uzaysal
Tempo	Yerleşim
Duraklamalar	
Dokunsal Alt Modaliteler	
Sıcaklık	Kararlılık- kesiklik
Düzensizlik	Kuvvetlendirme
Titreşim	Ağırlık
Basınç	Yoğunluk
Hareket	Yerleşim

Kaynak: Robbins, 1993: 93-94

Bir diğerk önemli ayırmda ilgili ya da ilgisiz olmasıdır. İlgili bir hayal, gerçekten oradaymış gibi olan deneyimdir. Gerçekten o zaman ve yerde tüm benliğini kişi kendi varmış gibi görür, iştir ve hisseder. İlgisiz bir hayal ise; kişinin dışında olan bir deneyimdir. İlgisiz bir hayalini görürse; o kendini filmde seyretmeye benzer. Kişi kendini daha önce yaşadığı olay içinde izlemesi ile kendini dışarıdan izlemek arasındaki hislerin farkını fark edecektir. Kişi ilgili hayalinde daha yoğun duygular yaşarken; ilgisiz hayalinde kendini uzaktan izleyecek ve daha soğukkanlı bir ruh haline girecektir (Robbins, 1993: 95). Duyusal ifadelerini, farklılık gösteren seviyeleriyle tanımlamayı, ne kadar çok fark ederse, yaşam onun için o kadar ilginç ve eğlenceli olur. Sanatçılar eğitimlerinin başında, algılamalarını nasıl ifade edeceklerini öğrenmek zorundadırlar. Çünkü bu yetenekleri onların çalışma malzemelerini oluşturmaktadır. Bir ressam için “çiçek” kelimesi tek başına belki pek bir şey ifade etmezken. “Mis kokulu, zarif, mutluluk veren, rengârenk çiçekler” gibi ifadeler çok daha fazla anlam yüklüdür. NLP’de alt modaliteler, neredeyse tüm yöntemler için önemlidir. Örneğin; hassas farklılıkların her birinin sistematik değişimi ile tüm hatırlama veya tecrübe alanlarının değerleri değişir. Yaklaşık, hayal kırıklığından, keyiflendirmeye veya duygusaldan nötre kadar (Lübeck, 2006: 87-89). Sanat eğitimi öğrencileri belirlenen konu üzerinde hayal gücü gerektiren resimler yapmakta zorluk yaşamaktadırlar. Sanat eğitimi derslerinde konu anlatımları esnasında hayal gücünü etkin olarak kullanmaya yardımcı olacak bu teknik ile ifadelerini daha anlamlı hale getirecek çalışmalar yapılabilir.

2.5.3. Yeniden Çerçeveleme

Davranışlarını değiştirmek isteyen birine yardım etmek gerektiğinde bu karmaşıklığa müdahale etmek amacıyla yeniden çerçeveleme olarak adlandırılan tekniği kullanmanın faydalı olacağı düşünülür. Yeniden çerçeveleme de amaç davranışın şekillenmesindeki ya da kişiyi engelleyen tali etkinin ne olduğunu anlamak ve o davranış alanındaki olumsuz etkiyi değiştirmek suretiyle olumlu bir etki oluşturma sürecinin ayrılmaz bir parçası haline getirmektir (Bandler ve Grinder, 2014b: 196).

Yeniden çerçevelemeyi içerik ve süreç olarak daha iyi anlamak için herhangi bir resim etrafındaki çerçeve iyi bir metafor oluşturabilir. Çerçevesiz resme bağlı olarak resmin içeriği hakkında farklı bilgiler edinip, resmin neyi temsil ettiği konusunda farklı algılar oluşturulur. Örneğin: Herhangi bir manzarayı kaydeden bir fotoğrafçı veya ressam bu resimde sadece bir ağacı, hayvanları, hatta bir akarsuyu resme dahil etmeyi amaçlamış olabilir. Ressam veya fotoğrafçının bu konudaki tercihleri doğaldır ki resme bakanın daha sonrasında neyi göreceğini belirleyen önemli bir faktör olacaktır (Dilts, 2009: 45). Anlaşılır bir ifadeyle yeniden çerçeveleme; deneyimi algılamakta kullanmaya alışılan kalıplaşmış çerçeveyi değiştirerek, olumsuz davranışı olumlu bir davranışa kavuşturmadır. Yeniden çerçevelemenin ya da bir şey hakkındaki algıları değiştirmenin iki temel yolu vardır; bağlam yeniden çerçevelemesi ve kapsam yeniden çerçevelemesi. Bu şekilde içsel duyguların ve çatışmaların iç temsillerini değiştirir ve kişinin daha yetenekli bir duruma gelmesine yardımcı olur (Robbins, 1993: 297).

Bağlamı yeniden çerçevelemek, bir deneyim, davranış veya olayın, içinde olduğu bağlama dayalı olarak ortaya çıkan farklı sonuç ve anlamlarla ilgilidir. Herhangi bir deneyim, olay veya davranış, meydana geldiği zaman, mekan boyutunda çok farklı sonuç ve anlamlar üretebilmektedir. Örneğin: resim yapmak, kendine ait bir atölye de çalışan ressamlar tarafından özgürlük ve kendini ifade etme aracı olarak algılanırken, okul ortamındaki atölyelerde resim yapmak öğrencilerce sadece not alabilmek amacı ile yapılan istenilmeyen olumsuz bir olay olarak algılanabilir. Oysa tek başına resim yapmak bu durumda ne iyi ne de kötüdür. Buna dair yargılar, belli bir bağlamda oluşturduğu sonuçlara göre ortaya çıkar. Bağlamı yeniden çerçevelemekten farklı olarak içeriği yeniden çerçevelemek bir durum veya davranış hakkındaki algı düzeyini veya perspektifini değiştirmeyi içermektedir. Bu duruma ilişkin şu örnek verilebilir; herhangi bir fotoğraf veya resme o eseri yapan ressam veya fotoğrafçının niyetini düşünerek farklı şekillerde bakmak ve yorumlamak o eseri yeniden çerçevelemektir. Fotoğrafçı veya ressam izleyicide hangi tepkinin meydana gelmesi niyetiyle bu resmi yaratmış ya da hangi duyguyu aktarmaya niyetlenmiştir? Bir şeyi taşıdığı niyet çerçevesinde düşünmek, o şey hakkındaki algıyı tamamen değiştirecektir (Dilts, 2009: 51-53).

İnançların yeniden çerçevesi “X” inancı “Y” inancı anlamına gelir şeklindeki bu formülle ifade edilebilir. Bu işlem ile inançlar neden-sonuç çerçevesi ile formüle edilen inancı sorgulayarak farklı bir anlam kazandırılabilir. İnançları yeniden çerçevelemek için sözel deneyimlerden faydalanılabilir. Bu sözel deneyimlere “dil kalıpları” da denilir (O’Connor, 2014: 296).

Sözel deneyimleri sadece temsil etmekle kalmaz aynı zamanda deneyimin bazı yönlerini ön plana çıkarıp bazılarını geri plana iterek onları farklı algılamalara neden olacak şekilde çerçevesi. Örneğin: “ama”, “ve” ve “olsa bile” gibi bağlaç sözcükleri ile kurulmuş bir cümleyi ele alalım. Düşünce veya deneyimler bu farklı bağlaç sözcükleri ile ilişkilendirildiğinde bunların her biri dikkatin deneyimin farklı yönüne odaklanmasına neden olacaktır. Eğer herhangi bir kişi cümleyi, “Resim yaparken mutlu oluyorum ama bugün çok yorgunum.” şeklinde ifade ediyorsa, dikkat kişinin yorgunluğuna odaklanacak ve ister istemez resim yapmanın verdiği mutluluk göz ardı edilecektir. Eğer aynı kişi aynı cümleyi, “Resim yaparken mutlu oluyorum ve bugün çok yorgunum.” şeklinde ifade ediyorsa dikkat iki olay üzerinde de eşit şekilde odaklanacaktır. Cümlelerin yeri değiştirilip iki olay “olsa bile” bağlacı ile ilişkilendirildiğinde, “Bugün çok yorgun olsam bile resim yaparken mutlu oluyorum.” ifadesinde, dikkat resim yaparken mutlu olmaya odaklanacak ve yorgun olmak geri plana itilecektir (Dilts, 2009: 31). Bu dil kalıpları Şekil-1’de sözel yeniden çerçeveleme örneği olarak verilmiştir.

Şekil 1: Sözel Yeniden Çerçeveleme Modeli

Bununla birlikte çerçeveleme tekniği, davranışları sadece görüntü ve his anlamında çerçevenmesine yardımcı olmaz sözel anlamda da bazı kelimeleri kullanarak olay veya davranışın yeniden çerçevenmesini sağlar. Örneğin; güzel sanatlar fakültelerinin resim bölümlerine öğrenci hazırlayan kurslarda veya üniversite atölyelerinde öğrencilere “Suluboyanın sanat eğitiminde uygulanan en zor teknik” olduğu söylenegelen bir gerçektir. Öğrencinin bu süreçte aklında oluşan şey suluboyanın zor bir teknik olduğudur. Ancak durum yeniden gözlemlenip değerlendirdiğinde öğrencilere “Suluboyanın zor bir teknik olduğü ifade edilse bile güncel yaşamda ve sosyal medya üzerinden de farklı ülke sanatçılarının suluboya eserlerini inceleyip tekniği severek uygularsınız.” cümlesi ifade edildiği andan itibaren böyle bir yaklaşım ile öğrencinin algısında suluboya yapımı zor bir teknik olmaktan çıkacak öğrencileri araştırmaya itecek ve tekniği öğrencilerin kabul ederek uygulamalarına yardımcı olacaktır.

2.5.4. Metafor (Mecaz)

Mecaz; bir kelimeyi veya kavramı kabul edilenin dışında başka anlamlara gelecek biçimde kullanma, metafor. Türkçe adı “değişmece” olan ancak genel olarak Arapça kökenli “mecaz” kelimesi ile bilinen edebi bir söz sanatıdır (TDK, 2019). “Metafor” kelimesinin kökü Yunanca’dır ve “ötesine taşımak” anlamına gelir. Kişi iyi bir metafor ile binlerce kelimenin anlatacağından daha fazlasını net bir şekilde anlatabilir. Metaforları ustalıkla kullanabilmek, yazarlığın, öğretmenliğin, eğitimciliğin ve terapinin temel taşlarındanır (O’Connor, 2014: 235).

NLP “mecaz” terimini benzetmeler, kıyaslamalar, alegoriler, hikâyeler, masallar vs. için kullanır. Onların önemi mantık yürütme ve soyut kavramlar (sol beyinle alakalı olarak) yerine duyumsal düşünceleri ve duygularda (sağ beyinle alakalı olarak) ortaya çıkar. Diğer bir deyişle zihinden çok kalple iletişim kurarlar. Hayal gücünü harekete geçirirler. NLP’deki diğer duyumsal temsillerin yanında mecazları görme, işitme ve hissetme ile de temsil eder. Kişi mecazları zihinsel resimler, hayal gücü, ‘bütüncül’ sağ beyin ve bilinçdışı zihin ile ilişkilendirir. Bir mecaz yaratıcı düşüncüyü harekete geçirebilir, eski konular hakkında yeni perspektifler açığa çıkarır ve fikirlerin sezgisel bir birleşimini meydana getirir. Bu

birleşim insanın resim sever zihni için soyut sözcüklerden daha gerçek ve güvenilir olan ‘resmedilebilir’ bir anlam üretir (Alder, 2005: 291-292).

Anderson ve Milbrandt (2002)’e göre; Metafor, düşünme becerisi için oldukça önemli olmakla birlikte metafor kullanımı, yaratıcı düşünme ve kendini ifade edebilme yetilerinde de önemli bir görev üstlenmektedir. Özellikle sanat alanında yaratıcılık, farklı disiplinler ve ortamlara ait kavramlar arasında bağlantılar kurmayı içermektedir. Metafor, bir şeyi bambaşka bir şeye dönüştüren sembolik bir dönüştürmedir (Aktaran: Kılıç ve Altıntaş, 2016: 58).

Beck (1864)’e göre; metaforun özü, soyut ilişkileri anlamak veya formüle etmek üzere somut bir imgenin kullanılmasında yatmaktadır (Aktaran: Draaisma, 2014: 34). NLP’de soyut bir kavramı, düşünsel olarak somut bir kavrama dönüştürerek elle tutulur gözle görülür bir imgeleme ile metaforlaştırır. Örneğin; bir sanat eğitmeni öğrencisine; “Soyut bir resmi, somut bir şeye dönüştürmek gerekseydi bunun şekli ne olurdu?” tarzı dil kalıpları ile ifade edilen bir soru sorduğunda öğrencinin aklına gelen ilk nesne soyut resmin, somutlaşmış hali olarak düşünülebilir. Bu sayede öğrenci kendi içsel ifadesi ile soyut resimleri yorumlamış bir anlama kavuşmuş olur. Bunun yanı sıra hikayeler, kısa öyküler, şiirler ile öğrencilere iletilmek istenen mesajlar daha kolay bir şekilde anlatılmış olacaktır.

Başka bir örnekle ifade etmek gerekirse; bir öğrencinin resim yapamama korkusunu ifade etmesinin ardından öğretmenin, öğrencisinden bu yaşadığı korkuyu metaforik olarak öyküleştirmesini istemesi yaşadığı korkunun somut bir hal almasını sağlayacaktır. Bu sayede öğrenci resim yapma korkusunu dönüştürerek ifadelerinin dışında kendini daha rahat ve iyi hissedeceği farklı bir bakış açısına kavuşacaktır.

2.5.5. Çapa

Çağrıştırıcıların bilinçli ya da bilinçsiz şekilde özel bir yöntemle istendiği zaman, istenen duygu ve durumun yeniden başlatılması için kullanılması çapa atmak olarak da adlandırılır. Çapalar, belirli bir tepkiyle veya belirli bir durumla birleşmiş olan görsel, işitsel veya dokunsal tetiklerdir. Düşünmeksizin tepki verilen her türlü durumda, bir çapanın etkisi altında kalındığı görülür. Çapalar düşünmeksizin ortaya çıkabileceği gibi bilinçli olarak da oluşturulabilir. Bilinçdışı etkilerde bulunarak,

çeşitli durumlarda bize yardımcı olurlar. Örneğin; insanlar yaya yolu tabelası ve işaretlerini gördüğünde arabasını durdurmak için otomatik bir şekilde davranırlar, çünkü yaya yolu tabelası ve işaretleri, kişilere durması gerektiğini hatırlatan bir çapa görevi görür (Biçer, 2014: 199; O'Connor, 2014: 106). Bir başka örnek vermek gerekirse sanat eğitiminde çapalar görsel olabilir; sevilen bir ressamın otoportresi veya sanat eserleri. İşitsel olabilir; videolar, slaytlar da kullanılan melodiler ve atölye derslerinde dinlenen müzikler. Dokunsal olabilir; resmedilecek nesnelerin yüzeylerine dokunarak dokuyu hissetmek gibi.

Sanat eğitiminde kullanılan materyal veya örnekler öğrencilerin daha önce edindikleri çapaları harekete geçirebilir. Örneğin; bir sanat döneminden resim gösterildiği ya da "Primitifler" kelimesini duydukları anda, öğrencilerin zihinlerinde bu dönemle ilgili birçok görüntünün canlanmasına, anlatılanların hatırlanmasına, dönemle ilgili kazanılan hissiyatlarının harekete geçirilmesine yardımcı olabilir.

2.5.6. Zaman Çizgisi (Time Line)

NLP'ye göre zaman günlük kullandığımız saat dilimleri ile ilgili değildir. Daha çok düşünce sistemimizdeki zamanla ilgilidir. Bu sistemde dil, önemli bir yer tutar ve düşüncenin yapısını oluşturur. O yapıyı anlamak ve zamana ait düşünce sistemlerini oluşturabilmek için dilin yapısının ve onun beyinde nasıl kullanıldığının bilinmesi gerekmektedir. Örneğin; "geçmişte kaldı, gelecekte umutsuz, sonra, önce, şimdi, uzak, yakın" gibi zaman bildiren sözcükler düşünce sisteminde önemlidir. Geleceği parlak çocuk derken, var olan süreçte yaptıkları ile kendini ispatladığından dolayı o çocuğun gelecekteki yaşam sürecinde iyi işler yapacağını algılamak ve tahminde bulunmak gibi. Kişi gerçekte neler olacağını bilmese de bu tür çıkarımlarda bulunabilir. Gelecek, şimdi ve geçmişe bakıldığında her zaman diliminin kendine özgü alt sistemleri olduğu görülür ve zihin bunu değişikliği anlamak için yapmaktadır. Zaman dilimleri genellikle bir zaman boyutuna, büyüklük, netlik, parlaklık, hareketlilik, şeffaflık, ilgililik, ilgisizlik durumlarına ihtiyaç duyar (Biçer, 2014: 208-210). Kişilerin zaman dilimlerine alt modalitelerle örnek verelim;

“Uzak ve karanlık bir geçmişti.”

“Parlak bir geleceği var.”

“Tatili dört gözle bekliyorum.”

“Bu konuyu geride bırak ve yoluna devam et.”

“Zaman bizim aleyhimize işliyor.”

“Zaman bizim tarafımızda.” (O’Connor, 2014: 148-149).

Geçmiş ve geleceği birleştiren bir çizgi düşünmek kişiye ait zaman çizgisini belirlemesi demektir. Bir insanın zaman çizgisini belirleyebilmek için geçmişte olan bir olayla gelecekte olması umulan bir olayı karşılaştırması istendiğinde kişinin her iki olay hakkındaki konuşma şekli dinlenir, özellikle ne yöne baktığına ve jestlerine dikkat edilir. Kişiler farkında olmasalar da, bedenleri geçmiş ve geleceğin nerede olduğunu bilmektedir. Zaman çizgileri iki kategoride değerlendirilir. İlkine zaman içinde denir. Zaman içinde, olan kişilerin zaman çizgileri önden arkaya doğrudur. Geçmiş arkalarında, gelecek önlerinde yer alır. Zaman çizgisinin “şimdiki zaman” bölümünde yaşarlar; zamanın nasıl geçtiğinin farkına varmazlar, anlık ve içlerinden geldiği gibi yaşarlar, bir yere zamanında yetişmekte ve teslim tarihlerinde zorlanırlar. İkincisine ise zaman dışında denir. Zaman dışında insanları geçmiş, şimdiki ve gelecek bütünüyle, zaman boyunca insanın önünde durur. Genellikle geçmiş sol tarafında, gelecek sağ tarafındadır. İyi planlama yaparlar, dakiktirler ve zaman yönetiminde başarılıdırlar (O’Connor ve McDermott, 2003: 102-103). Tablo-5’te zaman çizgisi boyutu gösterilmiştir.

Tablo-5: Zaman Çizgisi Boyutu

Zaman Dışında	Zaman İçinde
Zaman çizgisi bedeninin dışından geçer.	Zaman çizgisi bedenden geçer.
İçinde bulunduğu zamanı dışarıdan algılar.	Kendini zamanın içinde hisseder.
Zamanın nasıl geçtiğinin farkındadır.	Zamanın nasıl geçtiğinin farkında değil.
Hatıralarını dışarıdan izlemeye eğilimli.	Hatıralarla yaşamaya eğilimlidir.
Plan yapmaya eğilimli.	Plan yapmaya eğilimli değil.
Tarihsel hedeflere uymaya yatkındır.	Tarihsel hedeflere uymaya yatkın değil.

Kaynak: O'Connor, 2014: 145

2.5.7. Milton ve Meta Model

Meta Model, Virginia Satir ve Fritz Perls'ün dil kalıpları, Milton Model ise Milton Erickson'un dil kalıpları modellenerek oluşturulmuş iki modeldir. Bazı açılardan, Milton Model, Meta Model'in aynadaki yansıması gibidir. Meta Model, derin yapıyı ve onun arkasındaki duyusal deneyimi bulmak için, kapalı olan üst yapıyı aralar. Milton Modeli ise, belirsiz bir üst yapıyı özellikle üretir. Buradaki amaç, karşıdaki kişilere istedikleri derin yapıyı ve duyusal deneyimi seçme konusunda sınırsız sayıda seçenek vermektir. Bu durumda, seçilen yapının ve duyusal deneyimlerin kelimelerle eşleşmesi esastır. Milton Model'in kullandığı dil kalıpları, dinleyen kişinin gerçekliğine eşlik eder ve istediğiniz yere çekebileceğiniz kadar da belirsizdirler. Meta Model'de kullanılan bütün kalıplar, Milton Model'de tersine kullanılır. Meta Model'de silmeler, bozmalar ve genellemeler sorgulanır. Buradaki amaç, daha çok netlik sağlamaktır. Milton Model'de kişinin dilini ortaya koymak için silmeler, bozmalar ve genellemeler kullanılır. Böylece, kullanılan dil

biraz daha belirsiz olur ve bu durumda, karşıdaki kişiye kendi bilinçdışı kaynaklarına özgürce ulaşmasında yardımcı olur (O'Connor, 2014: 224). Meta Model ve Milton Modeli birbirinden farklı kılan özellikler Tablo-6'da verilmiştir.

Tablo-6: Meta Model ve Milton Model Özellikleri

Meta Model	Milton Model
Dili küçük kelimelere ayırır.	Dili büyük kümelerde birleştirir.
Silmeleri, bozmaları ve genellemeleri sorgulayarak, derin yapıdan yüzey yapıya doğru yol alır.	Silmeler, bozmalar ve genellemeler ortaya koyarak, yüzey yapıdan derin yapıya doğru yol alır.
Yaşanmış olan deneyimleri ve oluşan anlamları bilinç kapsamına getirmeye çalışır.	Bilinçdışı kaynaklara ulaşma çabası gösterir.
Derin yapı yönelimli araştırmaların sonuçlarıyla ilgilenir.	Derin yapı yönelimli araştırmayı teşvik eder.
Kesin olan yöntemlerle ilgilenir	Genel anlayışla ilgilenir.
Bilinç dahilindeki bir kavrayışa ulaşır.	Bilinç dışı kaynaklara ulaşır.

Kaynak: O'Connor, 2014: 223

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması, veri analizi hakkında bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma deneysel araştırma türündedir. Deneysel araştırma modellerinden ön test-son test kontrol gruplu deneysel bir çalışmadır. Araştırmanın desenine ilişkin bilgiler Tablo-7’de sunulmuştur.

Tablo-7: Araştırma Deseni

Grup	Öntest	İşlem	Sontest
Deney Grubu	Temsil Sistemleri Anketi (TSA) ve Resim Değerlendirme Formu (RDF)	NLP destekli resim eğitimi ders planları	Temsil Sistemleri Anketi (TSA) ve Resim Değerlendirme Formu (RDF)
Kontrol Grubu	Temsil Sistemleri Anketi (TSA) ve Resim Değerlendirme Formu (RDF)	Geleneksel resim eğitimi ders planları	Temsil Sistemleri Anketi (TSA) ve Resim Değerlendirme Formu (RDF)

Bu modelde, yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlar deney ve kontrol grubu olarak kullanılır. Her iki grupta da eşit koşullarda deney öncesi ve deney sonrası ölçmeler yapılır. Modelde ön testlerin bulunması, grupların deney öncesi benzerliklerinin bilinmesine ve son test sonuçlarının buna göre yorumlanmasına yardımcı olur. Bu model de gerekirse, istatistiksel kontrol da uygulanabilir. Bu amaçla, birlikte değişkenlik çözümlemesiyle, ön testte gözlenebilen küçük farklılıkların, son test ölçümlerini etkileme olasılığına karşı bir önlem olarak düzeltme faktörü uygulanır. Aralarındaki yüksek ilişki katsayısından yararlanarak, “şayet ön testlerde bir fark olmasaydı, son test puanları nasıl olurdu?” sorusu cevaplandırılmaya çalışılır (Karasar, 2017: 132).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın verisi Necmettin Erbakan Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 2016-2017 eğitim-öğretim yılı Ana Sanat atölye 2. sınıf öğrencilerinden oluşan 14 kişilik deney grubu ve 13 kişilik kontrol grubu olmak üzere 27 kişiden elde edilmiştir. Çalışma grubunun belirlenmesinde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacının veri toplamada erişilebilirlik bakımından bu okulun seçilmesi uygun görülmüştür. Deney ve kontrol gruplarının belirlenmesinde benzer sosyo-ekonomik düzeyde olması ve ana sanat atölye dersi notlarına göre denk olmaları sağlanmıştır. Ayrıca resim değerlendirme formu kullanılarak yapılan resim değerlendirme puanları arasında farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Bu amaçla, deney ve kontrol gruplarının deneysel uygulamaların başında alanında uzman üç görsel sanatlar dersi öğretmeni tarafından resim değerlendirme formu ile puanlanan ön-test olarak yaptıkları resimler deney gruplarının denkleştirilmesinde kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo-8’de sunulmuştur.

Tablo-8: Deney ve Kontrol Gruplarının Denkliğine İlişkin Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıra ort	Sıralar top	U	p
Deney	10	10,90	109,00	46	0,76
Kontrol	10	10,10	101,00		
Toplam	20				

Analiz sonucunda deneysel uygulamaların başında deney ve kontrol gruplarının resim değerlendirme puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($U=46$; $p>0,05$). Bu durum, deney ve kontrol gruplarının denk olduğu sonucunu ortaya koymuştur. Deney grubu 10; kontrol grubu 10 olmak üzere toplam 20 öğrenci bu araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur.

3.3. Veri Toplama Araçları

Resim Değerlendirme Formu (RDF):

Bu form, öğrencilerin resimlerini değerlendirmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Formun hazırlanmasında NLP tekniklerine dayalı eğitim sonucunda bir resmin hangi özelliklerine yansiyabileceği düşünülmüştür ve alt başlıklar hazırlanmıştır. Bu başlıklar algı, düşünme, anlatım, konu, renk ve teknik özellikler olarak belirlenmiştir. Algı başlığında, algı stilleri, görsel, işitsel ve dokunsal temsil sistemine hitap eden öğeler; düşünme boyutunda, resim konusu- imge ilişkisi, imge-resmin anlamı ve temaların farklı yönleri; anlatım başlığında, resmin anlatımında pozitif ve negatif öğelerin varlığı; konu başlığında, konunun özgünlüğü ve kurgulanması; renk başlığında sıcak ve soğuk renklerin varlığı; teknik özellikler başlığında ise; suluboya tekniğine ilişkin şeffaflık, renk arası geçiş, açık-koyu değerler ve renk özellikleri dikkate alınmıştır. Algı biçimlerinde dört, düşünme biçimlerinde dört, anlatım biçimlerinde üç, renkte iki, konuda iki ve teknik özelliklerde beş olmak üzere toplam yirmi maddelik bir form oluşturulmuştur. Form, “hiç-biraz-çok” şeklinde 3’lü likert tipinde hazırlanmıştır. Hazırlanan aracın geçerliği için kapsam geçerliği hesaplanmıştır. Bu amaçla, görsel sanalar öğretmenliği alanında uzman iki kişi ve bir ölçme-değerlendirme uzmanından görüş alınmıştır. Hazırlanan maddelerin ilgili başlığa uygun olup olmadığı, dil-anlatım özellikleri bakımından hata olup olmadığı ve puanlama hakkında görüşleri alınmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır ve nihai form hazırlanmıştır (Ek-1). Hazırlanan formun güvenilirliğini belirlemek için puanlama güvenilirliği hesaplanmıştır. Üç görsel sanatlar öğretmenliği alanı uzmanından, bir resmi RDF kullanarak puanlaması istenmiştir. Farklı uzmanların yaptıkları puanlamalar arasında tutarlılık olup olmadığını belirlemek amacıyla uyum istatistiklerinden Kendall W kullanılmıştır. Kendall W uyum değeri 0,82 olarak hesaplanmıştır ve bu değer forma ait puanlama güvenliğinin olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

Temsil Sistemi Anketi (TSA) ve Görüşme Formu (GF) :

Bu anket, araştırmacı tarafından öğrencilerin ağırlıklı olarak hangi temsil sistemini kullanarak motive olduklarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. NLP dil kalıpları kullanılarak oluşturulan sorular ile anket ve görüşme formları hazırlanmıştır. TSA; yirmi maddeden oluşturulmuştur ve her maddede öğrencilere “görsel-işitsel-dokunsal” algı stillerini temsil eden seçenekler verilmiştir. Öğrencilerden seçenekleri, kendilerine en yakın buldukları seçeneğe 1 olmak üzere 3’e değin puan vererek sıralamaları istenmiştir. TSA’daki 19. madde de Bob Ross’a ait çalışmalarının sanat değeri ve estetik kaygı taşımamasına rağmen öğrencilerde bu konu ile ilgili varsa yanlış inançların tespiti sağlanarak doğru inancın kazandırılması amaçlanmıştır. Görüşme formu ise; on beş sorudan oluşturulmuştur. Beden dili, göz hareketleri ve sözel anlatımları gözlemlenerek öğrencileri tanımak amaçlanmıştır. Hazırlanan anketin ve görüşme formunun kapsam geçerliğini belirlemek için NLP alanında uzman beş kişinin görüşleri alınmıştır. Ayrıca; maddelerin Türkçe dilbilgisi, imla ve anlatım özelliklerine uygun olup olmadığı incelenmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda düzeltmeler yapılmıştır. Nihai şeklini alan Temsil Sistemleri Anketi Ek-2’de ve Görüşme Formu Ek-3’te sunulmuştur. Anketin güvenilirliği için pilot uygulama yapılmıştır. Uygulama Necmettin Erbakan Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Görsel Sanatlar öğretmenliği öğrencilerinden oluşan altmış katılımcıdan elde edilen veri ile test tekrar test uygulanmıştır. Bu uygulama arasındaki korelasyon hesaplanmıştır ve bu değer 0,70’in üstünde bulunmuştur ($p>0,05$). Anketin kendi içinde tutarlılık gösterdiği ve güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır.

3.4. Verinin Toplanması

Resim Değerlendirme Formu (RDF):

Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından 2016-2017 eğitim öğretim döneminde alanında uzman üç görsel sanatlar öğretmeni ile ön görüşme yapılmış, ardından bu üç uzmana NLP ifadelerinin değerlendirme ölçeğinde kullanılması sebebiyle konu ile ilgili seminer verildikten sonra Resim Değerlendirme Ölçeğini puanlamaları istenmiştir. Resimler 14 deney grubu öğrencisi ve 13 kontrol grubu

öğrencisine yaptırılmış. Yapılan resimler içinden kura ile seçilerek 10 deney grubu öğrencisi ve 10 kontrol grubu öğrencisinin resimleri RDF ile değerlendirilmiştir. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinden, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı 2. Döneminin başında iki ders saati süre verilmesi sureti ile “içinde olmak istediğiniz bir manzara resmi” konulu sulu boya resim yapmaları istenmiştir. Her iki gruba hazırlanan ders planları sekiz hafta süre ile uygulanıp son derste yine aynı konu üzerine bir resim daha yapmaları istenmiştir. İlk suluboya resimler teknikler ve ders planları uygulanmadan yaptırılmıştır. Son resimler ise deney grubuna NLP tekniği uygulandıktan sonra kontrol grubuna ise NLP eğitimi verilmeden geleneksel öğretim sürecinin tamamlanması sonrasında yaptırılmıştır.

Temsil Sistemi Anketi (TSA) ve Görüşme Formu (GF):

Araştırma verileri 2016-2017 eğitim öğretim döneminde 14 deney grubu ve 13 kontrol grubu öğrencisi üzerinde uygulanarak araştırmacı tarafından toplanmıştır. Çalışma öncesinde NLP dil kalıpları doğrultusunda TSA sorularına benzer sorular ile anketi destekleyecek nitelikte hazırlanan görüşme formu (GF) ile 14 öğrenciden oluşan deney grubunun temsil sistemleri hakkında bilgi edinebilmek ve öğrencileri tanımak amacıyla beden dilleri, göz hareketleri, sözel anlatımları video ile kayıt altına alınarak gözlemler yapılmıştır. TSA verileri ise; deney grubunda öncelikle hangi temsil sistemlerini ağırlıklı olarak kullandıklarının belirlenmesi ve hem deney gurubu hem de kontrol grubunun temsil sistemlerinin değişip değişmediği, hangi temsil sistemlerinin ağırlık kazandığı ve birden fazla temsil sistemlerinin gelişip gelişmediğinin araştırılması amacı ile hazırlanmıştır. Veriler 14 öğrenciden oluşan deney grubunda NLP teknikleri ile desteklenmiş ders planları uygulanmadan önce temsil sistemlerinin belirlenmesi için ve ön test olarak cevaplamaları istenmiştir. NLP teknikleri ile desteklenen ders planı uygulandıktan sonra 8. haftanın son dersinde TSA son test olarak yeniden cevaplamaları istenmiştir. Geleneksel resim eğitimi alan 13 öğrenciye ise ders planları uygulanmadan önce ve sonra TSA’yı cevaplamaları istenmiştir.

Deneysel Çalışma:

Araştırmacı 2015 yılında NLP eğitimlerini tamamlamasının ardından Ek-4’te sunulan NLP uzmanlığı sertifikasını almaya hak kazanmıştır. Ek-5’te sunulan araştırma izin belgesinin alınması ile araştırma çalışmalarına başlanmıştır. Araştırma öncelikle görüşme formunun deney grubu öğrencilerine uygulanarak onları tanıma çalışması yapılmıştır. Araştırmanın devamında deney grubu ve kontrol grubuna TSA ön test olarak uygulandıktan sonra, iki gruba da ders planları uygulanmadan önce “içinde bulunmayı istediğiniz bir manzara” konulu ilk sulu boya resimlerin yaptırılmasının ardından, araştırmacı tarafından uygulanan NLP teknikleri ile desteklenmiş ders planları 2017 yılı Mart ayının 3. haftasından itibaren hafta da 40’ar dakikalık beş ders saati sekiz hafta sürecek şekilde uygulanmaya başlanmıştır. Deney grubu ve kontrol grubu öğrencilerinin atölye ortamındaki çalışmaları Şekil-2 ve Şekil-3’te sunulmuştur.

Şekil-2: Deney Grubu Öğrencileri Atölye Çalışmaları

Şekil-3: Kontrol Grubu Öğrencileri Atölye Çalışmaları

NLP destekli ders planları dört ana bileşen ile oluşturulmuştur. Bunlar:

- Hedeflerin belirlenmesi, ilk derste öğrencilere hedeflerin belirlenmesine ilişkin dört temel ilke ile ilgili kısa bilgi verilerek hazırlanan hedef belirleme çalışma yapraklarına (Ek-6) düşüncelerini yazmaları istenmiştir. Dersler sonunda deney grubu öğrencilerine aynı çalışma yaprakları yeniden dağıtılarak kendilerini değerlendirmeleri istenmiştir. Hedef belirleme ilkelerinin uygulanmasına yönelik öğrenci çalışmalarından örnekler Ek-11’de sunulmuştur.
- Temsil sistemlerinin belirlenmesi, dersler öncesinde görüşme formu ve anket ile öğrencileri tanımaya yönelik çalışmalar yapılmıştır. Öğrencilere verilen görevler ve kullanılan dil kalıplarının öğrencilerin temsil sistemlerine hitap etmesine dikkat edilmiştir.
- NLP varsayımları, ile öğrencilerin motivasyonlarını artırma çalışmaları yapılmıştır.
- NLP teknikleri, uygulanarak öğrencilerin olumsuz düşüncelerden kurtularak olumlu inançlar kazanmalarına yardımcı olunmuştur.

Deney grubuna uygulanan NLP destekli resim eğitimi planları Ek-7’de; kontrol grubuna uygulanan geleneksel resim eğitimi planları Ek-8’de sunulmuştur. Bu ders planları üç bölümden oluşmuştur. İlk bölüm; deney grubu öğrencilerinin resim yaparken karşılaştıkları sorunlar hakkında konuşulması, bunun üzerine NLP teknikleri ile çalışmalar yapılması, hikaye, şiir, müzik vb. etkinliklerle desteklenerek motivasyon ve odaklanmalarını sağlama amacı güdülmüştür. Derslerde anlatılan hikaye veya şiirler de ise; resim sanatı ile anlatılan hikayeler arasında bağ kurularak yeniden çerçevelemeler ve metaforlar oluşturulmasına yardımcı olunmuştur. Kontrol grubuna ise; şiir, müzik, hikâye vb. etkinliklerle derse odaklanmaları sağlanmıştır.

İkinci bölümde ise; belirlenen konular ile ilgili videolar, slaytlar, resimler üzerinden NLP dil kalıpları kullanılarak soru-cevap ve ders anlatımları yapılmıştır. Örneğin; konu anlatımlarında NLP dil kalıpları öğrencilerin derslere daha kolay adapte olmaları için dünya sanatında suluboya tarihi ve Türk sanatında suluboya tarihini daha kolay kavrayabilmeleri amacıyla zaman çizgisi tekniğiyle anlatılmıştır.

Deney grubu öğrencilerinin temsil sistemlerine göre görevlendirilerek gruplara ayrılmış, Türk suluboya tarihi ile ilgili tarih şeridini yapmaları sağlanmıştır. Kontrol grubuna ise videolar, slaytlar, resimler ile soru-cevap ve ders anlatımları yapılmıştır. Kontrol grubu öğrencilerinde herhangi bir kriter aranmaksızın gruplara ayrılmış, Dünya suluboya tarihi şeridi tarihi ile ilgili tarih şeridi yapmaları sağlanmıştır.

Üçüncü bölüm ise; suluboya uygulamalarının yapıldığı bölümdür. Deney grubu öğrencilerine bu etkinlikler boyunca müzik eşliğinde dersler işlenmiştir. Derste dinletilen müziklerin, enstrümantal ya da yabancı sözlü müzikler olmasına dikkat edilmiştir. Türkçe sözlü müzikler öğrencilerin olumsuz çapalarını harekete geçirebileceği düşünüldüğünden tercih edilmemiştir. Atölye ortamında kendilerini daha rahat hissetmeleri amacıyla müzik eşliğinde zihinde canlandırma yapmaları sağlanmıştır. Kontrol grubuna ise; suluboya çalışmaları yaptıkları ortamda müzik eşliğinde suluboya çalışmalarını yapmaları sağlanmıştır. Örneğin; Her iki grup öğrencilerine, atölye ortamında geleneksel kıyafetler giydirilmiş canlı modelin suluboya resimleri yaptırılmıştır. Deney grubundan çalışılan insan figürünün içinde yer aldığı yeni bir resmi zihinlerinde canlandırmaları istenerek yeniden aynı insan figürünü çalışmaları istenmiştir. Kontrol grubu atölye ortamında insan figürü çalışmaları yaptırılmıştır. Her iki grubun suluboya çalışmalarına ilişkin resimler Ek-11'de sunulmuştur.

Her iki gruba ders planlarının uygulanmasının ardından son derste deney grubu öğrencilerine müzik eşliğinde zihinde canlandırma yaptırıldıktan sonra ve kontrol grubuna sadece müzik dinletilerek “içinde bulunmayı istediğiniz bir manzara” konulu sulu boya resimleri yeniden yapmaları istenmiştir. Deneysel çalışmaların başında ve sonunda deney grubu öğrencilerine ait resimler Ek-9'da ve kontrol grubuna ilişkin resimler Ek-10'da sunulmuştur.

Deney Grubu Öğrencilerine Uygulanan NLP Teknikleri:

1. Konu anlatımları öncesinde resim yapma konusunda yaşadıkları sorunlar üzerine konuşularak öğrenci motivasyonlarını sağlamak amacıyla NLP tekniklerini içinde barındıran kısaca şüphe giderme, sihirli gözlük, arkasından çeken şeylerden kurtarma, paralel zaman çizgisi, müzik eşliğinde kullanılan dil kalıpları ile öğrenci motivasyonunu sağlama ve kendilerini durduran noktalarda onlara yardımcı olmaya çalışılmıştır.
2. Ders anlatımları öncesinde anlatılan hikâyeler, şiirler, video vb. anlatımlar kullanılarak resim ile ilişkilendirerek metafor ve yeniden çerçeveleme teknikleri ile aralarında bağ kurulmaya çalışılmıştır.
3. Konu anlatımları için hazırlanan slayt ve videolar ile zihinde canlandırma, zaman çizgisi, çapa, alt modaliteler teknikleri ile dersin kalıcılığı artırılmıştır.
4. Grup çalışmalarında öğrenciler temsil sistemleri ne yönelik görevlendirilerek grup çalışması yaptırılmıştır.
5. Ders anlatımları esnasında dil kalıpları ile öğrencilere sorular yöneltilerek hem ağırlıklı olarak kullandıkları temsil sistemlerine, hem de geri plana ittikleri temsil sistemlerine hitap edilerek temsil sistemlerine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

3.5. Veri Analizi

Veri toplama araçlarının betimsel özelliklerini belirlemek amacıyla frekans, yüzde kullanılmıştır. Ölçme araçlarından elde edilen verilen normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro Wilk testleri kullanılmıştır. RDF puanlama güvenilirliğini belirlemek için KendallW uyum iyiliği testi, deney grubunun RDF'den elde edilen ön test-son test puanları farkını elde etmek için Wilcoxon testi, deney ve kontrol gruplarının ön test-son test puan farklarının farklılığını test etmek için ise Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. TSA'dan elde edilen verilerin farklılığını test etmek amacıyla ise McNemar testi kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

4.1. Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın bulguları sunulmadan önce RDF'nin puanlama güvenilirliğine ilişkin sonuçlar verilmiştir. Araştırmaya katılan her öğrencinin resmi üç farklı uzman tarafından puanlanmıştır. Yapılan puanlamaların tutarlılığını belirlemek amacıyla Kendall W uyuşma katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo-9'da sunulmuştur.

Tablo-9: Ön Test ve Son Test RDF Puanlama Güvenirliğine İlişkin Sonuçlar

		KendallW	P
Deney	Ön test	0,073	0,48
	Son test	0,162	0,2
Kontrol	Ön test	0,197	0,13
	Son test	0,084	0,43

Tablo-9'daki sonuçlara göre deney ve kontrol grubunda üç puanlayıcının ön test ve son teste ilişkin verdikleri puanlar arasında uyuşma olduğu sonucuna varılmıştır ($p>0.05$). Bu durum, RDF'nin puanlama güvenilirliğinin olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Uygulamaların sonunda NLP eğitimi alan deney grubu öğrencilerinin resim değerlendirmelerinde anlamlı farklılık var mıdır? Problem cümlesine cevap bulmak amacıyla yapılacak analiz öncesinde normallik testi yapılmıştır. Deney grubu öğrencilerinin son test ve ön test puanları farkı alınmış ve elde edilen sonuçlar Tablo-10'da sunulmuştur:

Tablo-10: Deney Grubu Ön Test-Son Test Puanı Farkı Normallik Testi Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov ^b			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Sd	P	İstatistik	sd	P
Fark puan	,207	20	,024	,873	20	,013

Analiz sonucunda dağılımın normal olmadığı görülmüştür ($p < 0,05$). Deney grubu ön test-son test puanlarının farklılığını test etmek amacıyla parametrik olmayan testlerden Wilcoxon testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo-11’de sunulmuştur.

Tablo-11: Deney Grubu Ön Test- Son Test Farklılığını Test Eden Wilcoxon Testi Sonuçları

		N	Sıra ort	Sıralar top	z	p
onort – sonort	Negatif Sıralar	13 ^a	13,38	174,00		
	Pozitif Sıralar	7 ^b	5,14	36,00	-2,57	
	Eşit	0 ^c				0,00
	Total	20				
a. onort < sonort ; b. onort > sonort ; c. onort = sonort						

Tablo-11’de elde edilen sonuçlara göre deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$). Farklılığın son test puanları lehine olduğu görülmüştür. Bu durum NLP dayalı eğitimin öğrenci resimlerinde farklılık oluşturduğunu göstermiştir. Algı, düşünme, anlatım, konu, renk ve teknik özelliklere göre yapılan inceleme sonuçları ise Tablo-12’de sunulmuştur.

Tablo-12: Deney Grubunun Algı, Düşünme, Anlatım, Konu, Renk ve Teknik Boyutlarına İlişkin ÖnTest-SonTest Wilcoxon Testi Sonuçları

			N	Sıra ort	Sıralar top	Z	P
Algı	ön- son	Negatif Sıralar	14 ^a	9,79	137,00	-2,86	,00*
		Pozitif Sıralar	3 ^b	5,33	16,00		
		Eşit	3 ^c				
		Toplam	20				
Düşünme	ön- son	Negatif Sıralar	13 ^a	9,58	124,50	-2,92	,00*
		Pozitif Sıralar	3 ^b	3,83	11,50		
		Eşit	4 ^c				
		Toplam	20				
Anlatım	ön- son	Negatif Sıralar	14 ^a	10,71	150,00	-2,81	,00*
		Pozitif Sıralar	4 ^b	5,25	21,00		
		Eşit	2 ^c				
		Toplam	20				
Konu	ön- son	Negatif Sıralar	13 ^a	9,31	121,00	-2,10	,03*
		Pozitif Sıralar	4 ^b	8,00	32,00		
		Eşit	3 ^c				
		Toplam	20				
Renk	ön- son	Negatif Sıralar	8 ^a	9,19	73,50	-0,14	0,88
		Pozitif Sıralar	9 ^b	8,83	79,50		
		Eşit	3 ^c				
		Toplam	20				
Teknik	ön- son	Negatif Sıralar	12 ^a	12,38	148,50	-1,62	0,11
		Pozitif Sıralar	8 ^b	7,69	61,50		
		Eşit	0 ^c				
		Toplam	20				

a. on < son ; b. on > son ; c. on = son

Analiz sonucunda algı, düşünme, anlatım ve konu alt başlıklarında son test lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). Renk ve teknik boyutunda deney grubu öğrencilerinin NLP uygulamalarından önce ve sonra elde ettikleri puanların anlamlı farklılık oluşturmadığı görülmüştür. Bu durumun sebebi olarak; özellikle teknik boyutta suluboya tekniği ile ilgili maddelere yer verilmesi ve deneysel uygulamaların gerçekleştiği süre zarfında teknik gelişiminin çok yeterli olmayacağı düşünülmektedir.

Deney grubunun ön test-son test puanları arasında farklılık gözükse de kontrol grubuyla kıyaslaması yapılarak farklılıkların farkı test edilmiştir. Böylece; ortaya çıkan farklılığın NLP ile işlenen ders içeriğinden kaynaklanıp kaynaklanmadığı belirlenmek istenmiştir. Bu amaçla, deney ve kontrol gruplarının öntest ve sontest

puanlarının farkı alınmıştır. Fark puanlarının gruba göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-13'te sunulmuştur.

Tablo-13: RDF Ölçeği Puanlarının ÖnTest-SonTest Puan Farklarının Gruba Göre Farklılığını İnceleyen Test Sonuçları

	Grup	N	Sıra ort	Sıralar top	U	P
Ön Test Genel Puan	Deney	10	15,50	155,00	,00	,00*
	Kontrol	10	5,50	55,00		
	Total	20				
Algı	Deney	10	15,50	155,00	,00	,00*
	Kontrol	10	5,50	55,00		
	Total	20				
Düşünme	Deney	10	15,50	155,00	,00	,00*
	Kontrol	10	5,50	55,00		
	Total	20				
Anlatım	Deney	10	15,50	155,00	,00	,00*
	Kontrol	10	5,50	55,00		
	Total	20				
Konu	Deney	10	14,70	147,00	8	,00*
	Kontrol	10	6,30	63,00		
	Total	20				
Renk	Deney	10	11,75	117,50	37,5	0,34
	Kontrol	10	9,25	92,50		
	Total	20				
Teknik	Deney	10	13,10	131,00	24	0,04*
	Kontrol	10	7,90	79,00		
	Total	20				

Tablo-13 incelendiğinde, öntest-sontest genel puan farkı, algı, düşünme, anlatım, konu ve teknik boyutlarında deney ve kontrol grupları arasında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur($p < 0,05$). NLP ile desteklenmiş resim eğitimi sonucunda deney grubu resimlerinde anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna varılmıştır.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

NLP tekniklerine dayalı yürütülen resim eğitimi programının öğrencilerin algı stilleri üzerinde etkili olup olmadığını belirlemek olarak tanımlanan alt problemlere çözüm üretmek için, TSA deneysel uygulamaların başında ve sonunda hem deney hem kontrol gruplarına uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test olarak uygulanan TSA maddelerine verdikleri cevaplar analiz edilmiştir ve bulgular ankette yer alan maddeler sırasınca sunulmuştur.

- Madde:** TSA’da yer alan ““Resim” kelimesiyle ilgili aklınıza ilk gelen şey tam olarak nedir?” olarak ifade edilen birinci maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-14: TSA Birinci Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	1	7,1	3	21,4	10	71,4	2	14,3	8	57,1	4	28,6
	2.sıra	1	7,1	9	64,3	4	28,6	1	7,1	4	28,6	9	64,3
	3.sıra	12	85,7	2	14,3	-	-	11	78,6	2	14,3	1	7,1
Kontrol	1.sıra	1	7,7	6	46,2	6	46,2	-	-	9	69,2	4	30,8
	2.sıra	1	7,7	5	38,5	7	53,8	-	-	4	30,8	9	69,2
	3.sıra	11	84,6	2	15,4	-	-	13	100,0	-	-	-	-

Tablo-14 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan temsil sistemleri sırlamasında deney grubu ön testte dokunsal, görsel, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel iken; kontrol grubu ön testte görsel, dokunsal, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubunun ön test-son test sırlamasında farklılık görülmemiştir. Yani geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin soruya verdikleri yanıtlar eğitim öncesi %46,2 oranında “duygu” ve “görüntü” cevapları eşit iken; geleneksel resim eğitimi sonunda %69,2 oranında “görüntü” cevabının ağırlık kazandığı görülmüştür. Deney grubunda ise temsil sistemleri ilk tercih ön testte dokunsal iken; son testte görsel olarak değişmiştir.

Tabloya bakıldığında; NLP teknikleri ile resim eğitimi alan öğrencilerin soruya verdikleri yanıtlar eğitimi öncesi %71,4 oranında dokunsal temsil sistemini ifade eden “duygu” cevabı iken; resim eğitimi sonrasında %57,1 oranında görsel temsil sistemini ifade eden “görüntü” cevabı olarak değiştiği görülmüştür. Grupların son testleri karşılaştırıldığında; NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin, geleneksel yöntemle resim eğitimi alan öğrencilere göre dokunsal ve görsel temsil sistemi ağırlıklı cevaplarına ek olarak işitsel temsil sistemini de tercih ettikleri görülmüştür. Her iki grupta da işitsel temsil sistemi son sırada yer almıştır.

2. **Madde:** TSA’da yer alan “Bilinçli olarak yaptığımız ilk resmi hatırlamanız istenseydi tam olarak zihninize gelenler neler olurdu?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-15: TSA İkinci Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	-	-	7	50,0	7	50,0	1	7,1	8	57,1	5	35,7
	2.sıra	3	21,4	6	42,9	5	35,7	2	14,3	4	28,6	8	57,1
	3.sıra	11	78,6	1	7,1	2	14,3	11	78,6	2	14,3	1	7,1
Kontrol	1.sıra	1	7,7	7	53,8	5	38,5	1	7,7	9	69,2	3	23,1
	2.sıra	1	7,7	6	46,2	6	46,2	2	15,4	3	23,1	8	61,5
	3.sıra	11	84,6	-	-	2	15,4	10	76,9	1	7,7	2	15,4

Tablo-15 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan temsil sistemleri sıralamasında deney grubu ön testte görsel ve dokunsal eşit, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel iken; kontrol grubu ön testte görsel, dokunsal, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel temsil sistemleri sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubunun ön test-son test sıralamasında farklılık görülmemiştir. Tabloya göre; geleneksel resim eğitiminden önce ve sonra öğrencilerin soruya verdikleri cevaplar görsel temsil sistemini ifade eden, “hatırladığım zamana ait zihnimdeki görüntüler” yanıtı ağırlık kazanarak değişmemiştir. Deney grubunda ise ilk tercih ön testte görsel

ve dokunsal temsil sistemleri eşit iken; son testte görsel temsil sistemi ağırlık kazanmıştır. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi tercihleri %50,0 oranları ile görsel temsil sistemini ifade eden “hatırladığım zamana ait zihnimdeki görüntüler” ve dokunsal temsil sistemini ifade eden “hatırladığım zamana ait duygularım” seçenekleri ile eşit iken; eğitim sonrası görsel temsil sistemini ifade eden “hatırladığım zamana ait zihnimdeki görüntüler” seçeneği %57,1 oranında yükselmesi ile değişiklik olduğu görülmüştür. Her iki grupta da işitsel son sırada yer almıştır. Her iki grubun son testlerine bakıldığında dağılımın ve çeşitlenmenin birbirine yakın oranlarda olduğu görülmüştür.

3. **Madde:** TSA’da yer alan “Aşağıdaki seçeneklerden hangisi bir sanat eserine bakış açınızı yansıtmaya en yakın seçenektir?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-16: TSA Üçüncü Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Ön test						Son test					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	-	-	8	57,1	6	42,9	2	14,3	7	50,0	5	35,7
	2.sıra	4	28,6	4	28,6	6	42,9	3	21,4	6	42,9	5	35,7
	3.sıra	10	71,4	2	14,3	2	14,3	9	64,3	1	7,1	4	28,6
Kontrol	1.sıra	2	15,4	6	46,2	5	38,5	1	7,7	8	61,5	4	30,8
	2.sıra	5	38,5	6	46,2	2	15,4	3	23,1	4	30,8	6	46,2
	3.sıra	6	46,2	1	7,7	6	46,2	9	69,2	1	7,7	3	23,1

Tablo-16 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan temsil sistemleri sırlamasında deney grubu ön testte görsel, dokunsal, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel iken; kontrol grubu ön testte görsel, dokunsal, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel temsil sistemleri sırlamasını yapmıştır. Kontrol ve deney grubunun ön test-son test sırlamasında farklılık görülmemiştir. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi tercihleri %46,2 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden, “eserin konusunu oluşturan imgeler ve renk kullanımı” seçeneği

ağırlıklı ve çeşitlenmenin olmasına rağmen; bu oranlar eğitim sonunda %61,5 oranı ile “eserin konusunu oluşturan imgeler ve renk kullanımı” seçeneği yüzde olarak artış gösterirken diğer şıklardaki temsil sistemlerine hitap eden ifadelerin yüzdeleri oranlarının düştüğü görülmüştür. Buna karşılık NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %57,1 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “eserin konusunu oluşturan imgeler ve renk kullanımı” seçeneği iken; eğitim sonrası tercihlerinde %50,0 oranı ile aynı görsel ifade “eserin konusunu oluşturan imgeler ve renk kullanımı” seçeneğindeki yüzdenin düşmesine rağmen diğer temsil sistemlerinin oranlarında dağılımların artması ve özellikle işitsel temsil sistemini ifade eden “eserin konusunu ahenkli kılan anlatımı” seçeneği 1. sıra da %14,3 ve 2. sıra da %21,4 oranında artarak çeşitlenmeye dahil olmuştur. Her iki grubunda son testleri karşılaştırıldığında NLP ile resim eğitim alan öğrencilerin yüzdeleri oranlarının ve çeşitlenme oranlarının, geleneksel resim eğitimi alan öğrencilere göre daha dengeli bir dağılım olduğu görülmüştür.

- 4. Madde:** TSA’da yer alan “Bir sanat eseri üzerinde ilk olarak odaklandığınız şey ne olurdu?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-17: TSA Dördüncü Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Ön test						Son test					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	4	28,6	6	42,9	4	28,6	3	21,4	9	64,3	2	14,3
	2.sıra	4	28,6	3	21,4	7	50,0	6	42,9	1	7,1	7	50,0
	3.sıra	6	42,9	5	35,7	3	21,4	5	35,7	4	28,6	5	35,7
Kontrol	1.sıra	2	15,4	10	76,9	1	7,7	2	15,4	6	46,2	5	38,5
	2.sıra	4	30,8	2	15,4	7	53,8	2	15,4	6	46,2	5	38,5
	3.sıra	7	53,8	1	7,7	5	38,5	9	69,2	1	7,7	3	23,1

Tablo-17 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan temsil sistemleri sırlamasında deney grubu ön testte görsel, dokunsal ve işitsel temsil

sistemleri eşit; son testte görsel, işitsel, dokunsal sıralaması iken; kontrol grubu ön testte görsel, işitsel, dokunsal temsil sistemleri; son testte görsel, dokunsal, işitsel temsil sistemleri sıralamasını yapmıştır. Kontrol ve deney grupları ilk tercihinde değişiklik görülmemiştir. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin; eğitim öncesi ilk tercihleri %76,9 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “ressamın resimde uyguladığı tekniğe” seçeneği iken; eğitim sonrası değişmeyerek ilk tercihleri %46,2 oranında düşmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin; eğitim öncesi ilk tercihleri %42,9 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “ressamın resimde uyguladığı tekniğe” seçeneği iken; eğitim sonunda öğrencilerin ilk tercihi aynı kalmasına rağmen %64,3 oranında yükselmiştir. Kontrol grubu son test birinci ve ikinci sıralamasında görsel ve dokunsal temsil sistemleri ağırlık kazanırken; deney grubu son testte temsil sistemleri ikinci ve üçüncü sıralamasında görsel temsil sistemine ek olarak dokunsal ve işitsel temsil sistemlerinin ağırlık kazanması ile çeşitlilik artmıştır. Her iki grubun son testleri karşılaştırıldığında geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin “ressamın resimde uyguladığı tekniğe” ve “ressamın resmi hangi duygularla yaptığına” seçenekleri üzerinde yoğunlaştıkları görülürken; NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim sonunda “ressamın resimde uyguladığı tekniğe” seçeneği ağırlık kazanmasına rağmen “ressamın resimdeki anlatımına” ve “ressamın resmi hangi duygularla yaptığına” seçeneklerinde oranların arttığı görülmüştür. Bu da NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim sonunda diğer gruba göre görsel temsil sistemleri yanında işitsel ve dokunsal temsil sistemlerinde daha dengeli bir dağılım yaptığı görülmüştür.

5. **Madde:** TSA’da yer alan “Bir sanat eserinde beğendiğiniz bir tarzı ve üslubu düşündüğünüz anda aklınıza ilk gelen şey aşağıdakilerden hangisidir?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-18: TSA Beşinci Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	1	7,1	8	57,1	5	35,7	3	21,4	7	50,0	4	28,6
	2.sıra	3	21,4	4	28,6	7	50,0	5	35,7	2	14,3	7	50,0
	3.sıra	10	71,4	2	14,3	2	14,3	6	42,9	5	35,7	3	21,4
Kontrol	1.sıra	4	30,8	9	69,2	-	-	3	23,1	6	46,2	4	30,8
	2.sıra	3	23,1	-	-	10	76,9	3	23,1	5	38,5	5	38,5
	3.sıra	6	46,2	4	30,8	3	23,1	7	53,8	2	15,4	4	30,8

Tablo-18 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan sırlamada deney grubu ön testte görsel, dokunsal, işitsel; son testte sırlama görsel, dokunsal, işitsel iken; kontrol grubu ön testte görsel, dokunsal, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel sıralamasını yapmıştır. Deney ve Kontrol gruplarında ön test-son test sırlamasında farklılık görülmemiştir. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %69,2 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden, “beğendiğim tarz ve üslupla ilgili resimlerdeki fırça kullanımları” iken; son testte tercihlerinin değişmeyerek %46,2 oranında düştüğü görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %57,1 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “beğendiğim tarz ve üslupla ilgili resimlerdeki fırça kullanımları” seçeneği iken; eğitim sonunda ilk tercih değişmeyerek %50,00 oranında düşmüş ancak diğer temsil sistemlerin de oranların arttığı görülmüştür. Kontrol grubu son test birinci ve ikinci sıralamasında görsel ve dokunsal temsil sistemleri ağırlık kazanırken, deney grubu son testte temsil sistemleri ikinci ve üçüncü sıralamasında görsel temsil sistemine ek olarak, dokunsal ve işitsel temsil sistemlerinin ağırlık kazanması ile çeşitlilik artmıştır. Buna göre; iki grubun son testleri karşılaştırıldığında; Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin grafik

dağılımında görsel temsil sistemini ifade eden, “beğendiğim tarz ve üslupla ilgili resimlerdeki fırça kullanımı” ve dokunsal temsil sistemini ifade eden, “beğendiğim tarz ve üsluptaki vurgulanmak istenenler” seçenekleri ağırlıklı olarak tercih edildiği görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin görsel temsil sistemini ifade eden, “beğendiğim tarz ve üslupla ilgili resimlerdeki fırça kullanımları” seçeneğinin yanı sıra özellikle işitsel temsil sistemini ifade eden “beğendiğim tarz ve üslupla ilgili anlatılanlar” ve dokunsal temsil sistemini ifade eden, “beğendiğim tarz ve üsluptaki vurgulanmak istenenler” seçeneklerinin de oranlarının arttığı görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin üç temsil sistemi dağılımlarının diğer gruba göre daha dengeli olduğu ve çeşitlenmenin de arttığı görülmüştür.

- 6. Madde:** TSA’da yer alan “Şu an bir resim sergisinde olsaydınız ve ilgilendiğiniz, beğendiniz bir resim karşınızda olsaydı size düşündürdüğü şey ne olurdu?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-19: TSA Altıncı Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	9	64,3	2	14,3	3	21,4	3	21,4	4	28,6	7	50,0
	2.sıra	1	7,1	8	57,1	5	35,7	9	64,3	4	28,6	1	7,1
	3.sıra	4	28,6	4	28,6	6	42,9	2	14,3	6	42,9	6	42,9
Kontrol	1.sıra	6	46,2	4	30,8	3	23,1	4	30,8	5	38,5	4	30,8
	2.sıra	5	38,5	4	30,8	4	30,8	5	38,5	4	30,8	4	30,8
	3.sıra	2	15,4	5	38,5	6	46,2	4	30,8	4	30,8	5	38,5

Tablo-19 incelendiğinde; en yakın seçenekten en uzak seçeneğe doğru yapılan sıralamada deney grubu ön testte işitsel, dokunsal, görsel; son testte dokunsal, görsel, işitsel iken; kontrol grubu ön testte işitsel, görsel, dokunsal; son testte görsel, dokunsal ve işitsel eşit olarak sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubunun ön test ilk tercihi işitsel temsil sistemi iken son test ilk tercihi görsel temsil sistemi olarak

değişmiştir. Deney grubunda ise ilk tercih ön testte işitsel temsil sistemi iken, son testte dokunsal temsil sistemi olarak değişmiştir. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %46,2 oranı ile işitsel temsil sistemini ifade eden, “resmin anlattıklarını düşünürdüm.” seçeneği iken; eğitim sonunda %38,5 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden, “resmin imgelerini düşünürdüm.” seçeneği ile tercihleri değişmiştir. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %64,3 oranı ile işitsel temsil sistemini ifade eden, “resmin anlattıklarını düşünürdüm.” seçeneği iken; eğitim sonunda tercihleri değişerek %50,0 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden, “resmin hislerime hitap edip etmediğini düşünürdüm.” seçeneği ağırlık kazanmasına rağmen diğer seçeneklerde oranların arttığı ve farklı temsil sistemlerine açık bir geçiş olduğu görülmektedir. Her iki grubun son testlerinde çeşitlenme olduğu görülmüştür.

7. **Madde:** TSA’da yer alan “Atölye ortamlarında sizi motive eden durumları ve nasıl bir ortamda olmak istediğinizi hayal ettiğinizde ilk aklınıza gelenler neler olurdu?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-20: TSA Yedinci Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	7	50,0	2	14,3	5	35,7	6	42,9	6	42,9	2	14,3
	2.sıra	4	28,6	6	42,9	4	28,6	3	21,4	5	35,7	6	42,9
	3.sıra	3	21,4	6	42,9	5	35,7	5	35,7	3	21,4	6	42,9
Kontrol	1.sıra	5	38,5	3	23,1	5	38,5	7	53,8	3	23,1	3	23,1
	2.sıra	4	30,8	4	30,8	5	38,5	4	30,8	2	15,4	7	53,8
	3.sıra	4	30,8	6	46,2	3	23,1	2	15,4	8	61,5	3	23,1

Tablo-20 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan sırlamada deney grubu ön testte işitsel, dokunsal, görsel; son testte işitsel ve görsel eşit dokunsal iken; kontrol grubu ön testte dokunsal ve işitsel eşit görsel; son testte

işitsel, dokunsal ve görsel eşit sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubun ilk tercihi ön testte işitsel ve dokunsal eşit iken; son test sıralamasında işitsel temsil sistemi olarak değişmiştir. Deney grubunda ise ilk tercih ön testte işitsel iken; son testte işitsel ve görsel olarak ağırlık kazanmıştır. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %38,5 oranları ile işitsel temsil sistemini ifade eden, “müzik dinletisinin olduğu ortamda çabuk motive olurum” ve dokunsal temsil sistemini ifade eden, “arkadaşlarımın uyum içinde çalıştığı bir ortamda çabuk motive olurum.” seçenekleri eşit oranlarla çeşitlilik gösterirken; eğitim sonunda ilk tercihlerinde çeşitlenme son bularak %53,8 oranı ile işitsel temsil sistemini ifade eden, “müzik dinletisinin olduğu ortamda çabuk motive olurum.” seçeneği ağırlık kazanmıştır. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesinde ilk tercihleri ise %50,0 oranı ile işitsel temsil sistemini ifade eden “müzik dinletisinin olduğu ortamda çabuk motive olurum.” seçeneği ağırlıklı iken; bu ifade eğitim sonunda %42,9 oranları ile işitsel temsil sistemini ifade eden, “müzik dinletisinin olduğu ortamda çabuk motive olurum.” ve görsel temsil sistemini ifade eden, “resim örneklerinin olduğu ortamda çabuk motive olurum.” seçenekleri ile çeşitlenme arttığı görülmüştür. Her iki grubun son testleri karşılaştırıldığında da geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin bir temsil sistemine daha çok ağırlık vermelerine karşın, NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin tercih ettikleri ifadelerin tüm temsil sistemlerinde çeşitlenmeye sebep olduğu görülmüştür.

8. Madde: TSA’da yer alan “Atölyede çalıştığınız resimleri yapabilmenizden aşağıdakilerden hangisinin size daha çok yardımcı olacağını düşünüyorsunuz?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-21: TSA Sekizinci Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	4	28,6	2	14,3	8	57,1	4	28,6	3	21,4	7	50,0
	2.sıra	2	14,3	6	42,9	6	42,9	5	35,7	4	28,6	5	35,7
	3.sıra	8	57,1	6	42,9	-	-	5	35,7	7	50,0	2	14,3
Kontrol	1.sıra	4	30,8	4	30,8	5	38,5	6	46,2	2	15,4	5	38,5
	2.sıra	6	46,2	3	23,1	4	30,8	2	15,4	8	61,5	3	23,1
	3.sıra	3	23,1	6	46,2	4	30,8	5	38,5	3	23,1	5	38,5

Tablo-21 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan sırlamada deney grubu ön testte dokunsal, işitsel, görsel; son testte dokunsal, işitsel, görsel iken; kontrol grubu ön testte dokunsal, işitsel ve görsel eşit; son testte işitsel, dokunsal, görsel sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubun ilk tercihi ön testte işitsel ve görsel eşit iken; son test sırlamasında işitsel temsil sistemi ağırlık kazanmıştır. Deney grubunda ise ilk tercih ön testte ve son testte farklılık görülmemiştir. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri, %38,5 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden, “çalışacağım resimle ilgili hislerime yoğunlaşmak” seçeneği iken işitsel ve dokunsal temsil sistemlerinde de çeşitlilik gösterirken; eğitimin sonunda %46,2 oranı ile “müzik dinleyerek resim yapmak” ifadesi ağırlık kazanmış ve çeşitlenme azalarak tek bir temsil sistemi üzerinde yoğunlaşma olduğu görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencileri eğitim öncesi ilk tercihleri %57,1 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden, “çalışacağım resimle ilgili hislerime yoğunlaşmak” seçeneği ağırlık kazanırken; eğitim sonunda öğrencilerin %50,0 oranında düşmesine rağmen yine dokunsal temsil sistemini ifade eden seçenek olduğu görülmüştür. Ancak oran düşse dahi diğer temsil sistemlerin de oranların

arttığı görülmüştür. Son testlere bakıldığında geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin tercihleri tek bir temsil sistemi üzerinde ağırlık kazanırken, NLP ile eğitim alan öğrencilerin tercihleri tüm temsil sistemi seçeneklerinin yüzdelik oranlarında dağılım göstermiştir. Buna göre; NLP ile eğitim alan öğrencilerin; geleneksel resim eğitimi alan öğrencilere göre her temsil sistemi ifadesine verdikleri cevaplarla çeşitlenmeyi artırdıkları görülmüştür.

- 9. Madde:** TSA’da yer alan “Çalışmak için kağıdı ve boyalarınızı karşınıza aldığınızda tam olarak ilk hangisini düşünürsünüz?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-22: TSA Dokuzuncu Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	3	21,4	5	35,7	6	42,9	4	28,6	5	35,7	5	35,7
	2.sıra	9	64,3	2	14,3	3	21,4	5	35,7	8	57,1	1	7,1
	3.sıra	2	14,3	7	50,0	5	35,7	5	35,7	1	7,1	8	57,1
Kontrol	1.sıra	7	53,8	5	38,5	1	7,7	3	23,1	7	53,8	3	23,1
	2.sıra	5	38,5	7	53,8	1	7,7	6	46,2	6	46,2	1	7,7
	3.sıra	1	7,7	1	7,7	11	84,6	4	30,8	-	-	9	69,2

Tablo-22 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan sırlamada deney grubu ön testte dokunsal, görsel, işitsel; son testte dokunsal ve görsel, işitsel iken; kontrol grubu ön testte işitsel, görsel, dokunsal; son testte görsel, işitsel ve dokunsal eşit sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubun ilk tercihi ön testte işitsel iken; son test sırlamasında görsel olarak değişmiştir. Deney grubunda ise ilk tercih ön testte dokunsal iken; son testte görsel ve dokunsal temsil sistemleri eşit olduğu görülmüştür. Geleneksel resim eğitimi alan öğrenciler, eğitim öncesi ilk tercihleri %53,8 oranı ile işitsel temsil sistemini ifade eden, “son derste öğretmenin anlattıklarını hatırlarım.” seçenek iken; eğitim sonunda ilk tercihleri %53,8 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden, “son derste öğretmenimin anlattıklarını gözümün

önüne getiririm.” seçeneği ağırlık kazanmış ve ön test-son test karşılaştırıldığında çeşitlenmenin azaldığı görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri, %42,9 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden, “son derste yaşadıklarımı yeniden hissederim.” seçenek iken; eğitim sonunda %35,7 oranları ile görsel temsil sistemini ifade eden, “son derste öğretmenimin anlattıklarını gözümün önüne getiririm.” ve dokunsal temsil sistemini ifade eden, “son derste yaşadıklarımı yeniden hissederim.” seçenekleri ile çeşitlenme olduğu görülmüştür. İki grubun son testleri karşılaştırıldığında NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin tercihlerinde, geleneksel resim eğitimi alan öğrencilere göre diğer temsil sistemlerinin geliştiği, çeşitlenmenin de daha fazla olduğu görülmüştür.

10. Madde: TSA’da yer alan “Yeni çalışmanıza başladığınız andan itibaren ilk aklınıza gelenler neler olurdu?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-23: TSA Onuncu Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	2	14,3	2	14,3	10	71,4	2	14,3	6	42,9	6	42,9
	2.sıra	-	-	10	71,4	4	28,6	-	-	8	57,1	6	42,9
	3.sıra	12	85,7	2	14,3	-	-	12	85,7	-	-	2	14,3
Kontrol	1.sıra	1	7,7	5	38,5	7	53,8	1	7,7	9	69,2	3	23,1
	2.sıra	-	-	7	53,8	6	46,2	2	15,4	3	23,1	8	61,5
	3.sıra	12	92,3	1	7,7	-	-	10	76,9	1	7,7	2	15,4

Tablo-23 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan sırlamada deney grubu ön testte dokunsal, işitsel ve görsel eşit; son testte sırlama görsel ve dokunsal eşit işitsel iken; kontrol grubu ön testte dokunsal, görsel, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubun ön testte dokunsal iken, son test sırlamasında görsel olarak değişmiştir. Deney grubunda ise ilk tercih ön testte dokunsal iken; son testte görsel ve dokunsal eşit oranlarda olduğu

görülmüştür. Her iki grupta da işitsel son sırada yer almıştır. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi tercihleri %53,8 oranı ile “duygu ve hislerim” ifadesiyle dokunsal temsil sistemi iken; eğitim sonrası tercihleri %69,2 oranı ile “resim veya görüntüler” ifadesinin yer aldığı görsel temsil sistemi üzerinde yüksek bir orana ulaştığı, bununla birlikte diğer temsil sistemlerinde öğrencilerin gelişmediği görülmüştür. NLP ile resim eğitim alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %71,4 oranı ile “duygu ve hislerim” seçeneği ile ifade edilen dokunsal temsil sistemi ağırlıklı iken; eğitim sonrası %42,9 oranları ile “resimler veya görüntüler” ve “duygu ve hislerim” ifadelerini tercih eden öğrencilerin görsel-dokunsal temsil sistemlerinde geliştikleri ve çeşitlenmenin arttığı görülmüştür. İki grubun son testlerine bakıldığında; NLP ile resim eğitimi alan grubun, geleneksel resim eğitimi alan gruba göre temsile sistemlerinde dağılımın çeşitlilik gösterdiği ve öğrencilerin temsil sistemlerinin geliştiği görülmektedir.

11. Madde: TSA’da yer alan ““Suluboya” denildiği zaman aklınıza gelen ilk şey nedir?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-24: TSA On Birinci Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	-	-	5	35,7	9	64,3	1	7,1	5	35,7	8	57,1
	2.sıra	4	28,6	8	57,1	2	14,3	1	7,1	8	57,1	5	35,7
	3.sıra	10	71,4	1	7,1	3	21,4	12	85,7	1	7,1	1	7,1
Kontrol	1.sıra	-	-	9	69,2	4	30,8	1	7,7	5	38,5	7	53,8
	2.sıra	-	-	4	30,8	9	69,2	1	7,7	7	53,8	5	38,5
	3.sıra	13	100,0	-	-	-	-	11	84,6	1	7,7	1	7,7

Tablo-24 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan sırlamada deney grubu ön testte dokunsal, görsel, işitsel; son testte dokunsal, görsel, işitsel iken; kontrol grubu ön testte görsel, dokunsal, işitsel; son testte dokunsal,

görsel, işitsel sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubun ilk tercihi ön testte görsel iken, son testte dokunsal olarak değişmiştir. Deney grubunda ise ön test- son testte farklılık görülmemiştir. Geleneksel resim eğitim alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %69,2 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden, “resmin yapımında kâğıt üzerinde renklerin oluşturduğu saydam etki” seçeneği iken; eğitim sonunda tercihleri değişerek %53,8 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden “resmin yapımında rengin su ile dağılmasını deneyimlemenin verdiği keyif” seçeneği ağırlık kazanmıştır. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihlerinde ise %64,3 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden “resmin yapımında rengin su ile dağılmasını deneyimlemenin verdiği keyif” seçeneği iken; eğitim sonu tercihi %57,1 oranına düşerek yine dokunsal temsil sistemini ifade eden seçenek olmasına rağmen, işitsel temsil sisteminin ifade edildiği, “resmin yapımında fırçanın su ile temizlenmesinde duyulan sesler” seçeneğin bir öğrenci tarafından tercih edilerek temsil sistemlerinin geliştiği görülmüştür. Her iki grubun dağılımlarının yakın oranlarda olduğu görülmüştür.

12. Madde: TSA’da yer alan “Suluboya resimlerin yapılışını düşündüğünüzde bunu bir şeye benzetecek olsanız bu aşağıdakilerden hangisi olurdu?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-25: TSA On İkinci Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	1	7,1	10	71,4	3	21,4	-	-	11	78,6	3	21,4
	2.sıra	4	28,6	2	14,3	8	57,1	5	35,7	2	14,3	7	50,0
	3.sıra	9	64,3	2	14,3	3	21,4	9	64,3	1	7,1	4	28,6
Kontrol	1.sıra	1	7,7	7	53,8	5	38,5	1	7,7	7	53,8	5	38,5
	2.sıra	4	30,8	3	23,1	6	46,2	3	23,1	6	46,2	4	30,8
	3.sıra	8	61,5	3	23,1	2	15,4	9	69,2	-	-	4	30,8

Tablo-25 incelendiğinde; en yakın seçenekten en uzak seçeneğe doğru yapılan sırlamada deney grubu ön testte görsel, dokunsal, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel iken; kontrol grubu ön testte görsel, dokunsal, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubu ile deney gruplarının ön test-son test tercihlerinde farklılık görülmemiştir. Geleneksel resim eğitim alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %53,8 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “gökyüzünden deniz üzerine düşen renkli damlacıklar” seçeneği iken; eğitim sonu ilk tercihleri tüm temsil sistemleri ifadelerinde değişmeyerek aynı oranlarda kaldığı görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %71,4 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “gökyüzünden deniz üzerine düşen renkli damlacıklar” seçeneği iken; eğitim sonrasında tercih değişmeyerek %78,6 oranına yükselmesine rağmen diğer temsil sistemlerinin oranlarında dağılımın arttığı görülmüştür. Her iki grubun son testlerine bakıldığında geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin tercihleri ağırlıklı olarak görsel ve dokunsal temsil sistemleri iken; NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin tüm temsil sistemlerinin geliştiği görülmüştür.

13. Madde: TSA’da yer alan “Sanat eğitiminde size yeni bir tekniğin öğretildiğini düşündüğünüzde bu tekniğin size nasıl öğretilmesini isterdiniz?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-26: TSA On Üçüncü Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	-	-	6	42,9	8	57,1	-	-	6	42,9	8	57,1
	2.sıra	5	35,7	5	35,7	4	28,6	3	21,4	5	35,7	6	42,9
	3.sıra	9	64,3	3	21,4	2	14,3	11	78,6	3	21,4	-	-
Kontrol	1.sıra	2	15,4	5	38,5	6	46,2	2	15,4	6	46,2	5	38,5
	2.sıra	-	-	8	61,5	5	38,5	3	23,1	7	53,8	3	23,1
	3.sıra	11	84,6	-	-	2	15,4	8	61,5	-	-	5	38,5

Tablo-26 incelendiğinde; en yakın seçenekten en uzak seçeneğe doğru yapılan sırlamada deney grubu ön testte dokunsal, görsel, işitsel; son testte dokunsal, görsel, işitsel iken; kontrol grubu ön testte dokunsal, görsel, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubu ön testte ilk tercihi dokunsal iken, son testte görsel olarak değişmiştir. Deney grubunda ön test-son testte farklılık görülmemiştir. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin ilk tercihleri eğitim öncesinde %46,2 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden “uygulama yaptırılması suretiyle” seçeneği iken; eğitim sonrası ilk tercihleri değişerek %46,2 oranı görsel temsil sistemini ifade eden “örnek gösterilmesi yoluyla” seçeneği olduğu görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %57,1 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden “uygulama yaptırılması suretiyle” seçeneği iken; eğitim sonrası ilk tercihlerinin değişmediği görülmüştür. İki grubun son testleri karşılaştırıldığında geleneksel resim eğitim alan öğrencilerin ağırlıklı olarak “örnek gösterilmesi yoluyla” ifadesini tercih ettikleri görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin ise görsel temsil sistemini ifade eden, “örnek gösterilmesi yoluyla” ve dokunsal temsil sistemini ifade eden “uygulama yaptırılması yoluyla” seçenekleri üzerinde yoğunlaştıkları görülmüştür.

14. Madde: TSA’da yer alan “Bir suluboya çalışmasının düzeyinize uygunluğunu anlayabilmek için yöntem olarak ilk tercihiniz aşağıdakilerden hangisi olurdu?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-27: TSA On Dördüncü Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	2	14,3	2	14,3	10	71,4	4	28,6	2	14,3	8	57,1
	2.sıra	7	50,0	5	35,7	2	14,3	5	35,7	6	42,9	3	21,4
	3.sıra	5	35,7	7	50,0	2	14,3	5	35,7	6	42,9	3	21,4
Kontrol	1.sıra	1	7,7	7	53,8	5	38,5	6	46,2	4	30,8	3	23,1
	2.sıra	5	38,5	2	15,4	6	46,2	2	15,4	7	53,8	4	30,8
	3.sıra	7	53,8	4	30,8	2	15,4	5	38,5	2	15,4	6	46,2

Tablo-27 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan sırlamada deney grubu ön testte dokunsal, işitsel ve görsel eşit; son testte dokunsal, işitsel, görsel iken; kontrol grubu ön testte görsel, dokunsal, işitsel; son testte işitsel, görsel, dokunsal, sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubu ön test ilk tercihi görsel iken, son test ilk tercihi işitsel olarak değişmiştir. Deney grubunda ön test- son testte farklılık görülmemesine rağmen diğer temsil sistemlerinde çeşitlenme görülmüştür. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerinin eğitim öncesi ilk tercihleri %53,8 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “öğretmenin verdiği ders notlarını gözden geçirmek isterdim.” seçeneği iken; eğitim sonrası ilk tercihlerinin %46,2 oranı ile işitsel temsil sistemini temsil eden ifade “suluboya tekniğini öğretmenimden, kaset veya CD’den dinlemek isterdim.” seçeneği olduğu görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesinde ilk tercihleri %71,4 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden “suluboya tekniğini kendim çalışarak anlamak isterdim.” seçeneği iken; eğitim sonrası ilk tercihleri %57,1 oranında düşerek yine dokunsal temsil sistemi olmasına rağmen, ikinci tercihlerin %28,6 oranının da artması ile işitsel temsil sistemini ifade eden “suluboya tekniğini öğretmenimden, kaset veya

CD'den dinlemek isterdim.” seçeneği olduğu görülmüştür. Her iki grubun son testlerine bakıldığında; NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin, geleneksel resim eğitimi alan öğrencilere oranla tüm sıralamalarda temsil sistemlerini tercihlerine yansıtarak farklı temsil sistemlerinde de geliştikleri görülmüştür. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin ise her sıralamada tek bir temsil sistemi üzerinde yoğunlaştıkları görülmüştür.

15. Madde: TSA’da yer alan “Yaptığınız bir suluboya resimdeki hatalarınızın düzeltilmesini isteseydiniz öğretmeninizin hangi yöntemi kullanmasını isterdiniz?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-28: TSA On Beşinci Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	1	7,1	7	50,0	6	42,9	1	7,1	7	50,0	6	42,9
	2.sıra	7	50,0	4	28,6	3	21,4	10	71,4	3	21,4	1	7,1
	3.sıra	6	42,9	3	21,4	5	35,7	3	21,4	4	28,6	7	50,0
Kontrol	1.sıra	5	38,5	4	30,8	4	30,8	6	46,2	3	23,1	4	30,8
	2.sıra	5	38,5	6	46,2	2	15,4	3	23,1	6	46,2	4	30,8
	3.sıra	3	23,1	3	23,1	7	53,8	4	30,8	4	30,8	5	38,5

Tablo-28 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan sıralamada deney grubu ön testte görsel, dokunsal, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel iken; kontrol grubu ön testte işitsel, görsel ve dokunsal eşit; son testte işitsel, dokunsal, görsel sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubu ve deney grubunda ön test-son testte farklılık görülmemiştir. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %38,5 oranı ile işitsel temsil sistemini ifade eden “öğretmenimin hatalarımı anlatmasını isterdim.” seçeneği iken; eğitim sonrası ilk tercihleri %46,2 oranında aratarak yine aynı ifade olduğu görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri ise %50,0 oranı ile görsel temsil sistemini

ifade eden “öğretmenimin hatalarımı göstermesini isterdim.” seçeneği iken; eğitim sonrasında ilk tercihleri %50,0 oranı ile yine görsel temsil sistemini ifade eden seçenek olduğu görülmüştür. Her iki grubun son testleri karşılaştırıldığında geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin, her sıralamada yalnız bir temsil sistemi üzerinde yoğunlaştığı görülürken, NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin ilk tercihlerinden başlayarak farklı temsil sistemlerinin de seçenekleri arasında olduğu görülmüştür. Buna göre NLP teknikleri farklı temsil sistemlerin gelişiminde etkili olmuştur.

16. Madde: TSA’da yer alan “En sevdiğiniz ressam dendiği vakit aklınıza gelen ilk ismi onu hiç tanımayan birine anlatacak olsanız nasıl anlatırdınız?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-29: TSA On Altıncı Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	2	14,3	5	35,7	7	50,0	2	14,3	9	64,3	3	21,4
	2.sıra	4	28,6	4	28,6	6	42,9	6	42,9	3	21,4	5	35,7
	3.sıra	8	57,1	5	35,7	1	7,1	6	42,9	2	14,3	6	42,9
Kontrol	1.sıra	3	23,1	6	46,2	4	30,8	1	7,7	7	53,8	5	38,5
	2.sıra	5	38,5	3	23,1	5	38,5	4	30,8	5	38,5	4	30,8
	3.sıra	5	38,5	4	30,8	4	30,8	8	61,5	1	7,7	4	30,8

Tablo-29 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan sıralamada deney grubu ön testte dokunsal, görsel, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel tercihleri iken; kontrol grubu ön testte görsel, dokunsal, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubu ön test-son testte farklılık görülmemiştir. Deney grubu ön test ilk tercihinde dokunsal iken, son test ilk tercihinde görsel olarak değişmiştir. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %46,2 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “resimlerinde renkleri ve gösterişli temaları yansıtır.” seçeneği iken; eğitim sonrası

tercihleri değişmemiş, oran artarak %53,8 ile yine görsel temsil sistemini ifade eden seçenek olduğu görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %50,0 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden “resimlerinde ince ve güçlü nüanslara vurgu yapar.” seçeneği iken; eğitim sonrası tercihleri değişerek %64,3 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “resimlerinde renkleri ile gösterişli temalar yansıtır.” seçeneği olduğu görülmüştür. İki grubun son testlerine bakıldığında; geleneksel resim eğitim alan öğrencilerin görsel temsil sistemi seçeneğinde yoğunlaştıkları görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin ise görsel temsil sisteminin yanı sıra işitsel ve dokunsal temsil sistemlerine de tercihleri arasında yer aldığı görülmüştür.

17. Madde: TSA’da yer alan ““Van Gogh” denildiği andan itibaren aklınıza gelen ilk şey aşağıdakilerden hangisidir?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-30: TSA On Yedinci Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Deney	1.sıra	1	7,1	6	42,9	7	50,0	2	14,3	9	64,3	3	21,4
	2.sıra	1	7,1	6	42,9	7	50,0	5	35,7	4	28,6	5	35,7
	3.sıra	12	85,7	2	14,3	-	-	7	50,0	1	7,1	6	42,9
Kontrol	1.sıra	1	7,7	9	69,2	3	23,1	2	15,4	5	38,5	6	46,2
	2.sıra	6	46,2	2	15,4	5	38,5	4	30,8	5	38,5	4	30,8
	3.sıra	6	46,2	2	15,4	5	38,5	7	53,8	3	23,1	3	23,1

Tablo-30 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan sırlamada deney grubu ön testte dokunsal-görsel ağırlıklı ve işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel iken; kontrol grubu ön testte görsel, dokunsal, işitsel; son testte dokunsal, görsel, işitsel sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubu ön test ilk tercihinde görsel iken, son test ilk tercihi dokunsal olarak değişmiştir. Deney grubu ön test ilk tercihinde dokunsal iken, son test ilk tercihinde görsel olarak değişmiştir. Geleneksel

resim eğitim alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %69,2 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “Van Gogh’un portresi ya da bir eseri” seçeneği iken; eğitim sonunda tercihleri %46,2 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden “Van Gogh resimlerine baktığınız anda siz de uyandırdığı hisler” seçeneği olarak değiştiği görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %50,0 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden “Van Gogh resimlerine baktığınız anda siz de uyandırdığı hisler” seçeneği iken; eğitim sonunda tercihleri %64,3 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “Van Gogh’un portresi ya da bir eseri” seçeneği olarak değiştiği görülmüştür. Buna göre; NLP ile resim eğitimi alan öğrenciler, ön testte görsel-dokunsal temsil sistemi ağırlıklı olan tercihleri son testte görsel ağırlıklı olmasına rağmen sıralamalarda işitsel-dokunsal temsil sistemlerinde de oranların arttığı görülmüştür. Grupların son testleri incelendiğinde; NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin, diğer gruba göre tercihlerinin çeşitlilik gösterdiği görülmüştür.

18. Madde: TSA’da yer alan ““Resim Ustası” denildiğinde aşağıdaki süreçlerden hangisi sizi temsil edebilir?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-31: TSA On Sekizinci Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%
Deney	1.sıra	1	7,1	-	-	13	92,9	-	-	1	7,1	13	92,9
	2.sıra	10	71,4	2	15,4	1	7,1	12	85,7	2	14,3	-	-
	3.sıra	3	21,4	11	84,6	-	-	2	14,3	11	78,6	1	7,1
Kontrol	1.sıra	-	-	-	-	13	100	2	15,4	1	7,7	10	76,9
	2.sıra	11	84,6	2	15,4	-	-	9	69,2	2	15,4	2	15,4
	3.sıra	2	15,4	11	84,6	-	-	2	15,4	10	76,9	1	7,7

Tablo-31 incelendiğinde; en yakın seçenektan en uzak seçeneğe doğru yapılan sıralamada deney grubu ön testte dokunsal, işitsel, görsel; son testte dokunsal, işitsel,

görsel iken; kontrol grubu ön testte sadece dokunsal; son testte dokunsal, işitsel, görsel, sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubu ile deney grubunun ön test-son test sıralamasında farklılık görülmemiştir. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %100 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden “harika hissedeceğim onur duyacağım başarılar” seçeneği iken; eğitim sonunda tercihlerinin %76,9 oranına düşerek yine dokunsal temsil sistemi olduğu görülmüştür. NLP ile eğitim alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %92,9 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden “harika hissedeceğim, onur duyacağım başarılar.” seçeneği iken; eğitim sonunda tercihlerinin oranı değişmeyerek yine dokunsal temsil sistemi olduğu görülmüştür. Grupların son testlerine bakıldığında iki grupta tercihlerinde değişiklik olmadığı görülmüştür.

19. Madde: TSA’da yer alan “Bob Ross, Türkiye’de çocukluğunu geçirmiş her bireyin ekranlardan tanıdığı bir ressamdır. Bob Ross denildiğinde siz de bıraktığı tesir aşağıdakilerden hangisidir?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-32: TSA On Dokuzuncu Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	N	%
Deney	1.sıra	3	21,4	4	28,6	7	50,0	2	14,3	9	64,3	3	21,4
	2.sıra	9	64,3	3	21,4	2	14,3	10	71,4	1	7,1	3	21,4
	3.sıra	2	14,3	7	50,0	5	35,7	2	14,3	4	28,6	8	57,1
Kontrol	1.sıra	5	38,5	5	38,5	3	23,1	2	15,4	6	46,2	5	38,5
	2.sıra	5	38,5	3	23,1	5	38,5	7	53,8	4	30,8	2	15,4
	3.sıra	3	23,1	5	38,5	5	38,5	4	30,8	3	23,1	6	46,2

Tablo-32 incelendiğinde; en yakın seçenekten en uzak seçeneğe doğru yapılan sıralamada deney grubu ön testte dokunsal, görsel, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel iken; kontrol grubu ön testte işitsel-görsel eşit, dokunsal; son testte görsel, dokunsal, işitsel sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubu ilk tercihi ön testte işitsel ve

görsel eşit iken, son testte görsel olarak değişmiştir. Deney grubunun ön testte ilk tercihi dokunsal iken, son testte ilk tercihin değişerek görsel olarak değiştiği görülmüştür. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %38,5 oranları ile işitsel ve görsel temsil sistemlerini ifade eden “çizerken yaptığı anlatım ve betimleme”, “hızla muhteşem resimler çıkarması” seçenekleri iken; eğitim sonunda %46,2 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “hızla muhteşem resimler çıkarması” seçeneğinin ağırlık kazandığı görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihlerinde %50,0 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden “çizdiklerinin ve anlattıklarının duygusal anlamda yolculuk yapmamıza sebebiyet vermesi” seçeneği iken; eğitim sonu ilk tercihleri % 64,3 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “hızla muhteşem resimler çıkarması” seçeneğinin ağırlık kazandığı görülmüştür. Grupların son testleri incelendiğinde; NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin geleneksel resim eğitimi alan öğrencilere göre temsil sistemi tercihlerinin çeşitlendiği ve gelişim gösterdikleri görülmüştür.

20. Madde: TSA’da yer alan “Şu an resim öğretmenliği öğrencisi olan siz resimle ilk ilgilendiğiniz zamanlara geri döndüğünüzde geçmişteki size resim ile ilgili bir farkındalık kazandırmak adına neler söylemek isterdiniz?” olarak ifade edilen maddeye verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo-33: TSA Yirminci Maddeye İlişkin Sonuçlar

		Öntest						Sontest					
		İşitsel		Görsel		Dokunsal		İşitsel		Görsel		Dokunsal	
		n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	N	%
Deney	1.sıra	1	7,1	2	14,3	11	78,6	2	14,3	2	14,3	10	71,4
	2.sıra	5	35,7	8	57,1	1	7,1	5	35,7	8	57,1	1	7,1
	3.sıra	8	57,1	4	28,6	2	14,3	7	50,0	4	28,6	3	21,4
Kontrol	1.sıra	2	15,4	3	23,1	8	61,5	3	23,1	6	46,2	4	30,8
	2.sıra	4	30,8	6	46,2	3	23,1	4	30,8	4	30,8	5	38,5
	3.sıra	7	53,8	4	30,8	2	15,4	6	46,2	3	23,1	4	30,8

Tablo-33 incelendiğinde; en yakın seçenekten en uzak seçeneğe doğru yapılan sırlamada deney grubu ön testte dokunsal, görsel, işitsel; son testte dokunsal, işitsel ve görsel eşit iken; kontrol grubu ön testte sadece dokunsal, görsel, işitsel; son testte görsel, dokunsal, işitsel sıralamasını yapmıştır. Kontrol grubu ön testte ilk tercihi dokunsal iken, son testte görsel olarak değişmiştir. Deney grubunun ön test-son test tercihi değişmemiştir. Geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %61,5 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden “resim yapmanın hayatına kattığı anlamı iliklerine kadar hissetmelisin” seçeneği iken; eğitim sonunda ilk tercihleri %46,2 oranı ile görsel temsil sistemini ifade eden “sergileri ziyaret ederek sanatsal çalışmalarda elde ettiğin izlenimlerinle yeni vizyonlar keşfedeceksin” seçeneği olduğu görülmüştür. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin eğitim öncesi ilk tercihleri %78,6 oranı ile dokunsal temsil sistemini ifade eden “resim yapmanın hayatına kattığı anlamı iliklerine kadar hissetmelisin” seçeneği iken; eğitim sonunda oranın düşerek %71,4 ile dokunsal temsil sistemini ifade eden seçenek olmasına rağmen görsel ve işitsel temsil sistemlerinin de tercih edildiği ve çeşitlenmenin arttığı görülmüştür. Her iki grubun son testlerine bakıldığında; NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin diğer gruba göre tercihlerinde daha çok çeşitlilik olduğu görülmüştür.

Genel olarak deney grubu öğrencilerinin ön testte kullandıkları algı stiline son testte bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu amaçla 20 maddelik anketteki her bir maddeye verilen cevaplar birleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-34’te gösterilmiştir.

Tablo-34: Deney Grubu Öğrencilerinin Ön Test-Son Testte Temsil Sistemlerindeki Farklılığı İnceleyen Test Sonuçları

	Ön test			Son test		
	İşitsel	Görsel	Dokunsal	İşitsel	Görsel	Dokunsal
1.	43	92	145	44	124	112
2.	87	106	87	101	88	91
3.	150	82	48	135	68	77
Toplam	280	280	280			

Tablo-34 incelendiğinde işitsel temsil sistemini ön testte 43 öğrenci 1. sırada gösterirken, son testte de 44 öğrenci 1. sırada göstermiştir. Görsel temsil sistemini ön testte 92 öğrenci birinci sırada gösterirken, son testte 124 öğrenci 1. sırada

göstermiştir. Dokunsal temsil sistemini ön testte 145 öğrenci 1.sırada, son testte ise 112 öğrenci 1. sırada göstermiştir. Ön testte öğrencilerin genellikle dokunsal temsil sisteminde olduğu, son testte ise görsel temsil sisteminde olduğu gözlenmiştir. Ön test ve son test seçimlerinin farklılık gösterip göstermediği McNemar testi ile incelenmiştir. İşitsel temsil sisteminin ön test ve son testte farklılık göstermediği bulunmuştur ($X = 0,00 ; p > 0.05$). Görsel temsil sisteminin ön test ve son teste göre farklılık gösterdiği ($X = 10,44 ; p < 0.05$) ve dokunsal temsil sisteminin de ön test ve son teste göre farklılık gösterdiği ($X = 11,25 ; p < 0.05$) sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum NLP'ye dayalı uygulamalar sonucunda öğrencilerin ağırlıklı olarak kullandıkları görsel ve dokunsal temsil sistemlerinin değiştiği sonucunu ortaya koymuştur.

BÖLÜM V

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde NLP destekli resim eğitimi uygulamasına yönelik bulgular ile ilgili tartışma, sonuç ve öneriler yer almaktadır.

5.1. Tartışma ve Sonuçlar

Sanat eğitiminde, NLP destekli derslerin oluşturduğu programla “sulu boya” tekniğinin öğretimi öncesinde ve sonunda öğrenci resimlerine etkisini belirlemesine yönelik araştırma doğrultusunda NLP tekniklerinin, ders anlatımları öncesi motivasyonu sağlama ve ders anlatımları içinde hikâyeler, şiirler ve benzetmelerin kullanımıyla ortaya çıkan birinci ve ikinci alt problemlere yönelik tartışma ve sonuçlara verilmiştir.

5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar:

NLP ile resim eğitimi alan öğrenciler ve geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin ilk suluboya uygulamaları ile son suluboya uygulamalarından örnekler Ek-9 ve Ek-10’da sunulmuştur. İki grubun ilk resimleri ile son resimleri arasında gözle görülür bir farklılık olduğu sonucuna varılmıştır. “İçinde bulunmayı istediğiniz bir manzara” konulu sulu boya resim yapımları istendiğinde her iki grubunda sadece manzara içerikli resimler yaptıkları gözlenmiştir. Her iki gruba verilen eğitimler sonunda yeniden aynı konu üzerine sulu boya resim yapımları istendiğinde geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin yine manzara içerikli resimler yaptıkları tespit edilmiştir. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin ise manzara içerikli resimlerinde balon, uçurtma, ev, insan figürleri, hayvan figürleri, soyut çalışmalar vb. farklı figürler ile zenginleştirerek izleyenlere anlatmak istediklerini yansıttıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Birinci alt probleme cevap aramak suretiyle elde edilen veriler doğrultusunda algı, düşünme, anlatım ve konu alt başlıklarında son test lehine farklılık oluşturduğu, Renk ve teknik boyutunda deney grubu öğrencilerinin NLP uygulamalarından önce ve sonra elde ettikleri puanların farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Deney

grubunun ön test-son test puanları arasında fark olduğu tespit edilse de kontrol grubuyla yapılan karşılaştırma sonucu ortaya çıkan farklılığın NLP ile işlenen ders içeriğinden kaynaklanıp kaynaklanmadığı belirlenmiştir. Bu amaçla, deney ve kontrol gruplarına ait ön test-son test puanlarının farkı alındığında genel puan farkı; algı, düşünme, anlatım, konu, renk ve teknik boyutlarında deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. (Bardak, 2007)'nin NLP destekli resim eğitimi sonuçlarını destekler nitelikteki çalışması; NLP varsayımlarından hareketle hazırlanan NLP'ye dayalı ders planlarının “madde analizi” konusunun öğretiminde öğrencilerin motivasyonlarını pozitif yönde artırarak etkilediğini göstermiştir.

5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar:

Araştırmada NLP destekli sanat eğitiminde öğrencilerin temsil sistemlerinde farklılık olup olmadığını öğrenmeye yönelik NLP dil kalıpları kullanılarak hazırlanan TSA, madde madde incelendiğinde geleneksel resim eğitimi alan öğrencilerin birçok madde de yalnız bir temsil sistemi üzerinde yoğunlaştıkları; ancak NLP teknikleri ile resim eğitimi alan öğrencilerin ise farklı temsil sistemlerinin çeşitlilik gösterdiği ortaya çıkmıştır. Bu sebeple NLP ile desteklenen resim eğitiminde öğrencilerin algı stillerinde farklılık olduğu tespit edilmiştir. NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin kendi içinde temsil sistemleri incelendiğinde ağırlıklı temsil sistemi tercihlerinde yine farklılık olduğu sonucuna varılmıştır. Benzer şekilde (Acaralı, 2009)'un keman eğitiminde temel becerilerin kazandırılmasında NLP teknikleri adlı çalışmasında öğrencilerin temsil sistemlerine yönelik etkinliklerin geliştirilmesi ile öğrencilerin ilk çalışmaları ile son çalışmaları arasında fark olduğu, NLP ile verilen eğitimin öğrencileri olumlu yönde etkilediği vurgulanmıştır.

5.2. Öneriler

1. Uygulanan teknikler sonucunda NLP ile resim eğitimi alan öğrencilerin temsil sistemlerindeki çeşitliliğin artması göze önünde bulundurulduğunda öğrencilerin ağırlıklı olarak kullandıkları temsil sistemleri dışında diğer temsil

sistemlerini tam olarak kullanabilmelerini sağlamaya yönelik uygulamaların tekniklerle bütünleştirilerek geliştirilmesi önerilmektedir.

2. Araştırma ile NLP teknikleri ile desteklenen resim eğitiminin öğrenci resimleri üzerinde hem istatistiksel hem de gözle görünür farklılıklar olduğu, öğrenci resimlerini pozitif yönde etkilediği sonucu göz önünde bulundurulursa NLP alanında uzman kişilerden seminer eğitimleri alarak NLP'yi tam olarak öğrenmelerinin sağlanması önerilmektedir.

3. Öğretmenlik mesleğine adım atacak öğrencilerin, NLP'yi tam olarak öğrenmeleri sağlandığında öğrencilerini tanıma anlamında onlara yardımcı olacağı ve NLP teknikleri ile hazırlayacakları planları geliştirecekleri düşünülmektedir.

4. NLP destekli resim eğitimi ile öğrenci resimlerinin farklı olduğu sonuncudan yola çıkarak öğrencilerin gördükleri nesnelere daha kolay resmedebildikleri ancak daha özgün, hayali resimler yapmakta zorluk yaşadıkları göz önünde bulundurulduğunda konu anlatımları NLP destekli anlatımlar esnasındaki etkinliklerle resim öğrencilerinin hayal güçlerini çalıştırmak suretiyle geliştirilmesi öngörülmektedir.

5. NLP'nin kurucularından Richard Bandler'ın bu tekniklerin bir eğitim yöntemi olduğu düşüncesinden yola çıkarak yapılan birçok araştırma sonucu eğitimde kullanılabilirliği kanıtlanmış olan NLP'nin atölye dersleri dışında diğer resim eğitimi derslerinde yöntem olarak etkinliklerde kullanılmasına yönelik çalışmaların yapılması ile öğrencilerin motivasyonlarını artıracak ve öğrenmeye karşı olumsuz davranışları değiştireceği öngörülmektedir.

KAYNAKÇA

- Acaralı, Burak, Ahmet (2009). *Keman Eğitiminde Temel Becerilerin Kazandırılmasında NLP Teknikleri*, Yüksek Lisans Tezi, İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Alder, Harry (2005). *NLP El Kitabı*. (Çeviren: Banu Irmak). İstanbul: Kariyer Yayıncılık.
- Alder, Harry (2006). *NLP: Yüksek Performansa Ulaşmanın Yeni Bilimi ve Sanatı*. (Çeviren: Zarife Biliz). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Andreas, Steve ve Faulkner, Charles (2001). *NLP Başarının Yeni Teknolojisi*. (Çeviren: Alican Azeri). İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Artut, Kazım (2004). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınları.
- Bandler, Richard ve Grinder, John (2014a). *NLP Trans ve Değişim*. (Çeviren: Osman Akınhay). İstanbul: Alfa Basım Yayım.
- Bandler, Richard ve Grinder, John (2014b) *NLP Prenslere Dönüşen Kurbağalar*. (Çeviren: Osman Akınhay). İstanbul: Alfa Basım Yayım.
- Bardak, Kani, Arzu (2007). *NLP Temelli Bir Öğretim Programının “Madde Analizi” Konusunun Öğretiminde Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi (Fırat Üniversitesi Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, FIRAT ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Biçer, Turgay (2014). *NLP Kişisel Liderlik*. (14. Baskı). İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Dilts, Robert (2009). *Dil Illüzyonları Kelimelerin Büyüsüyle Mutluluğa Ulaşmak*. (Çeviren: A. Volkan Çubukçu). (2. Baskı). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

- Dogan, Delphine (2019). *Zihinde Canlandırma*. <http://kuantumsihri.com/zihinde-canlandirma/>. Erişim Tarihi: 03.04.2019
- Dövücü, Tamer (2001). *Türkiye'den NLP ve Siberetik Uygulamaları 1*. (2. Baskı). İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Draaisma, Douwe (2014). *Bellek Metaforları Zihinle İlgili Fikirlerin Tarihi*. (Çeviren: Gürol Koca). (2. Baskı). İstanbul: Metis Yayınları.
- Gün, Nil (2015). *NLP Zihnini Kullanma Kılavuzu*. (43. Baskı). İstanbul: Kuraldışı Yayıncılık.
- Kamp, Dı (2004). *Mükemmel Eğitimci-Eğitimde NLP'yi Uygulamak*. (Çeviren: Fatma Can Akbaş). İstanbul: Kariyer Yayıncılık.
- Karasar, Niyazi (2017). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*. (32. Basım). İstanbul: Nobel Yayıncılık.
- Kılıç, Bulut, İnci ve Altıntaş, Osman (2016). *Çağdaş Sanatta Metaforik Düşünceye Dayalı Uygulamaların Lisans Öğrencilerinin Sanat Eğitimi Başarısına Etkisi*. Sanat Eğitimi Dergisi. 4(1), 53-76.
- Kozanlı, Semra (2008). *NLP İle Öğrenmeyi Öğrenmek ve Başarmak*. (1. Baskı). İstanbul: Sentez Yayıncılık.
- Lübeck, Walter (2006). *Spiritüel NLP*. (Çeviren: Gülser Epçeli). İstanbul: Omega.
- Mamur, Nuray (2009). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü Öğrencilerinin Sanatsal Yeterliliğini Ölçme ve Değerlendirmede Eğitsel Gelişim Dosyasının (Portfolyo) Rol*, Doktora Tezi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- McDermont, Ian ve Jago, Wendy (2003). *NLP Koçluğu*. (Çeviren: Fatma Can Akbaş). İstanbul: Kariyer Yayıncılık.

- O'Connor, Joseph (2014). *NLP Çalışma Kitabı*. (1. Baskı). İstanbul: Arıtan Yayınevi.
- O'Connor, Joseph ve McDermott, Ian (2013). *NLP'nin İlkeleri*. (Çeviren: Demet Uyar Ezerler). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Özsoy, Vedat (2003). *Görsel Sanatlar Eğitimi Resim-İş Eğitiminin Tarihsel ve Düşünsel Temelleri*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık
- Robbins, Anthony (1993). *Kişisel Başarıda Zirveye Ulaşmanın Yolu Sınırsız Güç*. (Çeviren: Dr. Mehmet Değirmenci). (9. Baskı). İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Şimşek, Ertan (2015). *NLP ve Hafıza Teknikleriyle Öğrenmeyi Öğrenmek*. (5. Baskı). İstanbul: Vizyoner Yayıncılık.
- TDK (Türk Dil Kurumu). *Büyük Türkçe Sözlük*.
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GT.S.5c83e0cf3303b1.45501094 . Erişim Tarihi: 09.03.2019
- Yılmaz, Engin (2005). *Öğrenciler ve Öğretmenler İçin NLP*. (2. Baskı). İstanbul: Sistem Yayıncılık.

EKLER**Ek-1 Resim Değerlendirme Formu****Ek-2 Temsil Sistemleri Anket Formu****Ek-3 Görüşme Formu****Ek-4 NLP Uzmanlık Sertifikası****Ek-5 Araştırma İzin Belgesi****Ek-6 Hedef Belirleme Çalışma Yapağı****Ek-7 NLP Destekli Resim Eğitimi Ders Planları****Ek-8 Geleneksel Resim Eğitimi Ders Planları****Ek-9 Deney Grubu Öğrencilerine Yaptırılan İlk ve Son Resimler****Ek-10 Kontrol Grubu Öğrencilerine Yaptırılan İlk ve Son Resimler****Ek-11 Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Çalışmalarından Örnekler**

Ek-1 Resim Değerlendirme Formu

Öğrenci Kodu:

Program Hedefleri	Kriterler	Uzman Puanları		
		Hiç	Biraz	Çok
Algı Biçimleri	Resimde Temsil Sistemlerini (Algı stillerini) yansıtan temaları kullanır mı?			
	Resim dokunsal temsil sistemine hitap eden duygu ve hislere sahip bir resim midir?			
	Resim görsel temsil sistemini yansıtan görsel içeriklere sahip bir resim midir?			
	Resim işitsel temsil sistemine hitap eden zihinde oluşan bir anlatıma sahip midir?			
Düşünme Biçimleri	Resmin konusu kullanılan imgeler ile geliştirilmiş midir?			
	Kullanılan imgeler resme bir anlam kazandırmış mıdır?			
	Resmin anlatımı tam olarak izleyene yansıtılmış mı?			
	Resmin temaları göz önünde bulundurulursa farklı yönleri ile ele alındığı düşünülür mü?			
Anlatım Biçimleri	Resmin anlatımında pozitif öğelere yer verilmiş midir? (eğlence, mutluluk, sevgi vb.)			
	Resmin anlatımında negatif öğelere yer verilmiş midir? (üzüntü, korku, keder vb.)			
	Resmin anlatımında görsel bir imge vurgulanmış mıdır?			

Öğrenci Kodu:

Program Hedefleri	Kriterler	Uzman Puanları		
		Hiç	Biraz	Çok
Konu	Resmin konusu özgün bir şekilde ifade edilmiş mi?			
	Resmin konusuna uygun kurgulanmış mıdır?			
Renk	Resimde sıcak renkler kullanılmış mıdır?			
	Resimde soğuk renkler kullanılmış mıdır?			
Teknik Özellikler	Suluboya'nın teknik özellikleri göz önünde bulundurulursa resimde şeffaflık özelliği söz konusu mudur?			
	Suluboya tekniğinde iki veya daha fazla renk arası geçiş sağlanmış mıdır?			
	Suluboya tekniğinde açık- koyu değerler boyanın sulandırılması ile elde edilmiş midir?			
	Suluboya tekniğinde açık değerlerde kağıdın beyazı kullanılmış mıdır?			
	Suluboya tekniğinde palette bir ya da birkaç rengin karıştırılması ile yeni bir renk oluşturulmuş mudur?			

Ek-2 Temsil Sistemleri Anket Formu

Bu çalışma ağırlıklı olarak hangi algı stilini kullanarak motive olduğunuzu belirlemeye yöneliktir. Bu doğrultuda hazırlanan anket sorularına vereceğiniz yanıtlar çalışmanın sağlıklı ve etkin bir şekilde devam edebilmesinde yol gösteren bir öneme sahip olması sebebiyle size göre en gerçek düşünce ve görüşlerinizi belirtmenizi rica ederim.

Lütfen soruları size en yakın seçenektan başlamak suretiyle 1, 2, 3 olmak üzere yanındaki kutucukların içini 1 örnekteki gibi puanlayınız.

Araştırma konusuna göstermiş olduğunuz özveri için teşekkür ederim.

Yaşınız:

Cinsiyetiniz:

Kadın

Erkek

En son mezun olduğunuz okul:

ANKET SORULARI

1- “Resim” kelimesiyle ilgili aklınıza ilk gelen şey tam olarak nedir?

a. Ses

b. Görüntü

c. Duygu

2- Bilinçli olarak yaptığınız ilk resmi hatırlamanız istenseydi tam olarak zihninize gelenler neler olurdu?

a. Hatırladığım zamana ait zihnimdeki sesler

b. Hatırladığım zamana ait zihnimdeki görüntüler

c. Hatırladığım zamana ait duygularım

3- Aşağıdaki seçeneklerden hangisi bir sanat eserine bakış açınızı yansıtmaya en yakın seçenektir?

- a. Eserin konusunu ahenkli kılan anlatımı
- b. Eserin konusunu oluşturan imgeler ve renk kullanımı
- c. Eserin konusunun düşündüklerimi vurgulaması

4- Bir sanat eseri üzerinde ilk olarak odaklandığınız şey ne olurdu?

- a. Ressamın resimdeki anlatımına
- b. Ressamın resimde uyguladığı tekniğe
- c. Ressamın resmi hangi duygularla yaptığına

5- Bir sanat eserinde beğendiğiniz bir tarzı ve üslubu düşündüğünüz anda aklınıza ilk gelen şey aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Beğendiğim tarz ve üslupla ilgili anlatılanlar
- b. Beğendiğim tarz ve üslupla ilgili resimlerdeki fırça kullanımları
- c. Beğendiğim tarz ve üsluptaki vurgulanmak istenenler

6- Şu an bir resim sergisinde olsaydınız ve ilgilendiğiniz, beğendiniz bir resim karşınızda olsaydı size düşündürdüğü şey ne olurdu?

- a. Resmin anlattıklarını düşünürdüm.
- b. Resmin imgelerini düşünürdüm.
- c. Resmin hislerime hitap edip etmediğini düşünürdüm.

7- Atölye ortamlarında sizi motive eden durumları ve nasıl bir ortamda olmak istediğinizi hayal ettiğinizde ilk aklınıza gelenler neler olurdu?

- a. Müzik dinletisinin olduğu ortamda çabuk motive olurum
- b. Resim örneklerinin olduğu ortamda çabuk motive olurum
- c. Arkadaşlarımla uyum içinde çalıştığı bir ortamda çabuk motive olurum

8- Atölyede çalıştığımız resimleri yapabilmenizde aşağıdakilerden hangisinin size daha çok yardımcı olacağını düşünüyorsunuz?

- a. Müzik dinleyerek resim yapmak
- b. Çalışacağım resmi gözümde canlandırmak
- c. Çalışacağım resimle ilgili hislerime yoğunlaşmak

9- Çalışmak için kağıdı ve boyalarınızı karşınıza aldığınızda tam olarak ilk hangisini düşünürsünüz?

- a. Son derste öğretmenin anlattıklarını hatırlarım
- b. Son derste öğretmenimin anlattıklarını gözümün önüne getiririm
- c. Son derste yaşadıklarımı yeniden hissederim

10- Yeni çalışmanıza başladığınız andan itibaren ilk aklınıza gelenler neler olurdu?

- a. Zihnimdeki sesler
- b. Resim veya görüntüler
- c. Duygu ve hislerim

11- “Suluboya” denildiği zaman aklınıza gelen ilk şey nedir?

- a. Resmin yapımında fırçanın su ile temizlenmesinde duyulan sesler
- b. Resmin yapımında kağıt üzerinde renklerin oluşturduğu saydam etki
- c. Resmin yapımında rengin su ile dağılmasını deneyimlemenin verdiği keyif

12- Suluboya resimlerin yapılışını düşündüğünüzde bunu bir şeye benzetecek olsanız bu aşağıdakilerden hangisi olurdu?

- a. Bir müzik aletinin çıkardığı ahenkli tınılar
- b. Gökyüzünden deniz üzerine düşen renkli damlacıklar
- c. Bir fırtına sonrasında gelen huzur

13- Sanat eğitiminde size yeni bir tekniğin öğretildiğini düşündüğünüzde bu tekniğin size nasıl öğretilmesini isterdiniz?

- a. Anlatım yoluyla
- b. Örnek gösterilmesi yoluyla
- c. Uygulama yaptırılması suretiyle

14- Bir suluboya çalışmasının düzeyinize uygunluğunu anlayabilmek için yöntem olarak ilk tercihiniz aşağıdakilerden hangisi olurdu?

- a. Suluboya tekniğini öğretmenimden, kaset veya cd' den dinlemek isterdim
- b. Öğretmenin verdiği ders notlarını gözden geçirmek isterdim
- c. Suluboya tekniğini kendim çalışarak anlamak isterdim

15- Yaptığınız bir suluboya resimdeki hatalarınızın düzeltilmesini isteseydiniz öğretmeninizin hangi yöntemi kullanmasını isterdiniz?

- a. Öğretmenimin hatalarımı anlatmasını isterdim
- b. Öğretmenimin hatalarımı göstermesini isterdim
- c. Hatalarımı bulmamı sağlayan sorularla düşünmemi sağlamasını isterdim

16- En sevdiğiniz ressam dendiği vakit aklınıza gelen ilk ismi onu hiç tanımayan birine anlatacak olsanız nasıl anlatırdınız?

- a. Resimlerinde anlattıkları ile hoş bir armoni oluşturur
- b. Resimlerinde renkleri ile gösterişli temalar yansıtır
- c. Resimlerinde ince ve güçlü nüanslara vurgu yapar

17- “Van Gogh” denildiği andan itibaren aklınıza gelen ilk şey aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Van Gogh ile ilgili dinledikleriniz
- b. Van Gogh’ un portresi ya da bir eseri
- c. Van Gogh resimlerine baktığınız anda siz de uyandırdığı hisler

18- “Resim Ustası” denildiğinde aşağıdaki süreçlerden hangisi sizi temsil edebilir?

- a. İnsanlardan alacağım övgülerin olduğu sergim
- b. Resimlerim önünde en sevdiğim ressam edasında karizmatik bir fotoğraf çekimi
- c. Harika hissedeceğim onur duyacağım başarılar

19- Bob Ross, Türkiye’de çocukluğunu geçirmiş her bireyin ekranlardan tanıdığı bir ressamdır. Bob Ross denildiğinde siz de bıraktığı tesir aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Çizerken yaptığı anlatım ve betimleme
- b. Hızla muhteşem resimler çıkarması
- c. Çizdiklerinin ve anlattıklarının duygusal anlamda yolculuk yapmamıza sebebiyet vermesi

20- Şu an resim öğretmenliği öğrencisi olan siz resimle ilk ilgilendiğiniz zamanlara geri döndüğünüzde geçmişteki size resim ile ilgili bir farkındalık kazandırmak adına neler söylemek isterdiniz?

- a. Öğretmenlerinin anlattıklarına kulak vermelisin ve öğrendiklerin kulaklarında yankılansın
- b. Sergileri ziyaret ederek sanatsal çalışmalarda elde ettiğin izlenimlerinle yeni vizyonlar keşfedeceksin
- c. Resim yapmanın hayatına kattığı anlamı iliklerine kadar hissetmelisin

Ek-3 Görüşme Formu

Soru yahut cümlelerin devrik cümle oluşu NLP dil kalıplarına (hipnotik soru kalıplarına) uyumlu olması istendiğinden ötürü farkındalıkla yapılmıştır.

- 1- Resim kelimesini yeniden tanımlayacak olsanız bu tanım sizin için nasıl olurdu? Resim dendiği zaman aklınıza gelen ilk şeyi tek kelime ile ifade etmenizi istesem bu ne olurdu?
- 2- İlk yaptığımız resmi hatırlıyor olsaydınız bu resmi yapmaya başladığınız anı yaşadığınız zamana tekrar gittiğinizi düşündüğünüzde ilk hatırladıklarınızı anlatabilir misiniz?
- 3- Resim yapmanın sizin için ifade ettiklerini düşündüğünüzde bunları kelimelerle anlatsanız nasıl ifade ederdingiz?
- 4- Bir resme baktığınızı düşündüğünüzde ilk odaklandığımız şey neler olurdu?
- 5- Bu resim benim olmalıydı diyecek kadar beğeneceğiniz tarz tam olarak nasıl olurdu?
- 6- Bir resim sergisinde olduğunuzu zihninizde canlandırırsanız o sergide en beğendiğiniz resim sizde nasıl bir etki bırakırdı?
- 7- Atölye derslerinde resim yaparken sizin için motivasyon sağlayacak şeyler tam olarak nelerdir? Hayal ettiğiniz çalışma ortamından örnekler vermek ister misiniz?
- 8- Atölye ortamında çalışırken size yardımcı olacağını düşündüğünüz şeyler tam olarak nelerdir?
- 9- Çalışmaya başladığınız andan itibaren sizi ilk yola çıkaran tam olarak ne olurdu?
- 10- Suluboya resim dediğimde bir tanım oluşturmuş olsanız bu tanımı nasıl ifade ederdingiz?
- 11- Resim yapmak fiilini bir varlığa büründürecek olsanız bunun şekli ne olurdu?
- 12- Sulu boya resimlerinizdeki hataların öğretmeniniz tarafından düzeltilmesini isteseydiniz nasıl bir yöntem kullanmasını isterdingiz?
- 13- Eserlerini en çok beğendiniz ressam desem bu kim olurdu? Bu ressamı beğeniyor olmanıza sebep olan şey nedir?
- 14- Picasso dediğim anda zihninizde canlanan ilk şey nedir?

15- Resim öğretmenliği öğrencisi olarak bu günkü durumunuzu düşündüğünüzde ilerleyen yıllardaki sizi hayal edebilir misiniz? Bana bunu iki cümle ile özetleseniz dediğimde bu iki cümle ne olurdu?

Ek-4 NLP Uzmanlık Sertifikası

Certificate

Certificate ID

#np431-231418

The Mind Training Institute
confers upon the holder of this certificate

Ayşegül Işık

has the right to use the title of

NLP Practitioner

Date : 15 November 2015

Ayşe KURUDERE

NLP Trainer

J. Amy SINCLAIR

Master NLP Trainer

Note: This certificate verifies that the person named herein has successfully completed an MTI NLP Practitioner Training in the Art and Science of Neuro-Linguistic Programming and has satisfactorily fulfilled all requirements as established by The Mind Training Institute. The holder of this certificate is recognized as having demonstrated the highest degree of competence and skill in NLP Practitioner patterns and teaching this skill successfully, and has achieved and surpassed all criteria and standards of excellence required to merit this certificate.

Ek-5 Araştırma İzin Belgesi

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 73153712-300-E.11249
Konu : Araştırma İzni (Ayşegül Işık)

07/03/2017

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 01.03.2017 tarih ve E.10091 sayılı yazınız.

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrenciniz Ayşegül IŞIK'ın "Resim Eğitiminde NLP Tekniklerinin Kullanımı ve Öğrenci Başarılarına Etkisi" adlı çalışma yapması Dekanlığımızca uygun görülmüştür. Bilgilerinizi rica ederim.

e-İmzalıdır

Prof.Dr. Mehmet KIRBIYIK
Dekan V.

Adres: Meram Yeni yol Meram/KONYA

Telefon: 0332 323 82 20 Faks: 0332 323 82 25

Elektronik Ağ: <http://www.konya.edu.tr>

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi <https://ebyssorgu.konya.edu.tr> adresinden FKDA-T12K-86OV kodu ile yapılabilir.

Ek-6 Hedef Belirleme Çalışma Yaprağı

ADI:

SOYADI:

HEDEF BELİRLEME		
NLP’NİN DÖRT TEMEL İLKESİ	DÜŞÜNCELER	DEĞERLENDİRME
Gerçekten ne istiyorsunuz?		
Bu hedefe yaklaştınız mı? / uzaklaştınız mı?		
Hedefe ulaşma yolunda alternatif çözümleriniz var mı?		
Hedef için eyleme geç!		

Ek-7 NLP Destekli Resim Eğitimi Ders Planları

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 1. hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resim yapabilme.

BÖLÜM 2

NLP Uygulamalı Ders Amaçları:

- NLP'nin temel ilkeleri doğrultusunda hedef belirleyebilme
- Algıda seçici davranışlar sergileyebilme.
- İmajinasyon (zihinde canlandırma) yapabilme.

Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:

1. Sulu boya tekniğinde kullanılan araç ve gereçleri bilir.
2. Türk ve Dünya sanatında suluboya resim sanatını icra eden sanatçıları tanır.

Öğretim Yöntemleri: NLP destekli anlatım, soru-cevap, sunum, örnek resimler

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Konunun anlatımı için hazırlanan slayt, video, örnek resimler, kamera, ses kayıt cihazı.

Öğrenci: Suluboya kağıdı, suluboya, fırçalar.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

Ön test olarak hazırlanan anket uygulanır. Derse başlamadan evvel Suluboya tekniğindeki uygulamalarını değerlendirebilmek için 2 ders saati sürecek suluboya resim çalışması yaptırılır.

GİRİŞ BÖLÜMÜ:

Dikkat Çekme: NLP'nin konuları arasında da yer alan "Çapalama" diye adlandırılan teknik kullanılarak "Sesli Çapa" oluşturulmak üzere "Chaima Mahmoud- İnni Mnih" isimli fon müziği dinletilir.

Güdüleme: Sesli çapa oluşturmak için dinletilen müzik ile ilgili "Bu müzik eşliğinde dinlediğiniz ders içerisindeki anlatılanları, yaşanılanları, yaptığınız uygulama ve etkinlikleri zihninizde canlı tutmanıza yardımcı olacak ve bu müziği dinlediğiniz her an bu derste anlatılanları anımsayacaksınız." öğrenmenin devamlılığının sağlanacağı iletilir. Soru sorularak NLP hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları tespit edilir. NLP hakkında kısa bir bilgi verilerek. Suluboya tekniğinin, NLP teknikleri ile birlikte öğretiminin yapılmaya çalışılacağı anlatılır. Bu süreçte keyif alarak derse katılmaları öğrenmelerine çok daha fazla fayda sağlayacağı anlatılır.

Gözden Geçirme: Bu derste NLP'nin dört temel ilkesi doğrultusunda Suluboya tekniği öğretimindeki hedeflerini belirlemelerine yönelik sorular yöneltileceği, Suluboya Tarihi ile ilgili bilgilerinin artacağı ve suluboya da kullanılan araç-gereçleri öğrenmiş olacakları bildirilir.

Derse Geçiş: Hedef belirlemeye yönelik hazırlanmış çalışma kağıtları dağıtılarak kendi hedeflerini belirlemelerine yönelik sorular sorulur ve çalışma kağıtlarına cevapların yazılması istenir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Suluboya tekniğinin tarihsel süreçlerinin anlatımı slayt sunumu eşliğinde NLP'nin zihinde canlandırma ve zaman çizgisi tekniğiyle anlatılır. Öğrencilerin suluboya tarihi anlatımı esnasında geçmişte değinilen zamanlara zihinsel yolculuk yapmaları sağlanarak o dönemle ilgili zihinlerinde canlandırdıklarını içselleştirmeleri suretiyle bugüne entegre edilmesine yardımcı olunur. Zihinde canlandırma esnasında öğrencilerin canlandırdıkları görüntülerin,

yüklediği anlamları öğrenmek amacıyla Alt Modalitelere (resim, ses ve duyu bileşenlerine) ayırmalarına yönelik sorular sorulur. Suluboya resim eğitiminde, kullanılan malzemeler (sulu boya fırçaları, suluboya kâğıtları, suluboya) hakkında bilgi verilir. Öğrencilerin anlatılanları daha çok kavrayabilmeleri ve etkin anlatım tarzının belirlenebilmesi için temsil sistemlerine göre gruplara ayrılır. Bir tarih şeridi yapımında grup halinde verilen görevler doğrultusunda çalışmaları sağlanır. Görseller tarih şeridinin tasarımını yapmakla, dokunsallar dönemlerin hissiyatına uygun yazılar yazmakla, işitseller de gerekli vurgu ve tonlama ile konuyu arkadaşlarına anlatmaları için görevlendirilir.

SONUÇ BÖLÜM: Suluboya tarihinden öğrendiklerini tekrar etmek amacıyla sorular sorularak dönüt alınır. Bir daha ki derse kadar öğrenilenleri tekrar ederek diğer derse gelmeleri istenir. Suluboya tekniğinin uygulamasına yönelik bir çalışma yapılacağı ve malzemelerini de getirmeleri istenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 2. Hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilme.

BÖLÜM 2**NLP Uygulamalı Ders Amaçları:**

- Suluboya tekniğini uygulama ile ilgili olumsuz duyguları ve şüphelerini giderebilme.
- Hedef belirleme tekniğiyle birlikte eyleme geçebilme.

Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:

1. Görsel anlatım aracı olarak suluboya'nın sınırlarını ve olanaklarını bilir.
2. Boyama amaçlı çeşitli araç-gereç ve yardımcı malzemeleri bilir.

Öğretim Yöntemleri: NLP destekli anlatım, soru- cevap, sunum, örnek gösterme.

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Müzik çalar, renkli parlak kumaşlar, şeffaf bilyeler, çiçek, örnek resimler.

Öğrenci: Doğadan farklı objeler, suluboya kağıdı, suluboya, fırçalar.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

GİRİŞ BÖLÜMÜ:

Dikkat Çekme: “Su ve Çiçek” isimli hikaye anlatılarak. “Herkesin eline bir kağıt verilebilir. Herkes resim çizebilir. Ama ona gönüllerinizi katmadıkça “seni seviyorum” demeniz bir mana ifade etmez. Farz edin ki resim bir çiçek, siz onu sulayıp gün ışığına çıkaran maşuk. Ruhunuzu katmadıkça beklemeyin yaptığınız işlerden bir karşılık. Ruhunuzu katmadıkça olmaz ne kadar uğraşırsanız uğraşın. Bu sebeple ruhunuzu katmanız gerekiyor. Ruhumuzu katabileceğimiz dersler gerçekleştirmemiz gerekiyor. Siz ne kadar keyif alırsanız ben size ilginizi çekecek daha fazla konu anlatacağım.” denilerek. Öğrenci motive edilir. Resim, çiçeğe ve su ise öğrenciye benzetilerek aralarında metafor oluşturmaları sağlanarak yeniden çerçeveleme yapmaları sağlanır. Suluboya tekniği konusunda sıkıntı yaşayacaklarını düşünenler ile “Şüphe giderme” tekniği uygulanır. Bu uygulama ile öğrenci zihninde canlandırdıklarını alt modalitelere ayırıp yeniden en iyi şekli ile fotoğrafı karşısında görmesi sağlanır. Sonrasında şüpheye vesile olan konuyu metaforlaştırması istenir. Karşısındaki resme bir de metaforlaştırdığı şekliyle bakması istendikten sonra arkasına geçerek şüpheyi geride bırakacak şekilde yeniden fotoğrafa bakması sağlanır. Öğrenci bu sayede şüpheyi geri bırakmış olacak ve yeniden çerçevelediği fotoğrafı kalıcı olacaktır. NLP’nin konuları arasında da yer alan “Çapalama” diye adlandırılan teknik kullanılarak “Sesli Çıpa” oluşturulmak üzere “Yasmine El Bakly- A look to the sky” isimli fon müziği dinletilir.

Güdüleme: “Little Darling” isimli kısa film izletilerek suluboya tekniğinin zorluğu ile ilgili ve hayatı birbiri ile çerçeveleyerek, kısa filmdeki gibi zorluklarla başa çıkabilmenin kaynağının yine kişinin içinde saklı olduğu ifade edilir. Suluboya tekniğinin aslında resim sanatının en zor tekniklerden biri olduğunun söylenmesine rağmen asla vazgeçmeden suluboya ile ilgili öğrenecekleri her bilginin birçok başlangıcın tohumunu ekeceği söylenir, NLP’nin “İhtiyacımız olan her kaynak elimizin altındadır.” ön varsayımı ile bağlantı kurulur.

Gözden Geçirme: Bugün dersimizde suluboya tekniğinin nasıl çalışıldığına yönelik bilgiler öğrenecekleri bildirilir.

Derse Geçiş: Konu ilgili temel kavramlarının anlatacağı ve dikkatle dinleyerek not alabilecekleri söylenir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Palet oluşturma, renk özellikleri, değer, yoğunluk, renk tonu, beyaz değerler oluşturma resim kağıdının hazırlanmasına yönelik bilgiler verilir. Suluboya da kompozisyon, ton değerleri, ışık gölge, perspektif bilgileri anlatılır. Görsel, işitsel ve dokunsal temsil sistemlerine hitap eden Suluboya resmin yapım aşamalarını anlatan Ressam Burhan Özer'in videosu izletilir. Bilye, vazo, çiçek ve kumaş ile oluşturulan kompozisyonu inceledikten sonra anlatılacak hikayeyi zihinlerinde canlandırmaları istenir. “Bir terzi dükkanı hayal edin şimdi. Pantolonunun düşmemesi için askı ile pantolonunu tutturmuş. Gözünde gözlüğü olan eskiden yakışıklı ama saçlarına kır düşmüş. Fakirliğin ne demek olduğu yüzündeki çizgilerden anlaşılabilir bir adam hayal edin. Geç evlenmiş mesela, parasızlıktan ve sonunda bir oğlu olmuş. Geçinemediği için bayan terziliği yapmaya karar vermiş. Renkli renkli kumaşlar ve güzel kokulu çiçekler tezgahında, geç evliliğinde güç bela edindiği evladı şeffaf bilyelerini parlak kumaşların içerisine koyup hayran hayran babasını izlerken babası bu hayranlığa değer miyim acaba diye düşünüyor. Bu parlak kumaşların üzerindeki çocuğun şeffaf bilyeleri, vazo içindeki çiçek karşınızda şimdi bu kompozisyonu çizmenizi istiyorum.” denilerek oluşturulan kompozisyonun resmini yapmaları sağlanır.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Gösterilen malzemeler ile ilgili anlatılan hikayenin ardından zihinlerinde oluşturdukları yeni hikayelerin görüntülerin resmini kağıda aktarmaları istenir diğer derse getirmeleri istenir. Yapılan resimlerdeki hatalar işitsellere sözlü olarak anlatılır, görsellere gösterilerek anlatılır, dokunsallara düşünmelerine ve hatalarını kendilerinin bulmalarına yardımcı olacak sorular yöneltilir. Yarım kalan resimler tespit edilerek bir daha ki derse kadar tamamlanması istenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 3. Hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilme.

BÖLÜM 2**NLP Uygulamalı Ders Amaçları:**

- “Sihirli Gözlük” tekniği ile en sevdikleri resmin etkisi kendilerinde yarattığı hislerle yapacakları kendi resimlerine aktarabilme.

Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:

1. Suluboya teknik ve yöntemini geliştirir.
2. Estetik değerler, sanatın ilke ve elemanlarını başarı ile uygular.

Öğretim Yöntemleri: NLP destekli anlatım, soru-cevap, sunum, örnek gösterme

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Müzik çalar, , video kamera, ses kayıt cihazı.

Öğrenci: Konuya uygun materyaller getirirler.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

GİRİŞ BÖLÜMÜ

Dikkat Çekme: “The Gnomist” isimli video öğrencilere izletilir. Siz bir şeyleri yapılandırarak olsaydınız ya da yeniden yapmak isteseydiniz neler yapmak isterdiniz? sorusu öğrencilere yöneltilir.

Güdüleme: Sanatın ilke ve elemanlarının kullanımı ile yaptıkları resimlerin her daim daha kontrollü bir şekilde olacağı söylenir.

Gözden Geçirme: Öğrencilere sanatın ilke ve elemanlarını suluboya da kullanabilmeleri için kısa bir şekilde bahsedileceği. Bundan sonra suluboya tekniğinin uygulanmasında bu ilke ve elemanların etkisini gösterebilecekleri resimler yapmayı öğrenecekleri söylenir.

Derse Geçiş: Konu ile ilgili temel kavramların anlatılacağı verilen ders notlarından da faydalanabilecekleri söylenerek derse geçilir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Sanat’ın ilke ve elemanları slayt ve konu dokümanları anlatılarak öğrencilerin zihinsel süreçte bu materyalleri canlandırmaları sağlanır. NLP konusu üzerine afiş tasarlatılarak süreçte soyutlaştırdıkları kavramları somut hale dönüştürmeleri için imkan sağlanır. Afişi tasarlarırken öğrenciler temsil sistemlerine göre gruplandırılır. Görsel temsil sistemi öğrencileri afişin tasarımını, dokunsal temsil sistemi öğrencileri slogan yazısını, işitsel temsil sistemi öğrencileri fikirlerini arkadaşları ile paylaşırlar. “Sihirli Gözlük” tekniği uygulanır. En sevdikleri resmi hayal ederek resmi zihinlerinde canlandırmaları istenir. Bu resme bir de tercih ettikleri renkte bir gözlükle bakmaları istenerek yeniden çerçevelemeleri istenir. Baktıkları resmin etkisini üzerinde taşıyan bir doğa resmi yapmaları söylenerek resim yapım aşamasında sıkıntı yaşayan öğrenciler motive edilir.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Yapılan resimlerdeki hatalar işitsellere sözlü olarak anlatılır, görsellere gösterilerek anlatılır, dokunsallara düşünmelerine ve hatalarını kendilerinin bulmalarına yardımcı olacak sorular yöneltilir. Gelecek derse kadar sanatın ilke ve elemanlarına da dikkat ederek üç adet sulu boya resim yapmaları istenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 4. Hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilme.

BÖLÜM 2**NLP Uygulamalı Ders Amaçları:**

- NLP soru kalıpları ile hazırlanan sorulara cevapları ile düşünme becerileri geliştirebilme.

Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:

1. Suluboya teknik ve yöntemini geliştirir.
2. Tekniğin uygulanışı ve biçimsel özellikler bağlamında sanat eleştirisi yöntemi ile analizler yapar.

Öğretim Yöntemleri: NLP destekli anlatım, soru-cevap, sunum, örnek gösterme

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Müzik çalar, usta resamlardan örnek resimler, video kamera, ses kayıt cihazı.

Öğrenci: Suluboya sanatına gönül veren resamların sanat hikayeleri, resimleri.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:**GİRİŞ BÖLÜMÜ**

Dikkat Çekme: “Ranga Guru” adlı hikayeyi anlatan bir video anlatılır. “Sesli Çıpa” oluşturulmak üzere “İdir Zahra- A Vava İnouva” adlı fon müziği dinletilir. Resim gösterilerek hangi ressamı ait olduğunu söylemeleri istenir.

Güdüleme: Tekniğin uygulanışını ve biçimsel özelliklerini eleştiri yöntemi ile daha iyi anlayabilecekleri söylenir.

Gözden Geçirme: Eleştiri yöntemiyle suluboya resimleri incelemek suretiyle daha çok bilgiye sahip olacakları bildirilir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Sanatın kuramlarından bir sunum ile bahsedilerek. Betimleme, çözümleme, yorumlama ve yargı basamaklarından oluşan sanat eleştiri yöntemi NLP soru kalıpları doğrultusunda sorulan sorular ile düşünme becerilerini kullanmalarına olanak sağlanır. Görsel, işitsel ve dokunsal temsil sistemleri göz önünde bulundurularak sorular yöneltilir. Uyguladıkları teknikler ile hayvan figürleri resmetmeleri istenir.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Yapılan resimlerdeki hatalar işitsellere sözlü olarak anlatılır, görsellere gösterilerek anlatılır, dokunsallara düşünmelerine ve hatalarını kendilerinin bulmalarına yardımcı olacak sorular yöneltilir. Evde oluşturdukları kompozisyonlarından bir sulu boya resim yapmaları ve diğer derse getirmeleri söylenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 5. Hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilme.

BÖLÜM 2**NLP Uygulamalı Ders Amaçları:**

- Motivasyon ve odaklanmalarını engelleyen öğrenilmiş çaresizliklerine “arkasından çeken şeylerden kurtulma” tekniği ile müdahale edip motivasyonu sağlayabilme.

Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:

1. Suluboya teknik ve yöntemini geliştirir.
2. Suluboya çalışmalarında yüzey üzerinde farklı etkiler, dokular oluşturma yöntemlerini araştırır.
3. Estetik değerler, sanatın ilke ve elemanlarını başarı ile uygular.

Öğretim Yöntemleri: NLP destekli anlatım, soru-cevap, sunum, örnek gösterme

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Hikaye, müzik çalar, geleneksel kıyafetler, canlı model, Atanur Doğan resimlerinden örnekler.

Öğrenci: Halı, kilim motifleri, geleneksel tasarımları çağdaş tasarımlara dönüştürülmesi ile ilgili örnekler.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

GİRİŞ BÖLÜMÜ

Dikkat Çekme: “Kartalın hikayesi” adlı hikaye anlatılır. Motivasyon ve odaklanmalarını engelleyen öğrenilmiş çaresizliklerine “arkasından çeken şeylerden kurtulma” tekniği uygulanarak motivasyon sağlanır. Gelecek zaman çizgisi üzerinde öğrenciyi durduran ilerlemesini engelleyen durumu bulması sağlanır. Geçmişte kendilerini huzursuz hissettikleri ve bu durumun hala kendilerini rahatsız etmesine sebep olan durum üzerine geçmiş, gelecek ve gözlem zaman çizgilerini oluşturmaları istenir. Sırası ile geçmiş, gelecek çizgisini için düşüncelerini, gelecek, geçmiş çizgisi için düşüncelerini zihinde canlandırır. Gözlem çizgisinden diğer zaman dilimlerini geçmiş ve gelecek zaman çizgileri canlandırır. Geçmişteki durum zihinde canlandırıldıktan sonra gözlem zaman çizgisi üzerinden geçmiş izlenir. Yapılması gerekenler tespit edilir. Gelecekte olunması istenen güçlü durum ile geçmiş zaman çizgisi üzerinde yeniden çerçeveleme yapılır. Gelecekteki durumun alt modaliteleri ile geçmişteki motivasyonun alt modaliteleri değiştirilerek daha huzurlu ve motivasyona kavuşmaları sağlanır. “Sesli Çapa” oluşturulmak üzere bir fon müziği dinletilir.

Güdüleme: Suluboya çalışmalarında yüzey üzerinde farklı etki ve dokuların oluştuğunu yaparak deneyimleyecekleri ve fark edecekleri söylenir.

Gözden Geçirme: Yapılacak çalışmaları geliştirme yöntemlerini öğrenecekleri bildirilir.

Derse Geçiş: Konuyu daha iyi kavramak için suluboya kağıdının üzerine kağıt bantlar yapıştırmak suretiyle küçük alanlarda doku ve etkilerin deneyimlenmesi sağlanacak.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Farklı suluboya tekniklerini anlatan video izletilir. Fırça kullanımında farklı teknikler deneyimlenerek kağıt üzerindeki etki ve dokular incelenir. Teknikleri uygulayabilmek için kağıdın yüzeyi bantlarla bölmelere ayrılarak küçük alanlar oluşturulur. İğne ile kazıma, kağıt yüzeyine mumla şekil oluşturma, damlatma, tuz, kolonya, üfleme, kuru fırça, sünger vb. örneklerle farklı tekniklerle doku ve etki oluşturma örnekleri yapılır. Geleneksel kıyafetler

kullanılarak bir model üzerinde görmeleri sağlanır. Modeli oluşturacakları kompozisyon içine yerleştirmek suretiyle çalışmaları istenir. Bunun için öğrenciler temsil sistemlerine göre görevlendirilir. Görsellerden sınıf içinde arka mekan oluşturma ve canlı modeli oluşturdukları kompozisyon içine yerleştirmeleri istenir, dokunsallara hikaye yazma görevi ve işitsellere de seçtikleri fon müziği eşliğinde hikayeyi anlatmaları istenir. “Yozgat sürmelisi” türküsü öğrencilere dinletilerek geçmiş dönem de insanların yaşadığı zamanları zihinlerinde canlandırmaları sağlanarak geleneksel tasarımların incelenmesi sağlanır. Müzik eşliğinde canlı model resmedilir.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Bugün öğrendiklerini evlerinde tekrar etmeleri ve öğrendikleri teknikleri geleneksel motifler içeren beş adet suluboya resim yapmaları istenir. Kendinizi bir hikaye veya destanın içindeki kahraman olarak düşünseniz bu ne olurdu? sorusu sorularak hikaye araştırması yapmaları istenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 6. Hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilme.

BÖLÜM 2**NLP Uygulamalı Ders Amaçları:**

- Ders anlatımında kullanılan metafor tekniği ile oluşturdukları soyut düşünceleri somut düşüncelere dönüştürebilme.

Öğrenci kazanımları/Hedef Davranışlar:

1. Suluboya çalışmalarında yüzey üzerinde farklı etkiler dokular oluşturma yöntemlerini araştırır.
2. Alanıyla ilgili güncel kaynakları etkin bir şekilde kullanır.
3. Farklı suluboya yaklaşımlarını ayırt eder.

Öğretim Yöntemleri: NLP destekli anlatım, soru-cevap, sunum, örnek gösterme

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Müzik çalar, video, Türk mitolojisine ait semboller.

Öğrenci: Türk mitolojisi veya tarihi ile ilgili sembol, destan, Dede Korkut hikayelerinden örnekler.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

GİRİŞ BÖLÜMÜ

Dikkat Çekme: “Zümrüd-ü Anka Kuşu” hikayesi anlatılır. Anlatılanları zihinlerinde canlandırarak dinlemeleri istenir. Anlatılan hikayenin ardından NLP’de “Metafor” tekniğinin sıkça kullanıldığı, NLP’deki metaforların içimizdeki herhangi bir psikolojik ifadeyi fiziksel bir şey haline getirerek gözle görünen, kulakla duyulan ve hissedilen bir hale getirilerek daha kolay baş edilen bir varlığa dönüştürülmesi daha somut bir hale kavuşması olduğu anlatılır. Resim yapma üzerine korku yaşayan bir öğrenci ile metafor oluşturulur. Öncelikle öğrencinin resim yaparken yaşadığı duygu durumunu zihinde canlandırması istenir. Bunu bir şeye benzeterek metaforlaştırması istenir. Metaforlaştırdığı konuyu neyle veya nasıl yok ederse kendini daha iyi hissedeceği sorularak. Ardından yaşadığı korkudan kurtulması için motive edilir.

Güdüleme: Farklı sulu boya yaklaşımlarını ayırt edebilir duruma geldikleri söylenir.

Gözden Geçirme: Öğrendiğiniz farklı suluboya tekniklerini bir kompozisyon içinde kullanmayı öğrenecekleri söylenir.

Derse Geçiş: Daha önce öğrendiğimiz tekniklerin bir ya da bir kaçı ile daha büyük alanlar da uygulama fırsatı elde edecekleri söylenerek derse geçilir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Sanatın içinde metafor kullanma üzerine “Sanat Sözlüğü- Metafor” belgeseli izletilir. Ardından “Dedemin İnsanları” adlı filmde metaforun anlatıldığı bir bölüm izletilir. NLP soru kalıpları doğrultusunda sorulan sorular ile kendi metaforlarını oluşturmaları sağlanarak motive edilirler. Kendileri ile hikaye arasında kurdukları bağlantıyı dokunsal öğrencilerin anlatmaları istenir. Görsel öğrencilerin zihinlerinde canlandırmaları ve anlatmaları istenir. İşitsel öğrencilerden ise yazmaları istenir. Öncelikle zihinde canlandırma yapmaları istenerek derse devam edilir. Araştırdıkları hikaye veya destanların resimlerini yapmaları istenir.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Yapılan resimlerdeki hatalar işitsellere sözlü olarak anlatılır, görsellere gösterilerek anlatılır, dokunsallara düşünmelerine ve hatalarını kendilerinin bulmalarına yardımcı olacak sorular yöneltilir. Diğer derse kolaj ile ilgili

bilgi toplayarak derse gelmeleri ve farklı artık materyaller getirmeleri istenir. En sevdikleri ressamın hayatını, sanat yaşantısını bilgi edinmeleri istenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 7. Hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilmek.

BÖLÜM 2

NLP Uygulamalı Ders Amaçları:

- “Paralel zaman çizgisi” tekniği ile öğrencinin en sevdiği ressamın o dönem ki hayatını zihninde canlandırarak motive olmasına yardımcı olabilmek.

Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:

1. Suluboya çalışmalarında yüzey üzerinde farklı etkiler dokular oluşturma yöntemlerini araştırır.
2. Farklı malzemelerden yararlanarak, tekniğe uygun çalışır.
3. Alanıyla ilgili güncel kaynakları etkin bir şekilde kullanır.

Öğretim Yöntemleri: NLP destekli anlatım, soru-cevap, sunum, örnek gösterme

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Müzik çalar, video çekimi için kamera, fotoğraf makinesi, Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun kendi sesinden şiiri dinletilir. Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun resimlerinden örnekler getirilir. Kolaj çalışmaları ile ilgili örnek resimler.

Öğrenci: Artık materyaller, zincir, ip, dergiler vb. malzemeler.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

GİRİŞ BÖLÜMÜ:

Dikkat Çekme: Resimde tarzını sevdiğiniz ya da en sevdiğiniz ressam desem bu kim olurdu? sorusuna yanıtlamaları istenir. Cevapların ardından “paralel zaman çizgisi” tekniği uygulanır. Öğrencilere sorular ile kendi zaman çizgilerinin yönünün (sağ-sol, ön-arka) nerde olduğunu öğrenmeleri sağlanır. En sevdikleri ressamın zaman çizgisinde yürüyecek olsan neler yaparsın sorusu yöneltilerek öğrencinin sevdiği ressamın zamanın da onun yaşadıklarını zihinde canlandırması istenir. Zihinde canlandırdıklarını bir renge benzeterek metaforlaştırması sağlanır. Akabinde zihinde canlandırdıklarını kendi zaman çizgisinde metafor renk eşliğinde yeniden çerçevelemesi istenir. Bedri Rahmi Eyüboğlu’nun sesinden kendine ait şiir dinletisi yapılır.

Güdüleme: Farklı malzemelerden yararlanılarak kağıt üzerinde etkin bir doku yapısına ulaşılabacağı söylenir.

Gözden Geçirme: Öğrencilere bu derste farklı malzemeler kullanarak kağıt üzerinde farklı etkilere sahip dokuları çalışmalarını esnasında öğrenecekleri söylenir.

Derse Geçiş: Konumuz farklı malzemeler ile kolaj oluşturularak resimde farklı etkilerin oluşmasını sağlamak denilerek derse geçilir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Kolaj tekniği hakkında konu anlatımı yapılır. Çalışmalarından örnekler gösterilerek özellikle suluboya tekniğinde kullanılan kolaj çalışmalarını incelenir. “Twentyone Pilots” adlı müzik eşliğinde zihinde canlandırma yapımları sağlandı. Müzik eşliğinde öğrencilerin rahat olmaları istenir. “Şu an herkesin zihnini tamamen dağıtmasını istiyorum. Bugüne kadar topladınız da ne oldu değil mi? tamam hep birlikte şimdi dağıtın zihinlerinizi. Sonra içinden bir şey seçin o dağınık olan zihinden şu müziğe eşlik edebilecek bir şey seçin bir çılgınlık olabilir, çok keyifli bir ortam olabilir. Bilemiyorum ya da yaşadığınız harika bir anı olabilir. Seçin bir tanesini çılgınca dans edin mesela o seçtiğiniz yerde. Artık nasıl istiyorsanız? Ne yapmak istediğinize karar verdikten hemen sonra kendinizi müziğin ritimlerinde serbest bırakın. Kafanızı öyle dağıtın ki yeniden toplamaya ihtiyacınız olmasın. Bomboş kalsın mesela hemen akabinde harika bir sanat eseri ortaya çıkarabilecek bir

kıvama gelin ve buraya geri dönün. Şimdi ben susacağım müzik konuşacak sizin içinizdeki o sanatsal olan sizi çağırırsın. İzin verin.” Zihinde canlandırma ile dağılan zihinlerini boşaltıp yeniden çerçevelemeleri sağlanır. Bir grup çalışması gerçekleştirebilmek için görseller çalışmanın tasarımını, dokunsallar yapılan çalışmanın hikayesini, işitsellerin ise yapılan çalışmanın sunumunu yapmaları istenir.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Yapılan grup çalışması değerlendirilir. Bu doğrultuda temsil sistemlerine hitaben değerlendirmeler yapılır. Gelecek derse kadar iki adet kolaj çalışması ile yapılmış suluboya resimler yaparak gelmeleri istenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 8. hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilme.

BÖLÜM 2**NLP Uygulamalı Ders Amaçları:**

- “Zihinde canlandırma” tekniği ile son resimlerin yapımı öncesi motive olmalarına yardımcı olabilmek.

Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:

1. Resmi özgün bir ifade aracı olarak algılar.
2. Alanıyla ilgili güncel kaynakları etkin bir şekilde kullanır.

Öğretim Yöntemleri: NLP destekli anlatım, soru-cevap.

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Müzik çalar, video çekimi için kamera, fotoğraf makinesi,

Öğrenci: Suluboya, fırçalar ve suluboya kağıdı

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

GİRİŞ BÖLÜMÜ:

Dikkat Çekme: Foley sanatçılarının filmlerdeki sesleri nasıl oluşturdukları ile ilgili bir video izletilir. “Şimdi ne anladık arkadaşlar? İşte hayat böyle bir şey nasıl sesleri çıkardığımızda görüntü bizim için çok bir mana ifade etmeyip tadını kaçıırıyorsa ve görüntüyü çıkarırsak sesler bizim için hiç bir şey canlandırmıyorsa ve hissi çıkarırsak duyduğumuz ve işittiğimiz her şeyden her tadı çıkarmış olmamız göz önüne serilirse işte hayat böyle bir bütündür. Siz şayet görsel bir şey çıkaracak olursanız işitselinizi ve dokunsal olan hislerinizi kullanmadığınız takdirde sadece tablo yapmış olacaksınız. Ama bunlara hem işitselinizi katıp hem de hislerinizi koyup öyle bir görsel sanat ortaya çıkardığımızda işte bu görseli sanat yapan şey bu olacak. Siz tablo hem çizen hem Foley sanatçıları olacaksınız hem de ilk siz hissedeceksiniz ki başkaları da hissetsin.” Foley sanatçıları ile ressamlar arasında bağlantı kurarak yeniden çerçevesiz. Yapmış oldukları çalışmalar sonunda hedeflerine ulaşip ulaşamadıklarına ilk derste yaptıkları çalışma kağıtları üzerinde kendilerini değerlendirmeleri istenir.

Güdüleme: Karamsar zamanlarda ya da bazı şeylerle baş edemeyecekleri hissine kapıldıklarında çalışmalar boyunca öğrendiklerini yaşamlarında da uygulamaya geçirerek ve hedeflerinden vazgeçmeyerek amaçlarına ulaşabilecekleri söylenir.

Gözden Geçirme: Bu zamana kadar öğrendiklerimizin sonuçlarının yeni başlangıçlara doğru ilerleme sağlayacağını öğrendikleri bildirilir. 3. sınıfa zemin hazırlamış olan bu basamaktan birçok şey öğrenerek yeni bir başlangıca geçecekleri söylenir.

Derse Geçiş: Bugün öğrendiklerimize yönelik son bir uygulama yapılacağı, anket formlarını yeniden ve samimi bir şekilde cevaplamaları istenerek derse geçilir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Öğrencilerin rahat olmaları istenir. “Une Belle Histoire” adlı müzik eşliğinde, “Tamamen rahatladığımız bir gün düşünün bunun huzuruyla ağaçların olduğu bir ortamdasınız her şeyin tam olduğu bir zaman keyif aldığınız bir zaman hiç bu kadar keyifli olmamıştınız. Mesela üniversiteyi tamamladığınız ve diplomanızı elinize aldığınız gün, bütün uğraşlarınız karşılığını veriyor ve sizi hedeflerinize

ulaştırmış Şekilde. Bunun huzuruyla ĉimlere uzandınız. Göküyüzü ağaĉların arasından görebilin. Hafif bir meltem, muhteşem bir bulut, sanki rüzgarla dans ediyor. Bulutlar, Őekilden Őekile giriyor sanki sizi kutluyor her Şey tüm kainat. Yaşadığınız bu güzellik için tebrik ediyor sizi. ĉok ĉaba harcadın ĉok ĉalıřtın ve sonunda finaldesin.” uygulama için hazırlıklar yapıldıktan sonra “iĉinde bulunmayı istediğiniz bir doğa” konulu suluboya resim ĉalıřmaları istenir. Uygulama sonunda ĉalıřmalar toplandıktan sonra, son test için hazırlanan anket sorularına cevap vermeleri istenir.

SONUĉ BÖLÜMÜ: Yapılan ĉalıřmalar toplanarak. Öğrenciler ile Şimdiye kadar vazgeçmeden sabırla yaptıkları ĉalıřmalarında olduğu gibi hayatları boyunca da aynı sabır ve azimle yaşamlarına devam etmeleri söylenerek ders bitirilir.

Ek-8 Geleneksel Resim Eğitimi Ders Planları**BÖLÜM 1**

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 1. hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resim yapabilme.

BÖLÜM 2**Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:**

3. Sulu boya tekniğinde kullanılan araç ve gereçleri bilir.
4. Türk ve Dünya sanatında suluboya resim sanatını icra eden sanatçıları tanır.

Öğretim Yöntemleri: Anlatım, soru-cevap, sunum, örnek resimler

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Konunun anlatımı için hazırlanan slayt, video, örnek resimler, kamera, ses kayıt cihazı.

Öğrenci: Suluboya kağıdı, suluboya, fırçalar.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

Ön test olarak hazırlanan anket uygulanır. Derse başlamadan evvel Suluboya tekniğindeki uygulamalarını değerlendirebilmek için 2 ders saati sürecek suluboya resim çalışması yaptırılır.

GİRİŞ BÖLÜMÜ:

Dikkat Çekme: “Chaima Mahmoud- İnni Mnih” isimli fon müziği dinletilir.

Güdüleme: Derste suluboya eğitimine ilk olarak suluboya tarihinden başlanacağı anlatılır.

Gözden Geçirme: Suluboya Tarihi ile ilgili bilgilerinin artacağı ve suluboya da kullanılan araç-gereçleri öğrenmiş olacakları bildirilir.

Derse Geçiş: Dünya ve Türk tarihinden suluboya ile ilgili hazırlanan sunumları dikkatle dinlemeleri istenir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Dünya ve Türk tarihinden derlenen suluboya sunumları ile suluboya tarihi anlatımı yapılır. Suluboya resim eğitiminde kullanılan malzemeler (sulu boya fırçaları, suluboya kağıtları, suluboya) hakkında bilgi verilir. Öğrencilerden grup çalışması ile tarih şeridi yapmaları istenir.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Suluboya tarihinden öğrendiklerini tekrar etmek amacıyla sorular sorularak dönüt alınır. Bir daha ki derse kadar öğrenilenleri tekrar ederek diğer derse gelmeleri istenir. Suluboya tekniğinin uygulamasına yönelik bir çalışma yapılacağı ve malzemelerini de getirmeleri istenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 2. Hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilme.

BÖLÜM 2**Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:**

3. Görsel anlatım aracı olarak suluboya'nın sınırlarını ve olanaklarını bilir.
4. Boyama amaçlı çeşitli araç- gereç ve yardımcı malzemeleri bilir.

Öğretim Yöntemleri: Anlatım, soru- cevap, sunum, örnek gösterme.

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Müzik çalar, renkli parlak kumaşlar, şeffaf bilyeler, çiçek, örnek resimler.

Öğrenci: Doğadan farklı objeler, suluboya kağıdı, suluboya, fırçalar.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

GİRİŞ BÖLÜMÜ:

Dikkat Çekme: “Su ve Çiçek” isimli hikaye anlatılarak. “Yasmine El Bakly- A look to the sky” isimli fon müziği dinletilir.

Güdüleme: “Little Darling” isimli kısa film izletilerek. Suluboya tekniğinin diğer renkli çalışmalardan farklı olduğu, renkler karıştırılarak yeni renkler elde etmeyi öğrenecekleri anlatılır.

Gözden Geçirme: Bugün dersimizde suluboya tekniğinin uygulanmasını öğrenecekleri bildirilir. Derste sulu boyanın sınırları ve olanaklarının öğrenileceği bildirilir.

Derse Geçiş: Konu ilgili temel kavramlarının anlatacağı ve dikkatle dinleyerek not alabilecekleri söylenir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Palet oluşturma, renk özellikleri, değer, yoğunluk, renk tonu, beyaz değerler oluşturma resim kağıdının hazırlanmasına yönelik bilgiler verilir. Suluboya da kompozisyon, ton değerleri, ışık gölge, perspektif bilgileri anlatılır. Suluboya resmin yapım aşamalarını anlatan Ressam Burhan Özer’in videosu izletilir. Bilye, vazo, çiçek ve kumaş ile oluşturulan kompozisyonu çalışmaları istenir.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Kompozisyon çalışmaları bittikten sonra düzeltmeleri gereken eksik kalan kısımlar anlatıldıktan sonra, yarım kalan resimler tespit edilerek bir daha ki derse kadar tamamlamaları istenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 3. Hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilme.

BÖLÜM 2**Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:**

3. Suluboya teknik ve yöntemini geliştirir.
4. Estetik değerler, sanatın ilke ve elemanlarını başarı ile uygular.

Öğretim Yöntemleri: Anlatım, soru-cevap, sunum, örnek gösterme

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Müzik çalar, , video kamera, ses kayıt cihazı.

Öğrenci: Konuya uygun materyaller getirirler.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:**GİRİŞ BÖLÜMÜ**

Dikkat Çekme: “The Gnomist” isimli video öğrencilere izletilir. Video izlendikten sonra “doğa” konusu üzerine öğrenciler ile sohbet edilir.

Güdüleme: Sanatın ilke ve elemanlarının kullanımını ile yaptıkları resimlerin her daim daha kontrollü bir şekilde olacağı söylenir.

Gözden Geçirme: Öğrencilere sanatın ilke ve elemanlarını suluboya da kullanabilmeleri için kısa bir şekilde bahsedileceği. Bundan sonra suluboya tekniğinin uygulanmasında bu ilke ve elemanların etkisini gösterebilecekleri resimler yapmayı öğrenecekleri söylenir.

Derse Geçiş: Konu ile ilgili temel kavramların anlatılacağı verilen ders notlarından da faydalanabilecekleri söylenerek derse geçilir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Sanat’ın ilke ve elemanları slayt ve konu dokümanları yardımı ile anlatılarak. Öğrenciler ile okul bahçesinde “doğa” konulu bir resim yaptırılır.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Yapılan resimlerdeki hatalar üzerine konuşulur. Gelecek derse kadar sanatın ilke ve elemanlarına da dikkat ederek 3 adet sulu boya resim yapmaları istenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 4. Hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilme.

BÖLÜM 2**Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:**

3. Suluboya teknik ve yöntemini geliştirir.
4. Tekniğin uygulanışı ve biçimsel özellikler bağlamında sanat eleştirisi yöntemi ile analizler yapar.

Öğretim Yöntemleri: Anlatım, soru-cevap, sunum, örnek gösterme

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Müzik çalar, usta resamlardan örnek resimler, video kamera, ses kayıt cihazı.

Öğrenci: Suluboya sanatına gönül veren resamların sanat hikayeleri, resimleri.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:**GİRİŞ BÖLÜMÜ**

Dikkat Çekme: “ Ranga Guru” adlı hikayeyi anlatan bir video izletilir. “İdir Zahra-A Vava İnouva” adlı fon müziği dinletilir. Resim gösterilerek hangi ressamın ait olduğunu söylemeleri istenir.

Güdüleme: Tekniğin uygulanışını ve biçimsel özelliklerini eleştiri yöntemi ile daha iyi anlayabilecekleri söylenir.

Gözden Geçirme: Eleştiri yöntemiyle suluboya resimleri incelemek suretiyle daha çok bilgiye sahip olacakları bildirilir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Sanatın kuramlarından bir sunum ile bahsedilerek. Betimleme, çözümlenme, yorumlama ve yargı basamaklarından oluşan sanat eleştiri yöntemi kullanmalarına olanak sağlanır. Uyguladıkları teknikler ile hayvan figürleri resmetmeleri istenir.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Yapılan resimlerdeki hatalar üzerine konuşulur. Evde oluşturdukları kompozisyonlarından bir sulu boya resim yapmaları ve diğer derse getirmeleri söylenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 5. Hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilme.

BÖLÜM 2**Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:**

4. Suluboya teknik ve yöntemini geliştirir.
5. Suluboya çalışmalarında yüzey üzerinde farklı etkiler, dokular oluşturma yöntemlerini araştırır.
6. Estetik değerler, sanatın ilke ve elemanlarını başarı ile uygular.

Öğretim Yöntemleri: Anlatım, soru-cevap, sunum, örnek gösterme

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Hikaye, müzik çalar, geleneksel kıyafetler, canlı model, Atanur Doğan resimlerinden örnekler.

Öğrenci: Halı, kilim motifleri, geleneksel tasarımları çağdaş tasarımlara dönüştürülmesi ile ilgili örnekler.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

GİRİŞ BÖLÜMÜ

Dikkat Çekme: “Kartalın hikayesi” adlı hikaye anlatılır. Hikaye üzerine öğrenciler ile sohbet edilir.

Güdüleme: Suluboya çalışmalarında yüzey üzerinde farklı etki ve dokuların oluştuğunu yaparak deneyimleyecekleri ve fark edecekleri söylenir.

Gözden Geçirme: Yapılacak çalışmaları geliştirme yöntemlerini öğrenecekleri bildirilir.

Derse Geçiş: Konuyu daha iyi kavramak için suluboya kağıdının üzerine kağıt bantlar yapıştırmak suretiyle küçük alanlarda doku ve etkilerin deneyimlenmesi sağlanacak.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Farklı suluboya tekniklerini anlatan video izletilir. Fırça kullanımında farklı teknikler deneyimlenerek kağıt üzerindeki etki ve dokular incelenir. Teknikleri uygulayabilmek için kağıdın yüzeyi bantlarla bölmelere ayrılarak küçük alanlar oluşturulur. İğne ile kazıma, kağıt yüzeyine mumla şekil oluşturma, damlatma, tuz, kolonya, üfleme, kuru fırça, sünger vb. örneklerle farklı tekniklerle doku ve etki oluşturma örnekleri yapılır. Geleneksel kıyafetler kullanılarak bir model üzerinde görmeleri sağlanır. Modeli oluşturacakları kompozisyon içine yerleştirmek suretiyle çalışmaları istenir. “Yozgat sürmelisi” türküsü öğrencilere dinletilerek canlı modeli resmetmeleri istenir.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Bugün öğrendiklerini evlerinde tekrar etmeleri ve öğrendikleri teknikleri geleneksel motifler içeren beş adet suluboya resim yapmaları istenir. Diğer derse bir hikaye veya destan araştırarak gelmeleri istenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 6. Hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilme.

BÖLÜM 2**Öğrenci kazanımları/Hedef Davranışlar:**

4. Suluboya çalışmalarında yüzey üzerinde farklı etkiler dokular oluşturma yöntemlerini araştırır.
5. Alanıyla ilgili güncel kaynakları etkin bir şekilde kullanır.
6. Farklı suluboya yaklaşımlarını ayırt eder.

Öğretim Yöntemleri: Anlatım, soru-cevap, sunum, örnek gösterme

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Müzik çalar, video, Türk mitolojisine ait semboller.

Öğrenci: Türk mitolojisi veya tarihi ile ilgili sembol, destan, Dede Korkut hikayelerinden örnekler.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:**GİRİŞ BÖLÜMÜ**

Dikkat Çekme: “Zümrüd-ü Anka Kuşu” hikayesi anlatılır. Anlatılan hikaye üzerine öğrenciler ile sohbet edilir.

Güdüleme: Farklı sulu boya yaklaşımlarını ayırt edebilir duruma geldikleri söylenir.

Gözden Geçirme: Öğrendiğiniz farklı suluboya tekniklerini bir kompozisyon içinde kullanmayı öğrenecekleri söylenir.

Derse Geçiş: Daha önce öğrendiğimiz tekniklerin bir ya da bir kaçını ile daha büyük alanlar da uygulama fırsatı elde edecekleri söylenerek derse geçilir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Sanatın içinde metafor kullanma üzerine “Sanat Sözlüğü-Metafor” belgeseli izletilir. Önceki derste uygulanan teknikler ile yapacakları resimleri bütünleştirecekleri daha büyük boyutlarda resimlerde bu teknikler ile çalışmalarını üzerinde durulur.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Yapılan resimlerdeki hatalar üzerine konuşulur. Diğer derse eksikleri tamamlamaları istenir. Kolaj ile ilgili bilgi toplayarak derse gelmeleri ve farklı artık materyaller getirmeleri istenir. En sevdikleri ressamın hayatını, sanat yaşantısını bilgi edinmeleri istenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 7. Hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilme.

BÖLÜM 2

Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:

4. Suluboya çalışmalarında yüzey üzerinde farklı etkiler dokular oluşturma yöntemlerini araştırır.
5. Farklı malzemelerden yararlanarak, tekniğe uygun çalışır.
6. Alanıyla ilgili güncel kaynakları etkin bir şekilde kullanır.

Öğretim Yöntemleri: Anlatım, soru-cevap, sunum, örnek gösterme

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Müzik çalar, video çekimi için kamera, fotoğraf makinesi, Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun kendi sesinden şiiri dinletilir. Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun resimlerinden örnekler getirilir. Kolaj çalışmaları ile ilgili örnek resimler.

Öğrenci: Artık materyaller, zincir, ip, dergiler vb. malzemeler.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:**GİRİŞ BÖLÜMÜ:**

Dikkat Çekme: Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun sesinden kendine ait bir şiir dinletisi yapılır. Bedri Rahmi Eyüboğlu hayatı ve resimleri üzerine kısaca sohbet edilir.

Güdüleme: Farklı malzemelerden yararlanılarak kağıt üzerinde etkin bir doku yapısına ulaşılabacağı söylenir.

Gözden Geçirme: Öğrencilere bu derste farklı malzemeler kullanarak kağıt üzerinde farklı etkilere sahip dokuları çalışmalarını esnasında öğrenecekleri söylenir.

Derse Geçiş: Konumuz farklı malzemeler ile kolaj oluşturularak resimde farklı etkilerin oluşmasını sağlamak denilerek derse geçilir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: Kolaj tekniği hakkında konu anlatımı yapılır. Çalışmalarından örnekler gösterilerek özellikle suluboya tekniğinde kullanılan kolaj çalışmalarını incelenir. "Twentyone Pilots" adlı müzik eşliğinde çalışmalarına başlamaları sağlanır.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Yapılan çalışmalar değerlendirilir. Gelecek derse kadar iki adet kolaj çalışması ile yapılmış suluboya resimler yaparak gelmeleri istenir.

BÖLÜM 1

Ders	: Atölye
Sınıf	: Resim-İş Öğretmenliği 2. Sınıf
Konu	: Suluboya Tekniği
Ders Süresi	: 8. hafta 200 dakika (40+40+40+40+40)
Amaçlar	: Suluboya tekniği ile resimler yapabilme.

BÖLÜM 2**Öğrenci Kazanımları/Hedef Davranışlar:**

3. Resmi özgün bir ifade aracı olarak algılar.
4. Alanıyla ilgili güncel kaynakları etkin bir şekilde kullanır.

Öğretim Yöntemleri: Anlatım, soru-cevap.

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça:

Öğretmen: Müzik çalar, video çekimi için kamera, fotoğraf makinesi,

Öğrenci: Suluboya, fırçalar ve suluboya kağıdı

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:**GİRİŞ BÖLÜMÜ:**

Dikkat Çekme: Foley sanatçılarının filmlerdeki sesleri nasıl oluşturdukları ile ilgili bir video izletilir. Video üzerine resim sanatçıları ile Foley sanatçıları üzerine sohbet edilir.

Güdüleme: Öğrendikleri teknikleri ile ilerleyen zamanlarda farklı çalışmalarda da uygulayabilecekleri anlatılır.

Gözden Geçirme: Bu zamana kadar öğrendiklerinin yeni başlangıçlara doğru ilerleme sağlayacağını öğrendikleri bildirilir. 3. sınıfa zemin hazırlamış olan bu basamaktan birçok şey öğrenerek yeni bir başlangıca geçecekleri söylenir.

Derse Geçiş: Bugün öğrendiklerimize yönelik son bir uygulama yapılacağı, anket formlarını yeniden ve samimi bir şekilde cevaplamaları istenerek derse geçilir.

GELİŞTİRME BÖLÜMÜ:

Dersin İşlenişi: “Une Belle Histoire” adlı müzik eşliğinde “İçinde bulunmayı istediğiniz bir doğa” konulu suluboya resim çalışmaları istenir. Uygulama sonunda çalışmalar toplandıktan sonra, son test için hazırlanan anket sorularına cevap vermeleri istenir.

SONUÇ BÖLÜMÜ: Yapılan çalışmalar toplanarak. Öğrenciler ile şimdiye kadar sabırla yaptıkları çalışmalarında olduğu gibi hayatları boyunca da aynı sabır ve azimle yaşamlarına devam etmeleri söylenerek ders bitirilir.

Ek-9 Deney Grubu Öğrencilerine Yaptırılan İlk ve Son Resimler

Birinci Öğrenci İlk Resim

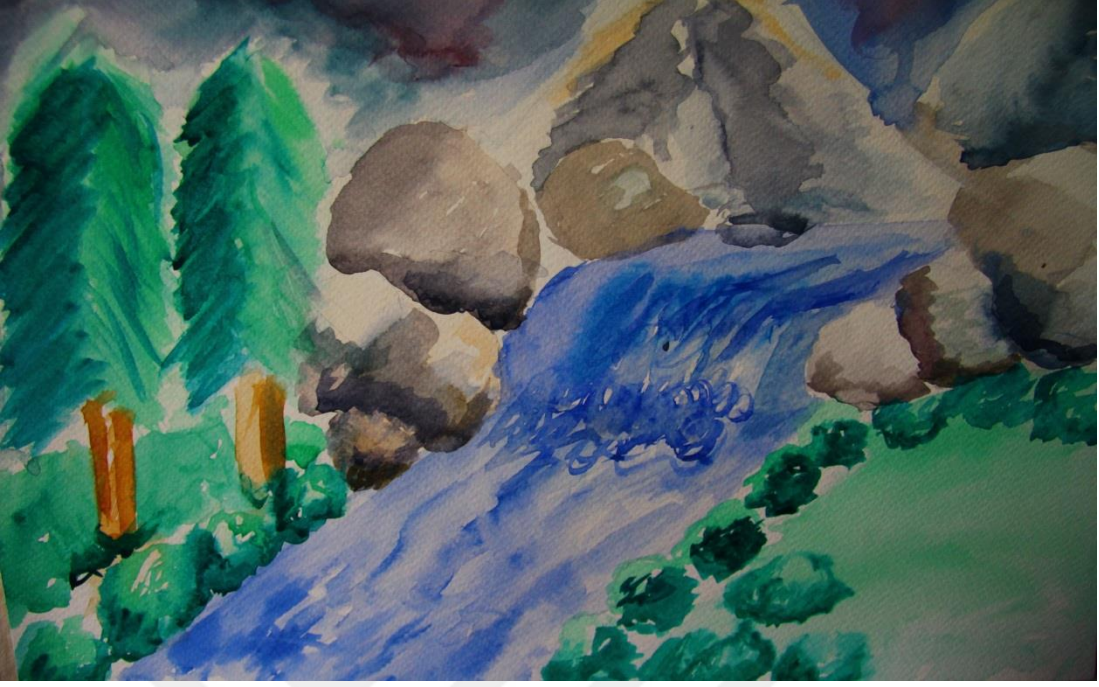
Birinci Öğrenci İkinci Resim

İkinci Öğrenci İlk Resim

İkinci Öğrenci Son Resim

Üçüncü Öğrenci İlk Resim

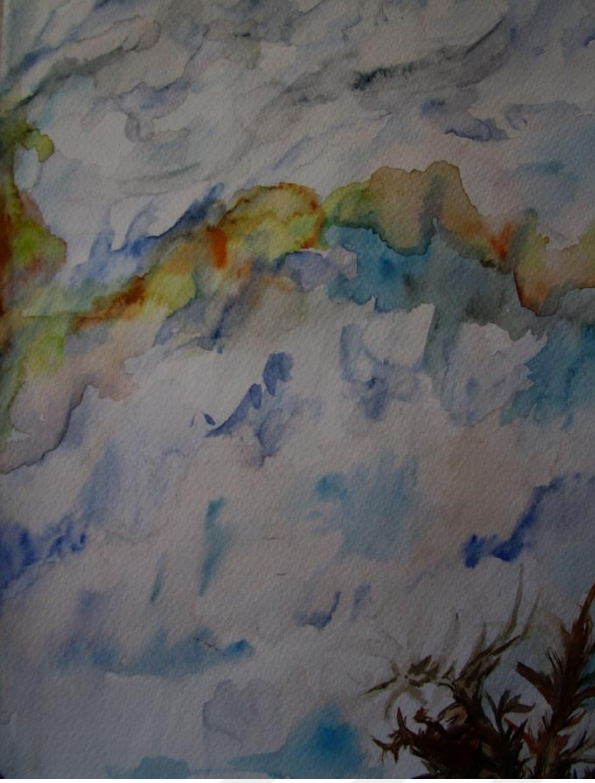
Üçüncü Öğrenci Son Resim

Dördüncü Öğrenci İlk Resim

Dördüncü Öğrenci Son Resim

Beşinci Öğrenci İlk Resim

Beşinci Öğrenci Son Resim

Altıncı Öğrenci İlk Resim

Altıncı Öğrenci Son Resim

Yedinci Öğrenci İlk Resim

Yedinci Öğrenci Son Resim

Sekizinci Öğrenci İlk Resim

Sekizinci Öğrenci Son Resim

Dokuzuncu Öğrenci İlk Resim

Dokuzuncu Öğrenci Son Resim

Onuncu Öğrenci İlk Resim

Onuncu Öğrenci Son Resim

Ek-10 Kontrol Grubu Öğrencilerine Yaptırılan İlk ve Son Resimler

Birinci Öğrenci ilk Resim

Birinci Öğrenci Son Resim

İkinci Öğrenci İlk Resim

İkinci Öğrenci Son Resim

Üçüncü Öğrenci İlk Resim

Üçüncü Öğrenci Son Resim

Dördüncü Öğrenci İlk Resim

Dördüncü Öğrenci Son Resim

Beşinci Öğrenci İlk Resim

Beşinci Öğrenci Son Resim

Altıncı Öğrenci İlk Resim

Altıncı Öğrenci Son Resim

Yedinci Öğrenci İlk Resim

Yedinci Öğrenci Son Resim

Sekizinci Öğrenci İlk Resim

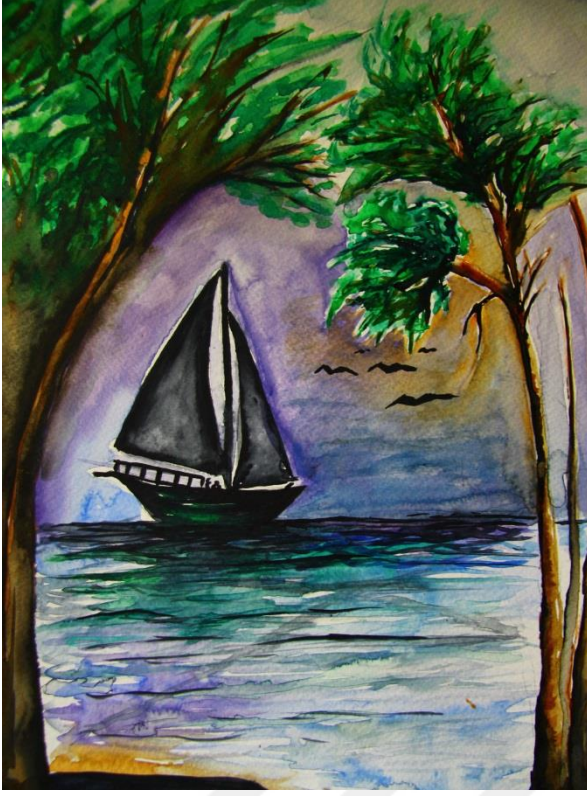
Sekizinci Öğrenci Son Resim

Dokuzuncu Öğrenci İlk Resim

Dokuzuncu Öğrenci Son Resim

Onuncu Öğrenci İlk Resim

Onuncu Öğrenci Son Resim

Ek-11 Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Çalışmalarından Örnekler

ADI:

SOYADI:

HEDEF BELİRLEME		
NLP'NİN DÖRT TEMEL İLKESİ	DÜŞÜNCELER	DEĞERLENDİRME
Gerçekten ne istiyorsunuz?	Ders sonunda tam anlamı ile yaptığım çalışmalarına katkıda, hayalimde olanı kağıda yansıtmak istiyorum.	Tem anlamı ile olmasında artık daha iyi çalışmalar yaptığımı düşünüyorum.
Bu hedefe yaklaştınız mı? / uzaklaştınız mı?	Kendi başıma yaptığım suluboya çalışmalarını ile hedefime yaklaşıyor olduğumu düşünüyorum.	Yakınlaştığımı düşünüyorum.
Hedefe ulaşma yolunda alternatif çözümlerinizi var mı?	Suluboya tekniği ile ilgili insanları takip ediyordum. Eğer bu da yetmez ise videolara bakıp teknik hakkında daha fazla bilgi sahibi olmaya çalışırım.	Donarım tem anlamıyla tamamlandım diyemem, bu da teknik eksiklikten değil, daha fazla çalışmadığım için.
Hedef için eyleme geç!	Suluboyada farklı yöntem ve teknik öğrendim. Hedeflerimi kağıda aktarmayı öğrendim. Bu ders bana kendime güvenmeyi öğretti.	Artık kendime daha sağlıklı bir güvenim. Gözlerinizi kapat, kapilet ve harekete geç. Artık hayal felsefesi bu.

→ NLP yöntemi, gözlerinizi kapattığımda herşeyle baş edebileceğimi ve kendime aaktığım setleri yitirilemeyeceğimi öğretti. Bir tek resim alanında değil hayatın her yerinde uygulayabileceğim bir yöntem.

Deney Grubundan Birinci Öğrenciye Ait Hedef Belirleme Çalışma Yaprağı

ADI:

SOYADI:

HEDEF BELİRLEME		
NLP'NİN DÖRT TEMEL İLKESİ	DÜŞÜNCELER	DEĞERLENDİRME
Gerçekten ne istiyorsunuz?	-Kullanım açısından kuralların daha özgür bir biçimde farklılaşması, yerleşmesini ve değişmesini istiyorum.	Yapabileceğimiz her şeyin farkında olmak.
Bu hedefe yaklaştınız mı? / uzaklaştınız mı?	-Hedefimi belirledim ve yaklaşmaya buna destek olarak uygulama yolunda ilerlemeye başladım.	Hedefe düşünceli bir insanın değerleri önüne alarak çevreye aktarmasıyla hedefe yaklaştım.
Hedefe ulaşma yolunda alternatif çözümleriniz var mı?	-Alternatif çözüm enerjisi; olarak günümüz sosyal medyaya, sanat dünyasına hedefimi anlatmak, beğeni algısı oluşunca hedef yolunda ilerlemek.	Aldığım destek ile, aynı şekilde aynı tavir ile çevreye destek olmak.
Hedef için eyleme geç!	Artık yapabileceğimizi; olası durumları pöze alıp, imkanı ile uyumlu bir şekilde yürütmek.	Hayatta yaşadıkları aşip, pöze bir motivasyonla harekete geçmek.

düşüncesiyle hareket etmeyi öğrendim. ←

"NLP yöntemi doğrultusunda kendi inandıklarım ile bu yöntem doğrultusunda temel kuralımız olan "yapmam" unsurunu başarılı bir şekilde yerine getirmek."

ADI:

SOYADI:

HEDEF BELİRLEME		
NLP'NİN DÖRT TEMEL İLKESİ	DÜŞÜNCELER	DEĞERLENDİRME
Gerçekten ne istiyorsunuz?	Suluboya tekniğine hakim olmayı istiyorum.	Suluboya tekniğine hakimim ve memnunuzum. Tabii daha çok geliştirilmeliyim.
Bu hedefe yaklaştınız mı? / uzaklaştınız mı?	Hedefime yaklaşmayı beklerken uzaktım. Ama atılımın bir kısmında hedefim hep duruyor. Hedefime yaklaşacağım ortamı kendime sunmak istiyorum.	Bu hedefe yaklaştım. Olumlu düşünerek kendime resim yapacağım ortamı sorumlu bir şekilde sunacağım.
Hedefe ulaşma yolunda alternatif çözümlerinizi var mı?	Suluboya tekniğini öğretmenimden dinledikten sonra bol pratik yapmak ve internet aracılığıyla daha farklı anlatımları dinleyerek ve ya izleyerek kendimi geliştirmek.	Hayal gücünü kullanarak aktif hale getirmek için müzikle çalışacak ve kendimi dinletmek için yerde hayal edeceğim.
Hedef için eyleme geç!	Suluboya videoları izleyeceğim. Ünlü suluboya sanatçıların eserlerini resmedip tekniği öğreneceğim.	Daha fazla suluboya çalışacak ve olabileceğim en iyiyi elde edeceğim.

Nlp olumsuz düşünme üzerine kurulu bir sistem. Olumsuz düşünme, olumsuz cümle kurmaktır. Olumlu düşünme, pozitif düşünceyle yaşamı daha güzel bir hale getirir.

Deney Grubu- 1. Öğrenci Zihinde Canlandırma Çalışması

Deney Grubu- 2. Öğrenci Zihinde Canlandırma Çalışması

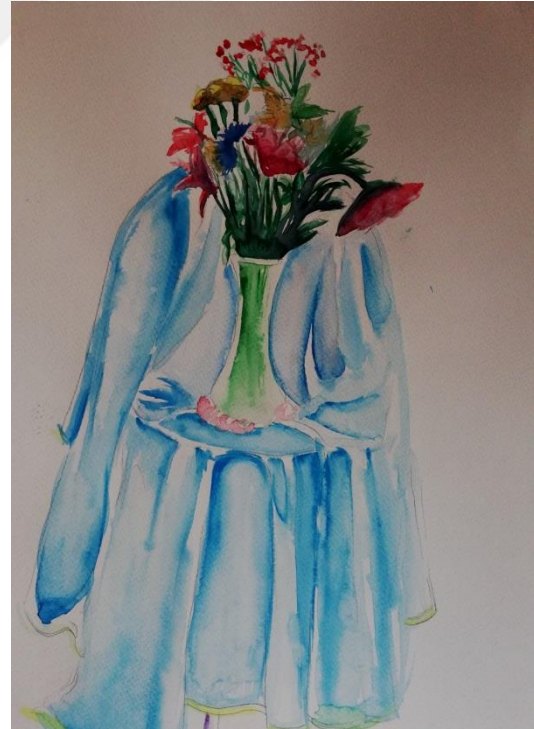
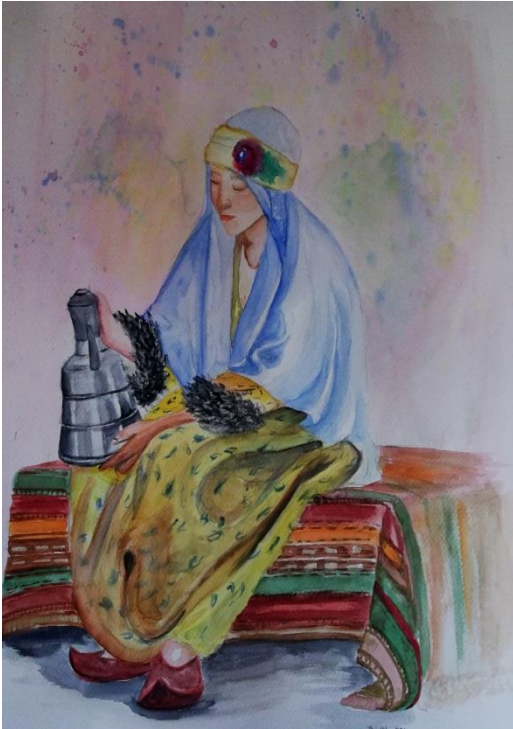
Deney grubu- 2. Öğrenci Model Çalışması ve Zihinde Canlandırma Çalışması

Deney Grubu- 6. Öğrenci Model Çalışması ve Zihinde Canlandırma Çalışması

Kontrol Grubu- 3. Öğrenci Model Çalışması ve Naturmort Çalışması

Kontrol Grubu- 7. Öğrenci Model Çalışması ve Naturmort Çalışması

Kontrol Grubu- 11. Öğrenci İnsan Figürü Çalışması ve Naturmort Çalışması

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Özgeçmiş

Adı Soyadı:	Ayşegül IŞIK	İmza:	
Doğum Yeri:	Konya		
Doğum Tarihi:	27.06.1981		
Medeni Durumu:	Bekar		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	23 Nisan İlkokulu		Konya	1987-1992
Ortaöğretim	Vali Necati Çetinkaya İlköğretim okulu		Konya	1992-1995
Lise	Naciye Mumcuoğlu Lisesi	Eşit Ağırlık	Konya	1995-1998
	Zübeyde Hanım Kız Meslek Lisesi	Çocuk Gelişimi		1999-2002
Lisans	Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi	Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi ABD.	Konya	2005-2009
Yüksek Lisans				
Becerileri:				
İlgi Alanları:				
İş Deneyimi:	Bakıcı Anne (2002- halen devam ediyor) - T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı çocuk evleri			
Aldığı Ödüller:				
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:				
Tel:	0 553 398 6962			
Adres:	Meram/ Konya			